

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA POWIATU CHOJNICKIEGO



NA LATA 2014 – 2018

SPIIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
1.1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	5
1.2. CEL OPRACOWANIA POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	5
2. UWARUNKOWANIA FORMALNO-PRAWNE, INSTYTUCJONALNE I PROGRAMOWE FUNKCJONOWANIA OCHRONY ZABYTKÓW W POWIECIE CHOJNICKIM	7
2.1. USTAWY REGULUJĄCE PROBLEMATYKĘ OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI	7
2.2. STRATEGICZNE CELE POLITYKI PAŃSTWA W SFERZE OCHRONY ZABYTKÓW	13
2.3. PROBLEMATYKA OCHRONY ZABYTKÓW W SYSTEMIE ZADAŃ STRATEGICZNYCH, WYNIKAJĄCYCH Z KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU	15
2.3.1. RELACJE PROGRAMU OCHRONY ZABYTKÓW ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	15
2.3.2. RELACJE PROGRAMU OCHRONY ZABYTKÓW Z PLANEM ZAGOSPO- DAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	18
2.3.3. RELACJE PROGRAMU OCHRONY ZABYTKÓW Z PROGRAMEM OPIEKI NAD ZABYTKAMI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	22
2.3.4. ZAŁOŻENIA „REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020” A PROBLEMATYKA OCHRONY ZABYTKÓW POWIATU CHOJNICKIEGO	28
2.4. WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA PRAWNE I PROGRAMOWE OCHRONY ZASOBÓW DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU CHOJNICKIEGO	29
2.4.1. ZASADY OCHRONY WYNIKAJĄCE ZE „STRATEGII ROZWOJU POWIATU CHOJNICKIEGO DO 2025 ROKU” – WYCIĄG	29
3. DZIEDZICTWO KULTUROWE POWIATU CHOJNICKIEGO	32
3.1. RYS HISTORYCZNY	32
3.2. ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU CHOJNICKIEGO	37
3.2.1. WYKAZ ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH Z TERENU POWIATU CHOJNICKIEGO WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	37
3.2.2. ZABYTKI NIERUCHOME OBJĘTE WOJEWÓDZKĄ EWIDENCJĄ ZABYTKÓW	42
3.2.3. ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE	71
3.2.4. MUZEA	104
4. ANALIZA STRATEGICZNA SWOT	105
5. CELE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO NA LATA 2014 – 2018 DLA POWIATU CHOJNICKIEGO	107
5.1. WSTĘP	107
5.2. PRIORYTETY I CELE STRATEGICZNE	108
5.3. TABELA - CELE I DZIAŁANIA USTALONE W PROGRAMIE OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA POWIATU CHOJNICKIEGO NA LATA 2014 – 2018 (WRAZ Z TERMINARZEM)	108
5.4. MONITORING REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	114
5.5. INSTRUMENTARIUM POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	114

5.5.1. INSTRUMENTY PRAWNE	114
5.5.2. INSTRUMENTY KOORDYNACJI	114
5.5.3. INSTRUMENTY FINANSOWE	115
5.5.4. INSTRUMENTY SPOŁECZNE	115
5.5.5. INSTRUMENTY KONTROLNE	115

1. WSTĘP

Powiat chojnicki rozciąga się na terenie Borów Tucholskich, Pojezierza Krajeńskiego oraz Równiny Charzykowskiej. Powiat został utworzony w 1772 r. z części dawnych powiatów człuchowskiego i tucholskiego. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości powiat wszedł w skład województwa pomorskiego. Od 1950 r. należał do województwa bydgoskiego. W 1975 r. w wyniku reformy administracyjnej powiat uległ likwidacji, a jego obszar podzielono między województwo bydgoskie i gdańskie. W 1999 r. po ponownej reformie administracyjnej reaktywowano powiat chojnicki w ramach województwa pomorskiego.

W skład powiatu wchodzi gmina miejska Chojnice, gminy miejsko-wiejskie Brusy i Czersk oraz gminy wiejskie Chojnice i Konarzyny. Powierzchnia powiatu wynosi 1364 km², zamieszkuje go około 96 tysięcy osób.

Na terenie powiatu chojnickiego znajduje się ponad tysiąc obiektów włączonych do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Cenne zabytki w połączeniu z niezwykle atrakcyjnych krajobrazem stwarzają dobre warunki do rozwoju turystyki. Powiat chojnicki we współpracy z gminami wchodzącymi w jego obręb powinien dążyć do zwiększania swojej atrakcyjności turystycznej, powinien stwarzać warunki umożliwiające ochronę obiektów zabytkowych. Sprzyjać temu będzie zachowanie najcenniejszych elementów krajobrazu przyrodniczego i kulturowego oraz ukierunkowanie rozwoju przestrzennego zgodne z zasadą dobrej kontynuacji.

1.1. PODSTAWA PRAWNA POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

I. Rozstrzygnięcia ustawowe:

a) Art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390, z 2006 r. Nr 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875, z 2007 r. Nr 192, poz. 1394, z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 97, poz. 804, z 2010 r. Nr 75, poz. 474, Nr 130, poz. 871.).

W artykule tym znajdujemy:

Ust. 1: *Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.*

Ust. 3: *Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.*

Ust. 4: *Programy, o których mowa w ust. 3, są ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym.*

Ust. 5: *Z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.*

1.2. CEL OPRACOWANIA POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Powiatowy program opieki nad zabytkami służy poprawie stanu zachowania środowiska kulturowego. Ustala się w nim rozwiązania organizacyjne i finansowe, jak również edukacyjne i wychowawcze, które mają doprowadzić do osiągnięcia tego celu.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 163 poz. 1568): *W krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określa się, w szczególności cele i kierunki działań oraz zadania w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, warunki i sposób finansowania planowanych działań, a także harmonogram ich realizacji.*

Ustawa precyzuje cele sporządzania programów opieki nad zabytkami w **art. 87:**

1. *Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.*

2. Programy, o których mowa w ust. 1, mają na celu, w szczególności:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;*
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;*
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;*
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;*
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;*
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;*
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.*

2. UWARUNKOWANIA FORMALNO-PRAWNE, INSTYTUCJONALNE I PROGRAMOWE FUNKCJONOWANIA OCHRONY ZABYTKÓW W POWIECIE CHOJNICKIM

2.1. USTAWY REGULUJĄCE PROBLEMATYKĘ OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI

- 1) ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390, z 2006 r. Nr 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875, z 2007 r. Nr 192, poz. 1394, z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 97, poz. 804, z 2010 r. Nr 75, poz. 474, Nr 130, poz. 871.),
- 2) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku – prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 62 poz. 627 z późn. zm., t.j. – Dz. U. 2013 nr 0 poz. 1232),
- 3) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880 z późn. zm., t.j. – Dz. U. 2013 nr 0 poz. 627),
- 4) ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 1997 nr 115 poz. 741 z późn. zm., t.j. – Dz. U. 2010 nr 102 poz. 651),
- 5) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2003 Nr 80 poz. 717 z późn. zm., t.j. – Dz.U. 2012 nr 0 poz. 647),
- 6) ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku – prawo budowlane (Dz. U. 1994 nr 89 poz. 414 z późn. zm., t.j. – Dz. U. 2013 nr 0 poz. 1409),
- 7) ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 1991 nr 114 poz. 493 z późn. zm., t.j. - Dz. U. 2012 poz. 406),
- 8) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. nr 96, poz. 873 z późn. zm., t.j. – Dz. U. 2010 nr 234 poz. 1536).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach określone zostały w ustawach:

- 1) Ustawa z dnia 21 listopada 1996 roku o muzeach (Dz. U. z 1997 roku, Nr 5, poz. 24 z późn. zm., t.j. – Dz. U. 2012 nr 0 poz. 987),
- 2) Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. 1997 nr 85 poz. 539 z późn. zm., t.j. – Dz.U. 2012 nr 0 poz. 642).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy:

- 1) ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 1983 nr 38 poz. 173 z późn. zm., t.j. – Dz.U. 2011 nr 123 poz. 698).

W myśl art. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytkiem jest:

nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zgodnie z art. 4 niniejszej ustawy:

Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 2) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;*
- 3) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;*
- 4) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;*
- 5) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;*
- 6) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;*
- 7) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.*

Natomiast w art. 6 stwierdza się, że:

1. ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

1) zabytki nieruchome będące w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,*
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,*
- c) dziełami architektury i budownictwa,*
- d) dziełami budownictwa obronnego,*
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,*
- f) cmentarzami,*
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,*
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.*

2) zabytki ruchome będące w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,*
- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,*
- c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,*

- d) *wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,*
- e) *materiałami bibliotecznymi, których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach,*
- f) *instrumentami muzycznymi,*
- g) *wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,*
- h) *przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,*

3) zabytki archeologiczne będące w szczególności:

- a) *pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,*
- b) *cmentarzyskami,*
- c) *kurhanami*
- d) *reliktami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.*

2. *Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.*

Formy ochrony zabytków określa art. 7:

- 1) *wpis do rejestru zabytków,*
- 2) *uznanie za pomnik historii,*
- 3) *utworzenie parku kulturowego,*
- 4) *ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.*

Art. 18:

1. *Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.*

2. *W koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa w ust.1, w szczególności:*

- 1) *uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,*
- 2) *określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków,*

- 3) zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu,
- 4) ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniając opiekę nad zabytkami.

Art. 21:

Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzenia programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Art. 22:

1. *Generalny Konserwator Zabytków prowadzi krajową ewidencję zabytków w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się w wojewódzkich ewidencjach zabytków.*
2. *Wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.*
3. *Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego nie wpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku.*
4. *Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.*
5. *W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:*
 - 1) *zabytki nieruchome wpisane do rejestru;*
 - 2) *inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;*
 - 3) *inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.*
6. *Właściwy dyrektor urzędu morskiego prowadzi ewidencję zabytków znajdujących się na polskich obszarach morskich w formie zbioru kart ewidencyjnych.*

Art. 89

Organami ochrony zabytków są:

- 1) *minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;*
- 2) *wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków.*

W art. 91 ust. 4 sprecyzowane są zadania, które wykonywać będzie wojewódzki konserwator zabytków. Są to w szczególności:

- 1) *realizacja zadań wynikających z krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,*

- 2) sporządzanie, w ramach przyznanych środków budżetowych, planów finansowania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 3) prowadzenie rejestru o wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz gromadzenie dokumentacji w tym zakresie,
- 4) wydawanie, zgodnie z właściwością, decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych,
- 5) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach oraz badań archeologicznych,
- 6) organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 7) nad zabytkami,
- 8) opracowywanie wojewódzkich planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz koordynacja działań przy realizacji tych planów,
- 9) upowszechnianie wiedzy o zabytkach,
- 10) współpraca z innymi organami administracji publicznej w sprawach ochrony zabytków.

W Art. 102. określone zostały zadania społecznego opiekuna zabytków

1. Społeczni opiekunowie zabytków podejmują działania związane z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie oraz upowszechniają wiedzę o zabytkach.
2. Społeczny opiekun zabytków współdziała z wojewódzkim konserwatorem zabytków i starostą w sprawach ochrony zabytków i opieki nad tymi zabytkami.
3. Społecznym opiekunem zabytków może być osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie oraz posiada wiedzę w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
4. Zadania społecznego opiekuna zabytków może wykonywać również osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.

W Art. 103. określony został sposób ustanowienia społecznego opiekuna zabytków

1. Społecznego opiekuna zabytków ustanawia, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, starosta właściwy dla miejsca zamieszkania (siedziby) kandydata na społecznego opiekuna zabytków.
2. Na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków starosta cofa ustanowienie społecznego opiekuna zabytków, jeżeli opiekun przestał spełniać wymagania określone w art. 102 ust. 3 lub niewłaściwie wykonuje swoje zadania.
3. O ustanowieniu społecznego opiekuna zabytków lub cofnięciu takiego ustanowienia starosta zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków.
4. Starosta prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków.

W Art. 104. stwierdza się:

Spółeczny opiekun zabytków jest uprawniony do pouczenia osób naruszających przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Art. 105.

1. Osobie fizycznej pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków starosta wydaje legitymację społecznego opiekuna zabytków, która zawiera jego zdjęcie, imię, nazwisko i miejsce zamieszkania, datę wydania legitymacji oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska, a także stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania legitymacji.

2. Osobie prawnej lub innej jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków, starosta wydaje zaświadczenie, które zawiera informację o nadaniu uprawnień opiekuna, nazwę i siedzibę tej osoby lub jednostki, datę wydania zaświadczenia oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska, a także stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania zaświadczenia.

Nowelizacja ustawy o ochronie zabytków - Ustawa z 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r., nr 75, poz. 474)

Od 5 czerwca 2010 r. rozszerzony został zakres form ochrony zabytków. Ustawa o ochronie zabytków z 23 lipca 2003 r. określała następujące kategorie ochrony zabytków: wpis do rejestru zabytków, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ustawa z 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r., nr 75, poz. 474) wprowadza ochronę zabytków poprzez zapisy w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzjach o warunkach zabudowy, decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej oraz decyzjach o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej. Intencją ustawodawcy było usunięcie luki prawnej w sytuacji, gdy określony obszar nie posiadał obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego, a obiekty zabytkowe na tym terenie nie były chronione w inny sposób. Nowelizacja wyeliminuje sytuacje, w których podejmowano decyzje dotyczące obiektów zabytkowych, nie uwzględniając opinii konserwatorów wojewódzkich.

Nowelizacja ustawy o ochronie zabytków przewiduje także, że w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzjach o warunkach zabudowy, decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej oraz decyzjach o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej musi być uwzględniona ochrona zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (wraz z ich

otoczeniem) oraz zabytków włączonych do gminnej ewidencji zabytków. Zmienia to charakter gminnej ewidencji zabytków, która staje się dokumentem wiążącym prawnie.

Ustawa zmienia także przepisy prawa budowlanego (art. 39 ust. 3), stwierdzając, że w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów ujętych w gminnej ewidencji zabytków (a nie tylko wpisanych do rejestru zabytków), pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Nowelizacja z 18 marca ustala termin sporządzenia przez gminy gminnych ewidencji zabytków na 2 i pół roku od wejścia w życie ustawy.

Ustawa wprowadza także zmiany w zakresie zasad wywozu zabytków za granicę.

2.2. STRATEGICZNE CELE POLITYKI PAŃSTWA W SFERZE OCHRONY ZABYTKÓW

24 czerwca 2014 r. rząd przyjął uchwałę o ustanowieniu „Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”, wypełniając w ten sposób przepisy wprowadzone przez ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Jako cel główny „Krajowego programu ...” określono **Wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków.**

Jako wyzwanie określono – Dziedzictwo kulturowe stanowi naturalny kapitał dla rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków, stanowi także naturalną podstawę wzmacniania tożsamości społecznej – cel główny *Krajowego programu* zakłada, poprzez zaplanowane w celach szczegółowych działania, wzmocnienie roli dziedzictwa w życiu społecznym oraz wzmocnienie świadomości roli dziedzictwa dla rozwoju społecznego.

Cel szczegółowy 1 – Wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce

Wyzwanie 1 – Uporządkowanie i ujednolicenie stanu wiedzy o zasobie zabytków w Polsce polegające na sporządzeniu kompleksowego raportu o stanie zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (księgi rejestru A i C), uporządkowaniu rejestru zabytków nieruchomych (księgi rejestru A i C) (usunięcie „martwych wpisów”), opracowaniu diagnozy stanu zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych;

Wyzwanie 2 – wzmocnienie instrumentów ochrony krajobrazu kulturowego wpływające na kompleksowość działań ochronnych i ich integrację z ochroną przyrody.

Kierunki działania:

1. Porządkowanie rejestru zabytków nieruchomych (księgi rejestru A i C).
3. Wypracowanie jednolitych standardów działania konserwatorskiego w odniesieniu do wybranych typów i kategorii zabytków nieruchomych.
4. Wzmocnienie instrumentów ochrony krajobrazu kulturowego.
5. Opracowanie diagnozy prawnej ochrony zabytków ruchomych.
6. Opracowanie kompleksowego raportu o stanie zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (księgi rejestru A i C).
7. Realizacja badań w ramach AZP na obszarach szczególnie istotnych ze względu na zagrożenia dla dziedzictwa archeologicznego.

Cel szczegółowy 2 – Wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków

Wyzwanie 1 – Podniesienie jakości zarządzania zabytkami i zarządzania procesami ochrony zabytków wraz z podniesieniem jakości procesów decyzyjnych w administracji dotyczących ochrony zabytków.

Kierunki działania:

1. Zwiększenie efektywności zarządzania i ochrony zabytków poprzez wdrażanie infrastruktury informacji przestrzennej o zabytkach.
2. Wypracowanie standardów, pozwalających na lepszy przepływ informacji pomiędzy organami ochrony zabytków a społecznościami żyjącymi w otoczeniu zabytków objętych ochroną.
3. Podniesienie jakości procesów decyzyjnych w organach ochrony zabytków.
4. Merytoryczne wsparcie samorządu terytorialnego w ochronie zabytków.

Stwierdzono w tym punkcie, że „Samorząd terytorialny odgrywa niezwykle ważną rolę w zakresie ochrony zabytków. Przepisy ustaw samorządowych wyraźnie wskazują, że działania ochronne zaliczone zostały do zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Jednocześnie najważniejsze zadania powierzone zostały gminom, które odpowiadają m.in. za ewidencjonowanie zasobu zabytkowego, zachowanie krajobrazu kulturowego, jak i odpowiednie gospodarowanie otoczeniem zabytków w procesie planowania przestrzennego. Zwiększeniu efektywności wykonywanych zadań służyć może wsparcie merytoryczne dotyczące zarządzania tym dziedzictwem, tak w formie ogólnodostępnego portalu informacyjnego, jak i bezpośrednich szkoleń i warsztatów dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego, a także wsparcie merytoryczne w formie opracowań studialno-dokumentacyjnych..”

Jako zadania zostały przedstawione:

1. Przygotowanie i prowadzenie portalu informacyjnego dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zabytków.
2. Cykl szkoleń dotyczących zarządzania dziedzictwem w samorządzie.
3. Wsparcie samorządu terytorialnego przy tworzeniu dokumentów planistycznych poprzez opracowanie studiów ochrony wartości kulturowych, opracowanie wytycznych dla tworzenia gminnych programów opieki nad zabytkami oraz zasad przygotowania i treści planu ochrony parku kulturowego.

Cel szczegółowy 3 – Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji

Wyzwanie 1 – zwiększanie dostępu do dziedzictwa i jego aktywna promocja – narzędzia do podnoszenia świadomości społecznej o funkcji dziedzictwa kulturowego jako podstawy kształtowania się wszystkich poziomów tożsamości.

Kierunki działania:

1. Przygotowanie ratyfikacji Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie znaczenia dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa, Faro 2005.
2. Wspieranie budowania świadomości społecznej funkcji dziedzictwa kulturowego jako podstawy kształtowania się tożsamości narodowej i społeczności lokalnych.
3. Promocja zasobu dziedzictwa za pośrednictwem Internetu.
4. Zwiększanie dostępu do zasobu dziedzictwa i ułatwienie jego odbioru społecznego.

2.3. PROBLEMATYKA OCHRONY ZABYTKÓW W SYSTEMIE ZADAŃ STRATEGICZNYCH, WYNIKAJĄCYCH Z KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU

2.3.1. RELACJE POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZABYTKÓW ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO¹

W zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego wśród wyzwań strategicznych znalazły się m.in.:

Kapitał społeczny i tożsamość regionalna. Stymulowanie aktywności społecznej i budowa regionalnej wspólnoty obywatelskiej czerpiącej m.in. z wielokulturowego dziedzictwa, tradycji morskich i solidarnościowych, a także wzrost kompetencji mieszkańców, które warunkują zdolność do funkcjonowania w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.

¹ Załącznik nr 1 do Uchwały nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

Zarządzanie przestrzenią. Lepsze zarządzanie przestrzenią dla zmniejszenia presji na środowisko, poprawy bezpieczeństwa powodziowego, a także optymalnego wykorzystania potencjałów terytorialnych (przyrodniczego, krajobrazowego, kulturowego i gospodarczego) dla zapewnienia wysokiej jakości życia.

Jednym z trzech celów strategicznych określonych w dokumencie jest **Nowoczesna Gospodarka**, której elementem składowym jest **Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna – Cel operacyjny 1.3**. W ramach tego celu następujące wyzwania strategiczne odnoszą się do celów i działań zawartych w niniejszym „Powiatowym programie opieki nad zabytkami”:

Obszary o nie w pełni uruchomionych potencjałach

Zarządzanie przestrzenią

Jako wybór strategiczny określono:

„Sieciowe, kompleksowe, rozpoznawalne co najmniej na poziomie krajowym, oparte o walory naturalne oraz zasoby dziedzictwa kulturowego, jak również wykorzystujące potencjał oferty kulturalnej regionu, produkty i pakiety turystyczne; uniezależnienie oferty turystycznej od pory roku, jej różnicowanie w oparciu o potencjał przemysłu czasu wolnego, a także silniejsza specjalizacja regionu w zakresie turystyki prozdrowotnej i biznesowej.”

Wśród oczekiwanych efektów wymieniono:

- Całoroczną, kompleksową i atrakcyjną ofertę turystyczną i kulturalną regionu obejmującą także efektywne wykorzystanie obiektów sportowych o randze krajowej;
- Unikatowe walory naturalne, kulturalne i dziedzictwa kulturowego, w tym kulinarne, wykorzystywane w sposób racjonalny, efektywny i zrównoważony;
- Wzmocniony wizerunek regionu oraz większa rozpoznawalność i spójność kluczowych regionalnych marek turystycznych i kulturalnych;
- Silna współpraca pomiędzy podmiotami branży turystycznej i kulturalnej. Ukierunkowanie interwencji

Jako jeden z kierunków działania ustalono rozwój sieciowych i kompleksowych produktów

Turystycznych, a Obszar Strategicznej Interwencji związany z tym działaniem – obszary o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska przyrodniczego i kulturowego, co odnosi się także do powiatu chojnickiego ze względu na wysokie walory środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Jako Zobowiązania Samorządu Województwa Pomorskiego określono:

Rozwój regionalnych sieciowych produktów turystycznych obejmujących m.in. małe porty morskie, mariny, szlaki rowerowe i kajakowe oraz śródlądowe drogi wodne, a także unikatowe dziedzictwo regionalne i ofertę kulturalną.

Rola Samorządu Województwa Pomorskiego

- Koordynator i lider;

- Inwestor;
- Inspirator.

Partnerzy kluczowi dla realizacji Celu

- Jednostki samorządu terytorialnego;
- Organizacje turystyczne;
- Instytucje kultury;
- Narodowy Instytut Dziedzictwa;
- Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów;
- Wojewódzki Konserwator Zabytków;
- Organizacje pozarządowe;
- Izby gospodarcze i organizacje przedsiębiorców, przedsiębiorcy, w tym operatorzy turystyczni.

Jako warunki sukcesu wymieniono m.in.:

- Rozwój współpracy między sektorem publicznym, branżą turystyczną i podmiotami działającymi w obszarze kultury w zakresie tworzenia wspólnych, sieciowych, ponadlokalnych produktów turystycznych oraz oferty kulturalnej

Oczekiwania wobec władz centralnych w związku z realizacją Celu:

- Udział budżetu państwa w utrzymaniu najważniejszych instytucji kultury i ratowaniu najcenniejszych zabytków regionu;

Obszary współpracy ponadregionalnej i międzynarodowej:

- Wizerunek i marka turystyczna Regionu Morza Bałtyckiego;
- Sieciowe ponadregionalne produkty turystyczne wykorzystujące m.in.:
 - ponadregionalne szlaki wodne m.in. Brdy, Gwdy, Wdy, Wielkiego Kanału Brdy i Wieprzy;
 - szlaki kulturowe: XX w., cystersów, zamków gotyckich, budowli hydrotechnicznych;
 - Europejską Sieć Regionalnego Dziedzictwa Kulinarного;
 - międzynarodowe i międzyregionalne trasy rowerowe.

Dla celu operacyjnego 2.2. (Wysoki poziom kapitału społecznego), jako jedno z wyzwań strategicznych określono:

4. Kapitał społeczny i tożsamość regionalna

Wybór strategiczny dla tego celu:

Organizacje pozarządowe (stymulujące aktywność społeczną); tożsamość regionalna i lokalna (czerpiące z bogatego i różnorodnego dziedzictwa kulturowego regionu); aktywizacja i integracja społeczna; uczestnictwo w kulturze i innych formach aktywności społecznej (m.in. sporcie), a także przestrzenie publiczne (jako miejsca sprzyjające wzmacnianiu kontaktów społecznych).

Wśród oczekiwanych efektów znalazły się m.in.:

- Silniejsze poczucie więzi mieszkańców z regionem oraz dbałość o zachowanie różnorodności kulturowej województwa;

- Znaczące uczestnictwo mieszkańców (w tym dzieci, młodzieży, a także osób starszych i niepełnosprawnych) w lokalnych wydarzeniach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych;
- Rozwinięta kultura czytelnicza;
- Wysokiej jakości przestrzeń publiczna;
- Zachowane dziedzictwo i krajobraz kulturowo-przyrodniczy

2.3.2. RELACJE POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZABYTKÓW Z PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO²

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego jako element regionalnego planowania strategicznego ma na celu równoważenie różnych sfer rozwoju województwa w przestrzeni a jednocześnie służy konkretyzacji przestrzennej celów sformułowanych w strategii rozwoju województwa pomorskiego i określa uwarunkowania przestrzenne do formułowanych programów rozwoju.

Plan zakłada, że dążenie do wykorzystania cech położenia województwa w regionie bałtyckim oraz jego walorów przyrodniczych i kulturowych w nowej strukturze przestrzeni polskiej i europejskiej będzie tworzyć szanse m.in. na zachowanie specyficznych wartości regionalnych i wzbogacenie różnorodności kulturowej wspólnoty europejskiej i narodowej;

Naczelny cel polityki zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, to:

kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa, sprzyjającej zrównoważonemu wykorzystywaniu cech, zasobów i walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu i jakości życia oraz trwałym zachowaniem wartości środowiska dla potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń.

Zasadniczym kierunkiem polityki przestrzennego zagospodarowania województwa jest:

kształtowanie struktur przestrzennych warunkujących dynamizację rozwoju przez aktywne inicjowanie i wspomaganie przedsięwzięć społeczno – gospodarczych samorządów lokalnych, podmiotów publicznych i kapitału prywatnego lokalizowanych w przestrzeni województwa pomorskiego.

Cele główne zagospodarowania przestrzennego województwa to m.in.:

- Wzrost konkurencyjności Pomorza i efektywności gospodarowania w przestrzeni;
- Zahamowanie dewaloryzacji środowiska oraz ochrona jego struktury i wartości;

² Załącznik do uchwały nr 1004/XXXIX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r.

Kształtowanie ładu przestrzennego jest elementem spinającym następujący system celów:

- 1) systematyczna i społecznie odczuwalna poprawa standardu cywilizacyjnego;
- 2) ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego;
- 3) ochrona dziedzictwa kulturowego;

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego precyzuje główne cele polityki przestrzennej województwa. Są nimi:

- 1) pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców, a także pielęgnowanie i rozwijanie tożsamości lokalnej;
- 2) pobudzanie aktywności gospodarczej;
- 3) zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego przy uwzględnieniu potrzeb przyszłych pokoleń;
- 4) kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego.

Cele polityki przestrzennej w stosunku do ochrony zasobów i walorów środowiska kulturowego:

- 1) Wspieranie różnorodności kulturowej regionu;
- 2) Zachowanie dziedzictwa historycznego

Plan zakłada:

- 1) uwzględnianie problematyki ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego województwa w opracowaniach planistycznych sporządzanych na szczeblach lokalnych;
- 2) realizowanie i wspieranie inwestycji bezpośrednio chroniących wartości kultury, w pierwszej kolejności w rejonach najbardziej atrakcyjnych i najintensywniej wykorzystywanych turystycznie (pas nadmorski, strefa pojezierna);
- 3) prowadzenie działań rewaloryzacyjnych pod kątem tworzenia atrakcyjnych ofert inwestycyjnych o charakterze kulturotwórczym, społecznym i gospodarczym; funkcjonowanie tych ofert powinno sprzyjać utrzymaniu i wspomaganiu zasobów środowiska kulturowego, jednocześnie nie może powodować jego zagrożeń.

Zasadnicze kierunki rozwoju w zakresie dziedzictwa kulturowego to utrwalenie wielokulturowej tożsamości historycznej regionu z zachowaniem lokalnych odrębności oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego jako ważnego elementu rozwoju gospodarczego i promocji województwa.

W kategorii planowania regionalnego problematykę ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, sformułowano kierunki polityki przestrzennej, z których najistotniejsze dla ochrony środowiska kulturowego powiatu chojnickiego, są:

- 1) usystematyzowanie istniejących opracowań dotyczących między innymi środowiska kulturowego na fragmentach byłych województw włączonych w granice nowego regionu, dokonania ich oceny według jednolitych kryteriów oraz uzupełniania braków;
- 2) ochrona i zachowanie krajobrazu kulturowego o najcenniejszych walorach kulturowych i krajobrazowych województwa poprzez ustalenie form ochrony;
- 3) prowadzenie działań organizacyjnych, promocyjnych i badawczych pod kątem podniesienia świadomości społecznej w zakresie znaczenia i wartości obiektów kulturowych oraz zasad i metod ich konserwacji, a także późniejszego ich użytkowania;
- 4) wspieranie działań służących umacnianiu tożsamości regionalnej z zachowaniem różnorodności tradycji, dorobku i dziedzictwa historycznego kaszubskiego, kociewskiego, żuławskiego i innych;
- 5) ochrona tożsamości kulturowej miejsca (miejscowości, regionu) – objęcie ochroną obszarów zabudowy w sąsiedztwie wartościowych zespołów przestrzennych i ich rekompozycja przestrzenna, pozwalająca na wyeksponowanie wartościowych cech zespołów;
- 6) pielęgnowanie walorów krajobrazów historycznych regionu (Kaszub, Kociewia, Żuław, Powiśla, Borów Tucholskich, Ziemi Słowińskiej, Ziemi Łęborskiej i strefy przymorskiej);
- 7) monitorowanie procesu przemian środowiska kulturowego;
- 8) łączenie ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego poprzez ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem architektonicznym, zachowanie i odtwarzanie dawnych układów i funkcji terenów zielonych w ich pierwotnym kształcie wraz z infrastrukturą, rewaloryzację parków pod kątem zwiększenia ich atrakcyjności jako miejsc wypoczynku;
- 9) zachowanie, udostępnianie i zagospodarowanie stanowisk archeologicznych o zachowanych formach krajobrazowych w celach naukowych, dydaktycznych oraz turystycznych – w pierwszym rzędzie odnosi się to stanowiska archeologicznego w Odrach;
- 10) zachowanie i ochrona pradziejowych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów osadniczych archeologicznego środowiska kulturowego;
- 11) zachowanie historycznych układów osadniczych oraz ich związków z drogami lądowymi i wodnymi;
- 12) przeciwdziałanie bezplanowej, chaotycznej parcelacji terenu;
- 13) zachowanie i ochrona miejsc historycznych;

- 14) uporządkowanie struktury własnościowej obiektów zabytkowych – pozyskiwanie nowych opiekunów, zarządców i właścicieli dających gwarancję właściwego ich użytkowania, w tym również ratowanie zdewastowanych obiektów przez przekazanie ich stowarzyszeniom i fundacjom oraz innym organizacjom i towarzystwom, mającym w swoim profilu działalność w obszarze kultury i sztuki; kontrolowanie procesu prywatyzacji obiektów zabytkowych;
- 15) kompleksową rewaloryzację obiektów i zespołów zabytkowych włączonych do stref konserwatorskich;
- 16) przystosowanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji;
- 17) zachowanie i ochrona domów podcieniowych, zagród holenderskich, domów rybackich i letniskowych, tradycyjnych obiektów wiejskiego budownictwa, architektury kurortowej w Sopocie, Krynicy Morskiej, Łebie, Uście, dworów i pałaców z zespołami parkowymi i folwarcznymi szczególnie w północno-zachodniej i południowo-wschodniej części województwa, architektury sakralnej – kościołów i kapliczek i krzyży przydrożnych, cmentarzy różnych wyznań;
- 18) propagowanie tradycyjnych form architektury wiejskiej (w zakresie bryły, detalu architektonicznego i materiałów wykończeniowych, opracowanie wzornika projektów architektonicznych opartych na wzorach zabudowy tradycyjnej);
- 19) rygorystyczne egzekwowanie zaleceń konserwatorskich i prawidłowości w procesach rewaloryzacji obiektów zabytkowych;
- 20) zachowanie i ochrona obiektów hydrotechnicznych, drogowych, kolejowych;
- 21) zachowanie i ochrona zabytków techniki: mostów drogowych i kolejowych, obiektów hydrotechnicznych, wiatraków i młynów, kolejki wąskotorowej i zakładów przemysłowych, zabudowań i urządzeń technicznych elektrowni wodnych, młynów wodnych, reliktów hut szkła, architektury portowej i morskiej (statki i inne jednostki pływające). Odstępstwa od tej zasady mogą dotyczyć jedynie obiektów stanowiących elementy podlegających niezbędnej modernizacji systemów komunikacyjnych;
- 22) ochrona i rewaloryzacja starych układów ruralistycznych oraz części wsi – decydujących o zachowaniu walorów krajobrazowych;
- 23) eksponowanie wsi o wybitnych walorach krajobrazowych rekompozycja, restylizacja i uporządkowanie zabudowy wsi oraz ośrodków miejskich;
- 24) zachowanie i utworzenie warunków ekspozycji panoram widokowych z tras komunikacyjnych na szczególnie interesujące obiekty krajobrazowe (naturalne i architektoniczne);
- 25) wprowadzanie zieleni w otoczeniu osiedli i obiektów rekreacyjnych w zakresie podnoszącym walory krajobrazu (maskowanie zespołów obiektów);

- 26) likwidacja bądź neutralizacja widokowa wszelkich elementów obniżających walory krajobrazowe;
- 27) ochrona tradycyjnych form zabudowy i zagospodarowania działki na obszarach o czytelnej tożsamości kulturowej;
- 28) egzekwowanie dla projektów budów, rozbudów i przebudów realizacji ocen skutków dla krajobrazu w ramach raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- 29) określanie w miejscowych dokumentach planistycznych zasad zagospodarowania punktów widokowych i ochrony panoram widokowych;
- 30) ochrona istniejących panoram widokowych – w tym zakaz wnoszenia budynków i budowli przesłaniających ekspozycję krajobrazową z punktów widokowych oraz wprowadzania zieleni wysokiej;
- 31) rewaloryzacja zagospodarowania urządzonych punktów widokowych i ich otoczenia, uczynienie (odtworzenie) panoram widokowych i ochrona ekspozycji.

2.3.3. RELACJE POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZABYTKÓW Z PROGRAMEM OPIEKI NAD ZABYTKAMI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Celem strategicznym Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego³ jest: **WZMOCNIENIE POZIOMU OCHRONY I OPIEKI NAD DZIEDZICTWEM KULTUROWYM WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO SŁUŻĄCE ZACHOWANIU ZABYTKÓW, BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ ORAZ PROMOCJI TURYSTYCZNEJ REGIONU.**

Cel ten jest realizowany w ramach trzech priorytetów.

Priorytet 1: ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO MIAST I WSI

Kierunki działań istotnych dla ochrony dziedzictwa kulturowego powiatu chojnickiego

Zachowanie dziedzictwa kulturowego miast i wsi regionu służące budowaniu tożsamości mieszkańców oraz promocji turystycznej.

Ochrona charakterystycznych elementów krajobrazu kulturowego, w tym zachowanie wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Zachowanie krajobrazu kulturowego wsi pomorskiej.

Ożywienie obszarów zabytkowych zespołów ruralistycznych oraz urbanistycznych.

Zachowanie dziedzictwa architektury obronnej oraz przemysłu i techniki.

³ Załącznik do Uchwały Nr 91/V/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 lutego 2011 roku .

Poprawa stanu ochrony i opieki nad zbiorami muzealnymi i archiwalnymi.

Trwałe zachowanie i bezpieczeństwo obiektów zabytkowych.

Ekspozycja najcenniejszych zabytków dziedzictwa kulturowego miast i wsi.

Typy wsparcia działań

Działania uwzględniające w szczególności konserwację, renowację, rewaloryzację, poprawę stanu zachowania:

- obiektów sakralnych (kościół, klasztor, kaplica, domy modlitwy, kapliczki przydrożne, cmentarze, kalwarie itp.),
- obiektów mieszkalnych miast i wsi (dwory, pałace, wille, kamienice, domy, tradycyjne obiekty budownictwa wiejskiego, zagrody itp.),
- obiektów użyteczności publicznej (ratusze, szkoły, szpitale, przytułki, sądy, dworce, karczmy itp.),
- architektury drewnianej (domy podcieniowe, ryglowe itp.)
- obiektów budownictwa obronnego (mury, baszty, zamki, twierdze, zespoły fortyfikacji, zespoły koszarowe, budowle obronne itp.),
- obiektów przemysłu i techniki (fabryki, młyny, wiatraki, kuźnie, wieże ciśnień, hale produkcyjne, browary, gorzelnie itp.),
- obiektów gospodarczych (magazyny, spichlerze, stajnie, stodoły i inne obiekty w obrębie zespołów folwarcznych, zagród itp.),
- parków, ogrodów, zieleni komponowanej.

Rewitalizacja zabytkowych zespołów ruralistycznych i urbanistycznych.

Rewitalizacja zespołów zabytkowej zieleni i małej architektury.

Rewaloryzacja, adaptacja na cele kulturalne, edukacyjne, turystyczne obszarów i obiektów poprzemysłowych i powojennych, pokolejowych.

Konserwacja i rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych (w tym archeologicznych).

Montaż w obiektach zabytkowych niezbędnych urządzeń technicznych, instalacji dla zapewnienia właściwych warunków przechowywania i eksponowania zabytków ruchomych, muzealiów oraz trwałego zachowania i użytkowania tych budowli.

Zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom, znakowanie i ewidencjonowanie zabytków ruchomych itp.)

Iluminacja najcenniejszych zabytków dziedzictwa kulturowego miast i wsi.

Priorytet 3: BADANIE, DOKUMENTACJA I PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Kierunki działań

- 1) Specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym.
- 2) Rozpoznanie zasobów i specyfiki regionalnego dziedzictwa kulturowego.
- 3) Promowanie tradycyjnych form i cech regionalnej architektury (w zakresie bryły, detalu architektonicznego, materiału, kolorystyki, rozwiązań konstrukcyjnych).
- 4) Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.
- 5) Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej.
- 6) Szeroki dostęp do informacji o dorobku kultury regionalnej.

Typy wsparcia działań

1. Specjalistyczne opracowania badawczo-dokumentacyjne obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym obejmujące:
 - ekspertyzy techniczne i konserwatorskie,
 - badania konserwatorskie i architektoniczne,
 - programy prac konserwatorskich i restauratorskich,
 - dokumentacje projektowe,
 - inwentaryzacje architektoniczno-konserwatorskie.
2. Współpraca z instytucjami kultury w zakresie rozpoznania regionalnego dziedzictwa kulturowego oraz wymiany informacji o jego zasobach.
3. Rozpoznanie i promocja najcenniejszych zabytków, w szczególności obejmująca charakterystyczne zabytki świadczące o odrębności i specyfice regionu: dziedzictwa morskiego i rzeczno, dziedzictwa budownictwa ceglanego (przede wszystkim najstarsze kościoły i założenia klasztorne, zamki krzyżackie) i drewnianego (przede wszystkim dziedzictwo kulturowe Ziemi Słupskiej, Żuław, Kaszub i Kociewia).
4. Wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych oraz popularyzujących wiedzę o dziedzictwie kulturowym województwa pomorskiego – w szczególności:
 - przygotowanie i organizacja konferencji naukowych,
 - publikacje książkowe i foldery,
 - organizacja konkursów,

- popularyzacja dobrych realizacji konserwatorskich i budowlanych przy zabytkach, popularyzacja dobrych praktyk projektowych przy zabytkach, a także zagospodarowania obszarów oraz terenów cennych kulturowo, przyrodniczo i krajobrazowo,

- udostępnianie w Internecie baz danych o zabytkach.

5. Wspieranie tworzenia oraz promocji produktów markowych i turystycznych województwa opartych na zasobach dziedzictwa kulturowego i krajobrazowego, w tym działań polegających na oznakowaniu cennych i ciekawych zabytków umożliwiające ich lokalizację w terenie i identyfikację (tablice, oznakowania szlaków, mapy w terenie, szlaki tematyczne).

6. Uczestniczenie w wojewódzkich, krajowych i europejskich programach ochrony zabytków oraz tworzenie własnych tematycznych programów ochrony zabytków.

7. Upowszechnianie informacji o możliwościach pozyskiwania środków finansowych na prowadzenie prac przy zabytkach.

8. Rozbudowa warstwy dziedzictwa kulturowego w ramach Systemu Informacji Przestrzennej.

Zakłada się kontynuowanie prowadzonej przez samorząd województwa pomorskiego polityki w dziedzinie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym, zmierzającej m.in. do:

- włączenia dziedzictwa kulturowego w obszar interwencji i wsparcia samorządów terytorialnych zgodnie z zasadami planowania i wdrażania programów prorozwojowych;

- stymulowania zasad partnerstwa publiczno-prywatnego z sektorem przedsiębiorców działających na rzecz dziedzictwa kulturowego (zagospodarowanie obiektów zabytkowych);

- współpracy w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami z właścicielami i użytkownikami zabytków, społecznościami i władzami lokalnymi, instytucjami, stowarzyszeniami, związkami wyznaniowymi, a także z organami administracji państwowej i unijnej;

- zachowania zasobów i walorów dziedzictwa kulturowego;

- dbałości o krajobraz kulturowy regionu, w tym zachowania jego charakterystycznych elementów przestrzennych i przyrodniczych;

- rewaloryzacji cennych elementów dziedzictwa kulturowego, które uległy degradacji;

- ochrony i propagowania tradycyjnych form i cech architektury regionalnej (w zakresie bryły, detalu architektonicznego, rozwiązań konstrukcyjnych, materiałowych, kolorystyki);

- kontynuacji wykorzystania środków finansowych na zachowanie, rewaloryzację, zabezpieczenia i ekspozycji obiektów o szczególnych wartościach zabytkowych;

- umożliwienia kreowania i realizowania regionalnych i lokalnych projektów związanych z kompleksowymi pracami konserwatorskimi i restauratorskimi oraz chroniącymi krajobraz kulturowy;

- propagowania i wspieranie popularyzacji, badań i dokumentowania dziedzictwa kulturowego;
- wykorzystania dziedzictwa kulturowego w promocji kultury i dla rozwoju turystyki w regionie,
- kreowania modelu odpowiedzialności za zasoby dziedzictwa kulturowego w regionie w społecznościach lokalnych i we władzach samorządowych;
- kreowania standardów i dobrych praktyk w dziedzinie ochrony zabytków (w tym także prac konserwatorskich);
- wspierania aktywności lokalnej w działaniach mających na celu poszanowanie materialnego dziedzictwa oraz zachowanie własnej odrębności i tożsamości (odbudowa i wzmocnienie regionalnej tożsamości).

Na realizację Programu Opieki pozwolą programy rządowe i sektorowe, jak i środki własne Województwa Pomorskiego (m.in. dzięki uchwale Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie przyjęcia zasad i trybu udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków). Cele programowe osiągnęte będą również dzięki partnerom uczestniczącym (ministerstwa, instytucje kultury państwowe i samorządowe, wojewódzki konserwator zabytków, samorządowi konserwatorzy zabytków, jednostki samorządu terytorialnego, związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje międzynarodowe, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

Niezbędne będzie kontynuowanie współdziałania samorządu województwa m.in. z innymi samorządami (współdziałanie we wspólnych przedsięwzięciach oraz w ramach wymiany doświadczeń);

2. Finansowanie Programu Opieki

Finansowanie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami realizowane jest z różnych źródeł. Podstawowe to:

1. źródła publiczne:

- budżet państwa – m.in. środki w ramach dotacji programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na remont i konserwację obiektów sakralnych wpisanych do rejestru zabytków, Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace konserwatorskie przy zabytkach archeologicznych, nieruchomych i ruchomych wpisanych do rejestru zabytków;
- budżet samorządu województwa – m.in. dotacje celowe na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, dotacje inwestycyjne dla

instytucji kultury podległych samorządowi województwa pomorskiego – obiekty wpisane do rejestru zabytków;

- granty samorządu województwa dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych, nagrody;
- budżety samorządów niższego szczebla – m.in. dotacje na finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków;
- projekty realizowane przez instytucje kultury;
- fundusze Unii Europejskiej związane z programami uwzględniającymi dziedzictwo kulturowe, m.in.: Regionalny Program Operacyjny, Program Operacyjny Infrastruktury i Środowiska, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- inne źródła zagraniczne.

2. źródła prywatne:

- osób fizycznych – składki i zbiórki publiczne na określony cel dla danej wspólnoty społecznej;
- osób prawnych;
- organizacji pozarządowych – stowarzyszeń, fundacji;
- wyznaniowych osób prawnych.

Finansowanie Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego na lata 2011-2014

będzie realizowane z wykorzystaniem środków z wielu źródeł: z własnych środków budżetowych, funduszy strukturalnych, inicjatyw wspólnotowych oraz ze środków prywatnych. Sejmik Województwa Pomorskiego w miarę posiadanych środków budżetowych będzie przyznawał dotacje celowe na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

2.3.4. ZAŁOŻENIA „REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020”⁴ A PROBLEMATYKA OCHRONY ZABYTKÓW POWIATU CHOJNICKIEGO

OŚ PRIORYTETOWA 8. KONWERSJA

PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.2

Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój

Wspierane będą działania o charakterze sieciowym, polegające na zagospodarowaniu tras turystycznych o charakterze regionalnym i ponadregionalnym, budowie lub modernizacji infrastruktury żeglarskiej, rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz o charakterze uzdrowiskowym.

Wszystkie projekty powinny przyczyniać się do poprawy jakości przestrzeni oraz zapewniać zgodność z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.

Ukierunkowanie terytorialne

Preferowane będą projekty zlokalizowane m.in. na: obszarach objętych ochroną w formie parków krajobrazowych wraz z ich otulinami, obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach NATURA 2000.

PRIORYTET INWESTYCYJNY 6.3

Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

Planowany zakres wsparcia

Interwencją objęte zostaną przedsięwzięcia obejmujące ratowanie, przywracanie wartości i ochronę charakterystycznych zabytków lub ich zespołów wraz z otaczającym je kontekstem krajobrazowym, poprzez m.in. prace rehabilitacyjne i modernizacyjne służące nadaniu im nowych funkcji (usług turystyki lub kultury), przy możliwym jednoczesnym zachowaniu funkcji dotychczasowych, jak również wdrażanie nowych form zarządzania (tworzenie parków kulturowych).

Ponadto wsparciem objęte zostaną projekty ukierunkowane na podnoszenie jakości przestrzeni publicznej obejmujące realizację prac służących estetyzacji i podkreśleniu walorów kulturowych tej przestrzeni w ramach układów urbanistycznych i ruralistycznych wpisanych do rejestru zabytków.

⁴ Projekt do konsultacji z Komisją Europejską, Uchwała Nr 311/339/14 Zarządu Województwa Pomorskiego, 27 marca 2014 r.

Wsparciem objęte będą również projekty umożliwiające bezpieczną eksploatację zasobów materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu, w tym w zakresie dokumentowania i popularyzacji, inwentaryzacji i udostępniania zasobów kultury z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (w szczególności digitalizacja zasobów, tworzenie nowych treści cyfrowych).

Ukierunkowanie terytorialne

Preferowane będą projekty zlokalizowane na obszarach o wysokim potencjale turystyczno-rekreacyjnym środowiska kulturowego, w szczególności m.in. w strefach koncentracji charakterystycznych dla regionu elementów dziedzictwa kulturowego, określonych w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” – Kaszuby, Bory Tucholskie.

2.4. WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA PRAWNE I PROGRAMOWE OCHRONY ZASOBÓW DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU CHOJNICKIEGO

2.4.1. ZASADY OCHRONY WYNIKAJĄCE ZE „STRATEGII ROZWOJU POWIATU CHOJNICKIEGO DO 2025 ROKU⁵” – WYCIĄG

Wśród celów szczegółowych Strategia wymienia m.in:

- Intensyfikację celowej promocji powiatu z uwzględnieniem jego walorów przyrodniczych, ze stworzeniem lokalnej marki powiatu chojnickiego
- Rozwój systemów zarządzania turystyką i sprzedaży pakietów turystycznych.
- Rozwój infrastruktury turystycznej, infrastruktury kultury i atrakcji na terenie powiatu
- Rozwój turystyki zdrowotnej (lecznictwo uzdrowiskowe i klimatyczne)
- Likwidację przeszkód w rozwoju turystyki wodnej powiatu
- Promocję aktywnego spędzania czasu w powiązaniu z wodą
- Wspieranie agroturystyki na terenach wiejskich
- Dbłość o stan i promocję lokalnego dziedzictwa kulturowego
- Wspieranie procesu opracowania i aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego gmin powiatu

⁵ Uchwała Rady Powiatu Chojnickiego nr XXX/329/2014 z 20 marca 2014 r.

- Zachowanie dziedzictwa i tradycji regionalnej przy kształtowaniu krajobrazu architektonicznego
- Promocję dziedzictwa kulturowego i historycznego powiatu oraz aktywności w obszarze kultury wśród mieszkańców.

Działania, które mają doprowadzić do realizacji celów to m.in:

- Przeprowadzenie konferencji określającej potencjalną markę powiatu.
- Szkolenie osób i firm w zakresie przewodnictwa turystycznego
- Opracowanie i wydanie przewodnika turystycznego dla żeglarzy i kajakarzy
- Opracowanie i realizacja powiatowego programu ochrony zabytków
- Zwiększenie skali promocji i działań Muzeum Historyczno-Etnograficznego (rozbudowa)
- Wykorzystanie pracowników muzeum jako prelegentów w instytucjach NGO itp.
- Rozwijanie oferty jednostek kultury i wspieranie organizacji działających w obszarze kultury

Działania rekomendowane dla gmin powiatu chojnickiego to m.in.:

- Uporządkowanie i oznakowanie istniejących szlaków turystycznych
- Wytyczenie i oznakowanie szlaków konnych
- Rozbudowa systemu ścieżek i szlaków rowerowych
- Utworzenie w oparciu o „Kaszubską Marszrutę” szlaków narciarstwa biegowego
- Rozwijanie oferty jednostek kultury i wspieranie organizacji działających w obszarze kultury
- Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Budowa Chojnickiego Centrum Kultury „Balturium”
- Zawarcie porozumienia międzygminnego związanego z realizacją założeń Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”
- Wpisanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów o obowiązku stosowania elementów tradycyjnego budownictwa lokalnego
- Wspólne z gminami wykreowanie marki powiatu
- Budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz obiektów infrastruktury kultury
- Podniesienie mostów uniemożliwiających żeglugę w Kamionce na Brdzie i mostu na ujściu Zbrzycy do jeziora Witocznio - rekomendacja dla Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego oraz zarządców dróg
- Udrożnienie szlaków żeglownych (rzeka Brda na odcinku J. Charzykowskie - J. Długie)
- Wdrożenie koncepcji wsi - skansenu „Chociński Młyn” - wieś kulturowa – rekomendacja dla Parku Narodowego „Bory Tucholskie”

- Przebudowa istniejącej wieży widokowej w Chocińskim Młynie - rekomendacja dla Nadleśnictwa Przymuszewo

3. DZIEDZICTWO KULTUROWE POWIATU CHOJNICKIEGO

3.1. RYS HISTORYCZNY

Na terenie powiatu chojnickiego odkryto stanowiska archeologiczne kultury pomorskiej z wczesnej epoki żelaza (ok. 500 p.n.e. - ok. 125 p.n.e.). Na okres wpływów rzymskich przypada rozwój osadnictwa kultury wielbarskiej, związanej z pobytem Gotów na Pomorzu. Ludność kultury wielbarskiej praktykowała obrządek birtualny, to jest kremację i inhumację. W przypadku pochówku szkieletowego zmarły był chowany w drewnianej trumnie z kłody. Występowały też cmentarzyska kurhanowe z kamiennymi kręgami magicznymi oraz brukiem, określane od miejsc ich odkrycia Odry-Węsiory-Grzybica. Słynne „kręgi kamienne” w Odrach stanowią właśnie pozostałość cmentarzyska kurhanowego.

W VII-XI w. na obszarze rozwijało się stopniowo osadnictwo wczesnośredniowieczne. W X w. Pomorze zostało włączone do państwa polskiego. W XII w. na Pomorzu Wschodnim wykształciła się lokalna dynastia książęca, której przedstawiciele zarządzili nim – początkowo jako namiestnicy książąt polskich – do 1295 r. W 1295 r., na mocy testamentu Mściwoja II, Pomorze odziedziczył książę wielkopolski Przemysław II, który w tym samym roku koronował się na króla Polski.

W średniowieczu ukształtowała się dla północno-wschodniej części terenów dzisiejszego powiatu historyczna nazwa Ziemia Zaborska – po raz pierwszy pojawiła się ona w dokumencie wystawionym 24 czerwca 1299 r. przez Władysława Łokietka. W dokumencie tym Łokietek nadał Mikołajowi wojewodzie kaliskiemu zwierzchnictwo *in terra Zaborensi*. Etymologia nazwy wywodzi się od zwrotu „za borami”, który wskazywał na położenie Ziemi Zaborskiej w stosunku do Gdańska. Obejmowała ona początkowo tereny parafii Brusy, Wiele i Czersk. Później także część parafii Swornegacie oraz okolice Dziemian i Lipusza. Mieszkańcy Ziemi Zaborskiej są nazywani Zaborakami lub Krebanami. Proces kształtowania się sieci osadniczej Zaborów rozpoczął się na przełomie XIII/XIV w. Wcześniej Bory Tucholskie były użytkowane przez bartników, myśliwych, rybaków, nie były jednak stale zamieszkałe. Największy na tych terenach obszar o żyzniejszej glebie rozciąga się na południe od jeziora Wdzydze. Był on objęty przez osadnictwo wcześniej od innych. Leży tu m.in. Wiele, Karsin i Osowo. Obszar Zaborów wchodził w tym czasie w skład kasztelanii raciańskiej (Raciaż – obecnie wieś pod Tucholą). Konarzyny należały w tym czasie do kasztelanii szczytnieńskiej, z siedzibą na wyspie na jeziorze Szczytno koło Przechlewa.

W ciągu 1308 i 1309 r. Krzyżacy, początkowo pod pozorem współdziałania z Łokietkiem przeciwko zagrożeniu brandenburskiemu, opanowali Pomorze Wschodnie. W ramach struktury administracyjnej Państwa Krzyżackiego Zabory weszły w skład komturstwa tucholskiego, natomiast zachodnia część dzisiejszego powiatu – komturstwa człuchowskiego.

Pierwsza wzmianka o Chojnicach w źródłach historycznych odnosi się do 1275 r. W latach 1340-1360 zbudowano tu kościół pw. św. Jana Chrzciciela. W 1360 r. został odnowiony miejski dokument lokacyjny Chojnic. Miastu przyznano w nim 131 łanów gruntów oraz przywilej na posiadanie młyna. W 1410 r., po bitwie pod Grunwaldem, Chojnice zostały na krótko opanowane przez wojska polskie. W 1417 r. przywilej cechowy uzyskali chojniccy krawcy, w 1422 r. – tkacze, rzeźnicy, szewcy, nożownicy, kowale, rymarze, konwisarze, iglarze, a w 1436 r. – piekarze. W 1440 r. miasto wstąpiło do Związku Pruskiego. W 1454 r., w początkowym okresie wojny trzynastoletniej, wojska koronne dowodzone przez Kazimierza Jagiellończyka zostały rozbite przez Krzyżaków w bitwie pod Chojnicami, i miasto pozostało pod władzą Zakonu aż do 1466 r.

W 1326 r. Konarzyny uzyskały od wielkiego mistrza Wernera von Orseln przywilej lokacyjny. Wieś była własnością Mirosława z Konarzyn. Konarscy herbu Ossoria posiadali Konarzyny do 1629 r.

W Brusach przypuszczalnie istniał przed 1308 r. dwór książęcy, ponieważ po opanowaniu Pomorza Krzyżacy ustanowili tam swój dwór, a na ogół nie zmieniali oni dawnych ośrodków władzy książęcej. W 1324 r. krzyżacki dwór został przeniesiony do Kosobud. W 1351 r. wieś Brusy została lokowana na prawie chełmińskim.

Pierwsze wzmianki o Czersku pochodzą z 1330 r. 24 lutego 1382 r. komtur Henryk von Bullendorf lokował Czersk na prawie chełmińskim. Była to wtedy już duża wieś – miała 51 włók, działał w niej młyn.

Południowo-zachodnia część powiatu była w połowie XIV wieku słabo zasiedlona. Krzyżacy rozpoczęli wówczas intensywną akcję osadniczą w rejonie pomiędzy Chojnicami, Sępólnem Krajeńskim i Tucholą. Był to obszar bezleśny, z żyznymi czarnoziemami, otoczony rozległymi lasami, broniony przez zamki w Tucholi i Człuchowie. Wojna polsko-krzyżacka w latach 1433-35 spustoszyła okoliczne wsie, wobec czego Krzyżacy sprowadzili osadników z Dolnej Saksonii i Westfalii, zwanymi później Kosznajdami.

W wyniku wojny trzynastoletniej (1454-1466) większość Pomorza wróciła do Polski. W 1454 r. tereny powiatu chojnickiego znalazły się w powiatach człuchowskim i tucholskim, granice tych powiatów pokrywały się z granicami krzyżackich komturstw. Czersk i Brusy weszły w skład „klucza kossobudzkiego” starostwa tucholskiego, natomiast Chojnice włączono do starostwa człuchowskiego. W XVI wieku Chojnice były największym miastem na terenie powiatów człuchowskiego i tucholskiego oraz centrum życia gospodarczego regionu. W 1617 r. przeniesiono z

Człuchowa do Chojnic siedzibę dekanatu. Według lustracji w 1565 r. w Czersku była karczma i młyn wodny, wielu mieszkańców było bartnikami. Czersk był siedzibą sądu bartnego. Staroście bartnemu podlegało 24 bartników z „puszczy czerskiej”. W wyniku wydzielenia części dóbr starostwa tucholskiego powstał tzw. ekonomia czerska, która była dzierzawiona m.in. przez Raczyńskich, Kilińskich i Łukowiczów.

„Potop” szwedzki (1655 – 1660) i najazd rosyjski na wschodnie ziemie Rzeczypospolitej (1654) doprowadził do chwilowego załamania się państwowości polskiej. Kryzys ten udało się przezwyciężyć w wyniku zaangażowania się w obronę wszystkich warstw społecznych, jednak ogromne zniszczenia wojenne zapoczątkowały stopniowy upadek gospodarczy i polityczny Polski. Zabory nie były wyjątkiem i ciągle przemarsze wojsk doprowadziły do katastrofalnych zniszczeń, miejscowa ludność wraz z proboszczem, ks. Gradzikowskim, ukrywała się w okolicznych lasach. Czersk został spalony. Po pokoju oliwskim (1660) nastąpiła powolna odbudowa zachodnich województw Rzeczypospolitej, w tym Zaborów i Kosznejderii. Dla Czerska ważne było uzyskanie od Stanisława Augusta prawa do odbywania 4 jarmarków rocznie.

W wyniku I rozbioru Polski (1772) Pomorze Wschodnie, z wyjątkiem Gdańska, znalazło się pod zaborem pruskim. W początkach XIX w. przeprowadzono w Prusach wielkie reformy agrarne. W 1807 r. zniesiono poddaństwo chłopów, a w 1811 r. został wydany edykt uwłaszczeniowy. Chojnice stały się stolicą powiatu. Kompetencje starostów powiatowych (landratów) obejmowały obszary wiejskie oprócz domen królewskich, które podlegały urzędom domenalnym. Domeny powstały z wcześniejszych królewskich i zsekularyzowanych dóbr kościelnych. W 1815 roku landratura przejęła kompetencje kontrolne także nad obszarami domenalnymi. Od powiatu chojnickiego odłączono wówczas powiat świecki i człuchowski. W późniejszym czasie odłączono też powiat tucholski.

W latach 1828-1830 w wyniku przebudowy tzw. traktu napoleońskiego zbudowano przechodzącą przez Czersk i Chojnice szosę Berlin-Królewiec. Dzięki temu obie miejscowości znalazły się na szlaku poczty królewskiej. W 1832 r. przez Czersk przechodził, liczący 120 szeregowych i 40 oficerów oddział zdemobilizowanej armii polskiej, która wycofała się do Prus po upadku powstania listopadowego. Oddziałem tym dowodził Wincenty Pola.

II połowa XIX zaznaczyła się szybkim rozwojem powiatu chojnickiego. W latach 1871-1873 Pruskie Koleje Wschodnie zbudowały linię kolejową z Piły przez Chojnice, Czersk i Starogard Gdański do Tczewa, skracając drogę kolejową z Berlina do Królewca i Gdańska. 20 lipca 1902 r. zdecydowano o budowie linii kolejowej z Laskowic do Czerska. 2 października 1906 r. oddano do użytku łączący te dwie miejscowości tor kolejowy o długości ok. 55 km. Rozwijał się przemysł, m.in. drzewny i maszynowy – powstał tartak, Fabryka Maszyn Rolniczych „Victoria”, a

także cegielnia i browar, działał młyn. Miał tu siedzibę Bank Ludowy, oraz Spółka Rolniczo-Handlowa.

W latach 1906-1907 w całym zaborze pruskim doszło do strajków szkolnych w obronie języka polskiego, eliminowanego ze szkół, nawet z lekcji religii. Strajki szkolne objęły również szkoły z powiatu chojnickiego.

Na mocy traktatu wersalskiego (28.06.1919) znaczna część Pomorza wróciła w 1920 r. do odrodzonej Polski. 29 stycznia do Czerska a 31 stycznia 1920 r. do Chojnic wkroczyły wojska polskie. Władzę w powiecie objęli Polacy. Pierwszy starostą został ziemianin z Wielkich Chelmów Stanisław Sikorski. Organami samorządu terytorialnego były Sejmik i Wydział Powiatowy, kierowany przez starostę. Władze powiatu dążyły do repolonizacji regionu, ułatwiały Polakom przejmowanie firm z rąk niemieckich. Zachęcano także Polaków z innych regionów do imigracji na teren powiatu chojnickiego. W latach międzywojennych w dalszym ciągu rozwijał się przemysł drzewny, rzemiosło i handel, funkcjonowało kilka fabryk mebli, odlewnia żelaza, fabryka maszyn rolniczych, tartaki, młyny parowe wodne oraz browary i drukarnie, wychodziły lokalne gazety. 1 lipca 1926 r. Czersk uzyskał prawa miejskie. W 1928 r. uruchomiono linię kolejową z Czerska do Bąka, a w latach 1928-1929 wybudowano betonową szosę z Czerska do Tucholi.

Jeden z batalionów 66 Kaszubskiego Pułku Piechoty im. Marszałka Piłsudskiego po zakończeniu wojny z Rosją sowiecką został w 1926 r. skierowany do Chojnic. Początkowo batalion mieścił się w starych koszarach na Nowym Mieście i budynkach dawnego szpitala miejskiego przy ul. Świętopółka. Zadaniem batalionu była ochrona granicznej stacji kolejowej. Chojnicki I Batalion Strzelców wszedł później w skład Pomorskiej Brygady Kawalerii. W przededniu wojny, w wyniku mobilizacji, utworzono także Batalion Obrony Narodowej „Czersk”, który wszedł w skład Grupy Operacyjnej „Czersk”.

Od 1 września 1939 r. rejonu Chojnic broniło Zgrupowanie „Chojnice”. Głównym zadaniem zgrupowania była obrona węzła Chojnice i osłona kierunku Człuchów – Czersk – Starogard Gdański. Dowództwo objął płk Kazimierz Tadeusz Majewski. W skład zgrupowania weszły 1 Batalion Strzelców wraz z oddziałem Straży Granicznej Komisariatu Chojnice, Batalion Obrony Narodowej „Czersk”, Batalion ON „Tuchola”, 18 Pułk Ułanów Pomorskich, I dywizjon 9 Pułku Artylerii Lekkiej, 2 bateria 11 Dywizjonu Artylerii Konnej, pluton kompanii saperów KOP „Hoszczka” oraz oddziały Straży Granicznej Komisariatu w Konarzynach.

Około godziny 19.00 1 września oddziały 18 Pułku Ułanów Pomorskich, wychodząc z lasu na wschód od Krojant, dostrzegły w niewielkiej odległości 2 batalion 76 Pułku z 20 Dywizji Piechoty Zmotoryzowanej. Zapadła decyzja o wykonaniu szarży. Ułani w pełnym galopie dopadli wroga, siekąc szablami uciekających. Jednakże Niemcy szybko uporządkowali swoje szeregi i – kiedy

szwadrony w pościgu wpadły na rozległą polanę – ostrzelały je od strony Chojnic niemieckie samochody pancerne oraz granatniki, kładąc celny ogień na szarżujących. Awangarda pułku wraz z dowódcą płk Kazimierzem Mastalerzem zginęła od serii karabinów maszynowych. Ułani wycofali się za najbliższe wzgórze, tracąc ok. 25 zabitych i 50 rannych z ponad 200 szarżujących. Zadanie zostało wykonane kosztem dużych strat własnych – rozpoznano ugrupowanie wroga oraz chwilowo zdeorganizowano i zatrzymano jego oddziały. Piechota polska mogła się wycofać, a Niemcy nie osiągnęli w tym dniu przepraw na Brdzie.

Od pierwszych dni okupacji rozpoczęły się aresztowania polskiej inteligencji, działaczy społecznych i politycznych. 4 listopada 1939 r. w lesie łukowskim Niemcy rozstrzelali 28 osób, w tym członków Polskiego Związku Zachodniego. Wysiedlono i wywłaszczono wiele osób, zsyłano do obozów koncentracyjnych, rozstrzeliwano Polaków oskarżonych o pomoc partyzantom.

Szybko zaczęły powstawać struktury organizacyjne ruchu oporu. We wrześniu 1939 r. powstał złożony z osób poszukiwanych przez Niemców oddział Jana Meggera, który w 1941 r. połączył się z oddziałem Józefa Kuśnierza. W rejonie Czerska działała Polska Armia Powstania, m.in. oddział Jana Szalewskiego i grupa Jana Sznajdera. 8 czerwca 1942 r. oddział Szalewskiego wykoleił pociąg relacji Królewiec – Berlin, a 21 czerwca 1942 r. transportu wojskowy. W 1943 r. w ramach akcji scaleniowej Polska Armia Powstania weszła w struktury Armii Krajowej. 11 listopada 1944 r. pod Gutowcem grupa spadochronowa LWP podporucznika Jana Miętkiego wraz z oddziałem Jana Meggera zaatakowała oddział żandarmerii. W okolicznych lasach ukrywały się kilkunastoosobowe grupy osób ukrywających się przed Niemcami. 14 lutego 1945 r. Chojnice zostały wyzwolone spod okupacji niemieckiej. W mieście i najbliższej okolicy poległo ok. 800 żołnierzy sowieckich. W toku walk śródmieście legło w gruzach. W nocy z 20 na 21 lutego jednostki armii sowieckiej odbiły Czersk. W ciągu marca została przywrócona administracja polska, rozpoczęły działalność szkoły. W rozciągających się na terenie powiatu Borach Tucholskich działały w latach powojennych niepodległościowe oddziały partyzanckie.

Po II wojnie światowej starostą był, do czasu reformy władz terenowych w czerwcu 1950 r., Tadeusz Rzeźniowiecki. W powiecie chojnickim mieszkało po wojnie 65 894 osób – o ponad 17 tysięcy mniej niż przed wojną. Powiat został przyłączony do województwa pomorskiego, które przemianowano na województwo bydgoskie. Doprowadziło do odłączenia powiatu od reszty Kaszub, które włączono do województwa gdańskiego.

W 1999 r. w wyniku reformy administracyjnej rządu Jerzego Buzka utworzono ponownie powiaty. Rada Miejska w Chojnicach opowiedziała się za przyłączeniem powiatu chojnickiego do województwa pomorskiego, natomiast samorząd gminy wiejskiej Chojnice – do województwa

kujawsko - pomorskiego. Ostatecznie, utworzony 1 stycznia 1999 r. powiat chojnicki, włączono do województwa pomorskiego.

3.2. ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POWIATU CHOJNICKIEGO

3.2.1. WYKAZ ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH Z TERENU POWIATU CHOJNICKIEGO WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO⁶

nr rejestru zabytków woj. pomorskiego	organ wpisujący do rejestru zabytków	data wpisu do rejestru zabytków	uwagi	obiekt	ulica	nr	miejsowość	gmina
1	Wojewoda Pomorski	1929-11-30	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego- nr 25 (d.sygnatura I.E.25173/29)	kościół parafialny pw.Ścięcia Św. Jana Chrzciciela	Plac Kościelny		Chojnice	Chojnice
2	Wojewoda Pomorski	1929-11-30	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego- nr 30 (d.sygnatura I.E.25177/29)	kościół filialny pw. Św. Bartłomieja	Moszczenica		Moszczenica	Chojnice
3	Wojewoda Pomorski	1929-11-30	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego- nr 31 (d. sygnatura I.E.25186/29)	kościół parafialny pw.Podwyższenia Św.Krzyża	Ogorzeliny		Ogorzeliny	Chojnice
4	Wojewoda Pomorski	1929-11-30	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego- nr 29 (d.sygnatura I.E.25178/29)	kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Św.	Królowej Marii Ludwiki	1	Leśno	Brusy
5	Wojewoda Pomorski	1929-11-30	dawny rejestr zabytków woj.słupskiego -nr 214 (d.sygnatura I.E.25176/29)	kościół parafialny pw. Św.Apostołów Piotra i Pawła	Szeroka	2/A	Konarzyny	Konarzyny
6	Wojewoda Pomorski	1929-12-10	dawny rejestr zabytków woj. bydgoskiego -nr 26 (d.sygnatura I.E.20156/29)	kościół parafialny pw. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny,d.jezuicki- obecnie filialny	Plac Kościelny/ Nowe Miasto		Chojnice	Chojnice

⁶ Na podstawie wykazu Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku (<http://www.ochronazabytkow.gda.pl/>)

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA POWIATU CHOJNICKIEGO NA LATA 2014-2018

7	Wojewoda Pomorski	1929-12-10	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego- nr 27 (d.sygatura I.E.26155/29)	gimnazjum, d.Gimnazjum Jezuitkie	Nowe Miasto	4-6	Chojnice	Chojnice
8	Konserwator Poznański i Pomorski	1935-11-25	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego- nr 156 (d. sygnatura KOK 5/30) Brama Człuchowska	zespół murów miejskich wraz z basztami oraz Bramą Człuchowską	Chojnice		Chojnice	Chojnice
8	Konserwator Poznański i Pomorski	1935-11-25	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego nr 157 (d. sygnatura KOK 5/29) -mury miejskie	***	Chojnice		Chojnice	Chojnice
9	Konserwator Poznański i Pomorski	1936-07-13	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego- nr 166 (d.sygatura KOK/5/15)	kościół parafialny pw. Św.Jakuba Apostoła	Ostrowite		Ostrowite	Chojnice
38	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1954-01-08	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 292	chata	Silno	44	Silno	Chojnice
80	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1957-09-08	dawny rejestr zabytków woj. bydgoskiego -nr 375	układ urbanistyczny Starego Miasta w Chojnicach	Chojnice		Chojnice	Chojnice
83	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1957-11-29	dawny rejestr zabytków woj. bydgoskiego -nr 396	chata	Kościelna	27 (d.18)	Łąg	Czersk
84	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1957-11-30	dawny rejestr zabytków woj. bydgoskiego -nr 393	chata	Moszczenica	31 (d.15)	Moszczenica	Chojnice
1045	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1983-12-15	dawny rejestr zabytków woj. bydgoskiego - 128	zespół dworsko-parkowy (dwór, park)	Szlachetna Nowa Cerkiew		Szlachetna Nowa Cerkiew	Chojnice
1080	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1985-01-15	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 164	zespół dworsko-parkowy (dwór,park)	Główna	118 c	Silno	Chojnice
1262	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1989-03-07	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 233	cmentarz	Kościerska		Chojnice	Chojnice

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA POWIATU CHOJNICKIEGO NA LATA 2014-2018

1335	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1990-11-15	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 249	cmientarz	Królowej Jadwigi		Czersk	Czersk
1354	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1991-09-09	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 271/1-2	zespół kościoła filialnego pw. Św. Marcina: /kościół; cmientarz/	Ciechocin		Ciechocin	Chojnice
1376	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1993-03-23	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 357/1	dom	Dworcowa	30	Chojnice	Chojnice
1380	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1993-04-15	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 358/1	magazyn zbożowy	Staroszkolna	17	Chojnice	Chojnice
1426	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1993-11-25	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 393/1	ratusz	Stary Rynek	1	Chojnice	Chojnice
1475	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1994-08-16	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 417/1-2	zespół dworsko- parkowy /dwór, park/	Brda		Brda	Czersk
1606	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1996-08-30	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 474/1-2	zespół dworsko- parkowy /dwór, park/	Zbeniny		Zbeniny	Chojnice
1621	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1997-03-03	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 482/1	kościół parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia NMP	18 Pułku Ułanów Pomorskich	44	Krojanty	Chojnice
1641	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1997-08-22	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 493/1	kościół parafialny pw.Św.Marii Magdaleny	Nowa Cerkiew		Nowa Cerkiew	Chojnice
1677	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1998-11-09	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 513/1	kościół parafialny pw. Św. Barbary	Swornegacie		Swornegacie	Chojnice
1680	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1998-12-16	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 515/1-2	zespół dworsko- parkowy /dwór,park/	Czarłomie		Czarłomie	Chojnice
1681	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1987-06-10	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 230/1-7	zespół dworsko- parkowy z folwarkiem /dwór, park, gorzelnia, dwie obory, stodoła, stajnia/	Jarczewo		Jarczewo	Chojnice
1682	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Bydgoszczy	1984-12-15	dawny rejestr zabytków woj.bydgoskiego - nr 129	zespół dworsko- parkowy /dwór,park/	Krojanty		Krojanty	Chojnice

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA POWIATU CHOJNICKIEGO NA LATA 2014-2018

1711	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2000-07-04	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1209	kościół parafialny pw.NMP Królowej Różańca Św. wraz z plebanią i terenem przykościelnym	Rytel		Rytel	Czersk
1714	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2000-09-12	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1213	kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz z d. pastorówką ob.przedszkolem	Okrężna	22	Kosobudy	Brusy
1725	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2001-07-03	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1220	kościół parafialny pw.Wszystkich Świętych wraz z działką w obrębie muru kościelnego	Brusy		Brusy	Brusy
1733	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2002-02-22	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1228	kościół parafialny pw. Św.Marii Magdaleny wraz z terenem przykościelnym	Czersk		Czersk	Czersk
1763	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2005-10-17	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1259	kaplica pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa z budynkiem mieszkalnym oraz działkami	w kwartale m.ul.Gdańska, Okrężną i Wysoką		Chojnice	Chojnice
1778	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2006-06-29		dawny magazyn- skład towarów kolonialnych wraz z częścią działki (w obrysie budynku)	Młyńska/ Grobelna	15	Chojnice	Chojnice
1783	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2006-06-06		kamienica wraz z działką	Rynek	6	Chojnice	Chojnice
1785	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2006-06-26		kościół pw. Wniebowzięcia NMP (obecnie szkoła) przy klasztorze oo.augustianów wraz z przyległym terenem d.zespołu klasztornego ,znajdującym się na nim starodrzewem i odcinkiem kamiennego muru granicznego konwikt po płn.stronie kościoła	Grunwaldzka	1	Chojnice	Chojnice
1787	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2006-12-27	dawny rejestr zabytków woj.gdańskiego - nr 1264	kamienica wraz z oficyną i działką	31 Stycznia	4	Chojnice	Chojnice

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA POWIATU CHOJNICKIEGO NA LATA 2014-2018

1795	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2006-12-22		kamienica wraz z działką	Nowe Miasto	1	Chojnice	Chojnice
1803	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2007-06-18		kamienica wraz z częścią działki (w obrysie budynku)	Młyńska	2	Chojnice	Chojnice
1810	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2007-08-23		stara plebania wraz z częścią działki w obrębie rysunku budynku	Plac Kościelny	6	Chojnice	Chojnice
1818	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2007-11-19		kamienica wraz z częścią działki w obrębie obrysu budynku	Młyńska	20	Chojnice	Chojnice
1838	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2008-10-15		kamienica wraz z działką	Kościuszki	21	Chojnice	Chojnice
1839	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2008-12-10		kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP wraz z terenem przykościelnym	Odry		Odry	Czersk
1843	Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku	2009-01-13		zespół kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. Św. Jadwigi Śląskiej wraz z cmentarzem przykościelnym , murem ceglano- kamiennym otaczającym cmentarz, zachowanymi płytami i krzyżami nagrobnymi i znajdującym się na cmentarzu starodrzewem oraz częścią działki , na której położone są w.w. zabytki	Szkołna d. Rybacka	3	Lichnowy	Chojnice

3.2.2. ZABYTKI NIERUCHOME OBJĘTE WOJEWÓDZKĄ EWIDENCJĄ ZABYTKÓW**Miasto i Gmina Brusy**

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
1	Antoniewo			kapliczka
2	Antoniewo		4	dom
1	Brusy	2-go Lutego	1	kamienica
2	Brusy	2-go Lutego	3	kamienica
3	Brusy	2-go Lutego	5	kamienica
4	Brusy	2-go Lutego	6	dom
5	Brusy	2-go Lutego	7	kamienica
6	Brusy	2-go Lutego	9	kamienica
7	Brusy	2-go Lutego	10	dom
8	Brusy	2-go Lutego	14	kamienica
9	Brusy	2-go Lutego	14	bud.gosp.
10	Brusy	2-go Lutego	16	kamienica
11	Brusy	Chełmowska	17	willa
12	Brusy	Chełmowska	19	dom
13	Brusy	Dworcowa	8	dom
14	Brusy	Dworcowa	11	dom
15	Brusy	Dworcowa	20	dom
16	Brusy	Dworcowa	26	dom
17	Brusy	Gdańska	7	kamienica
18	Brusy	Gdańska	10	dom
19	Brusy	Gdańska	11	dom i figura św. Rocha
20	Brusy	Gdańska	18	dom
21	Brusy	Gdańska	27	dom
22	Brusy	Gdańska	30	dom
23	Brusy	Gdańska		ogrodzenie i brama cmentarza
24	Brusy	Kalwaryjna	3	dom
25	Brusy	Kościelna	4	kamienica
26	Brusy	Kościelna	6	dom
27	Brusy	Kościelna	7	dom
28	Brusy	Kościelna	8	budynek
29	Brusy	Kościelna	8	bud. gosp.
30	Brusy	Kościelna	19	dom
31	Brusy	Kościelna	21	kamienica
32	Brusy	Kościuszki	11	dom
33	Brusy	Kościuszki	7	dom
34	Brusy	Nad Dworcem	1	bud. mieszkalny przy stacji PKP
35	Brusy	Nad Dworcem	1	bud. mieszkalny przy stacji PKP
36	Brusy	Nad Dworcem	3	bud. mieszkalny przy stacji PKP
37	Brusy	Nad Dworcem	4	dom

38	Brusy	Nad Dworcem	6	dom
39	Brusy	Nad Dworcem	7	stacja kolejowa
40	Brusy	Pl. Jana Pawła II	20	kamienica
41	Brusy	Pl. Jana Pawła II	6	kamienica
42	Brusy	Pl. Jana Pawła II	7	kamienica
43	Brusy	Pl. Jana Pawła II	8	kamienica
44	Brusy	Pl. Jana Pawła II	10	kamienica
45	Brusy	Pocztowa	5	pocztą
46	Brusy	Szkolna	14	dom zakonny sióstr zmarłychwstane
47	Brusy	Szkolna	2	kamienica
48	Brusy	Szkolna	4	kamienica
49	Brusy	Szkolna	4	oficyna, sklep
50	Brusy	Szkolna	6	kamienica
51	Brusy	Szkolna	8	kamienica
52	Brusy	Szkolna	28	kamienica
53	Brusy	Targowa	2	dom
54	Brusy	Targowa	14	dom
55	Brusy			ogrodzenie i brama kościoła
56	Brusy			kaplica przylegająca do muru kościelnego
57	Brusy			figura Chrystusa
58	Brusy			kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych
59	Brusy-Jaglie			kapliczka
60	Brusy-Jaglie		12	dom
61	Czapiewice			kapliczka
62	Czapiewice		36	d. szkoła
63	Czapiewice		23	chałupa
64	Czarniż			figura Chrystusa
65	Czarniż		2b	chałupa
66	Czarniż		32	dom
67	Czarniż		34	dom
68	Czarniż		36	obora przy nr 36
69	Czarniż		35	dom
70	Czarniż		36	dom
71	Czarniż		44	dom
72	Czarnowo		2	chałupa
73	Czarnowo		4	dom
74	Czarnowo		12	dom, b. szkoła
75	Czarnowo		17	dom

76	Czarnowo		19	dom
77	Czernica	Jana Pawła II	1	zespół młyna - młyn
78	Czernica	Jana Pawła II	1	zespół młyna - dom młynarza
79	Czernica	Jana Pawła II	1	zespół młyna - stodoła
80	Czernica	Jana Pawła II	1	zespół młyna - bud. inwentarski 1
81	Czernica	Jana Pawła II	1	zespół młyna - bud. inwentarski 2
82	Czyczkowy	Chełmowska	2	dom
83	Czyczkowy	Chełmowska	7	dom
84	Czyczkowy	Czernicka	2	chałupa
85	Czyczkowy	Czernicka	4	chałupa
86	Czyczkowy	Główna	13	dom
87	Czyczkowy	Główna	15	dom
88	Czyczkowy	Główna	22	dom
89	Czyczkowy	Główna	24/26	dom
90	Czyczkowy	Główna	30	dom
91	Czyczkowy	Główna	33	dom
92	Czyczkowy	Główna	40	dom
93	Czyczkowy	Główna	43	dom
94	Czyczkowy	Główna	64	dom
95	Czyczkowy	Lipowa	8	chałupa
96	Czyczkowy	Lipowa	11	chałupa
97	Czyczkowy	Lipowa	34	dom
98	Czyczkowy			figura Chrystusa
99	Dąbrówka			kapliczka
100	Giełdon		8	chałupa
101	Giełdon			kapliczka
102	Główczewice			kapliczka w formie obelisku
103	Główczewice			kapliczka
104	Główczewice			szkoła
105	Główczewice		10	dom
106	Główczewice		16	dom
107	Główczewice		19	dom
108	Główczewice		23	dom
109	Huta			kapliczka
110	Huta		15	budynek - d. szkoła
111	Huta		15	bud. gosp. przy d. szkole
112	Huta		1	dom
113	Kaszuba			figura Chrystusa
114	Kaszuba		1	dwór
115	Kaszuba		1	ogrodzenie dworu
116	Kaszuba			młyn
117	Kaszuba		4	bud. mieszkalny
118	Kinice	Leśna	8	chałupa
119	Kinice	Świerkowa	4	chałupa
120	Kinice			kapliczka
121	Kosobudy	Czerska	7	dom

122	Kosobudy	Czerska	11	pastorówka, ob. przedszkole
123	Kosobudy	Kościelna	1	kościół paraf. p.w. NS PJ
124	Kosobudy	Szkolna	6	dom
125	Kosobudy	Szkolna	20	szkoła
126	Kosobudy			figura kamienna
127	Kruszyn			szkoła
128	Kruszyn			bud. gosp. przy szkole
129	Kruszyn		6	chałupa
130	Lamk		3	dom
131	Laska			d. budynek folwarczny
132	Leśno	Królowej Ludwiki Marii	2	dom
133	Leśno	Wyszyńskiego	6	budynek mieszkalny
134	Leśno	Wyszyńskiego	19	dom
135	Leśno	Wyszyńskiego	22	budynek mieszkalny
136	Leśno			plebania
137	Leśno			organistówka
138	Leśno			ogrodzeni kościoła
139	Leśno			kapliczka neogotycka
140	Leśno			d. dwór
141	Leśno			kościół paraf. pw. Podwyższenia Krzyża Św.
142	Leśno-Wybudowania		15	chałupa
143	Leśno-Wybudowania		16	chałupa
144	Lubnia	Dworcowa	37	dom
145	Lubnia	Dworzec	5	dom
146	Lubnia	Dworzec	6	dom
147	Lubnia	Dworzec	8	budynek mieszkalny przy stacji PKP
148	Lubnia	Dworzec	17	dom
149	Lubnia	Spółdzielcza		przedszkole
150	Lubnia	Szkolna	14	szkoła
151	Lubnia	Szkolna	10	salka katechetyczna
152	Lubnia	Szkolna	3	dom
153	Lubnia	Szkolna	3	budynek gosp.
154	Lubnia	Szkolna	9	dom
155	Lubnia	Wielewska	7	kapliczka
156	Lubnia			figura Chrystusa na cokole
157	Małe Chełmy			kapliczka
158	Małe Chełmy			figura Chrystusa na cokole
159	Małe Chełmy		2	biblioteka - d. szkoła
160	Małe Chełmy		5	dom
161	Małe Chełmy		20	dom
162	Małe Chełmy		21	dom
163	Małe Chełmy		33	dom
164	Małe Glišno		2	szkoła
165	Małe Glišno		2	budynek gosp. przy szkole

166	Małe Gliśno		11	dom
167	Małe Gliśno		14	dom
168	Małe Gliśno			kapliczka
169	Męcikał	Nad Brdą	5	chałupa
170	Męcikał	Pocztowa	4	dom
171	Męcikał	Szkolna	7	szkoła
172	Męcikał			figura Matki Boskiej
173	Męcikał- Wybudowania	Długa	2	chałupa
174	Orlik		5	dwór
175	Orlik		14	dom- d. szkoła
176	Parzyn			leśniczówka
177	Peplin			figura Chrystusa
178	Peplin		2	chałupa
179	Przymuszewo			szkoła
180	Przymuszewo			budynek gosp. przy d. szkole
181	Widno			bud. gosp.
182	Widno-Orzechowo		1	chałupa
183	Wielkie Chełmy			pałac - ob. szkoła
184	Wysoka Zaborska			kapliczka
185	Wysoka Zaborska		1	dom
186	Wysoka Zaborska		1	obora
187	Wysoka Zaborska		1	kurnik
188	Wysoka Zaborska		5	dom
189	Wysoka Zaborska		5	chlew
190	Wysoka Zaborska		8	dom
191	Wysoka Zaborska		8	obora
192	Wysoka Zaborska		9	chałupa
193	Zalesie	Gdańska		szkoła
194	Zalesie	Główna	23	dom
195	Zalesie	Główna	22	dom
196	Zalesie	Główna	33	dom
197	Zalesie	Główna	24	dom
198	Zalesie	Główna	26	dom
199	Zalesie	Główna	39/41	dom
200	Zalesie	Główna	28/30	dom
201	Zalesie	Główna	43	dom
202	Zalesie	Główna	45	dom
203	Zalesie	Główna	47	dom
204	Zalesie	Główna	36	dom
205	Żabno			dwór

Gmina Chojnice

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
1	Angowice			dzwonnica
2	Angowice			kapliczka
3	Angowice		48	bud. gospodarczy
4	Angowice		15	budynek mieszkalny
5	Angowice		17	budynek mieszkalny
6	Angowice		21-21A	budynek mieszkalny
7	Angowice		22	budynek mieszkalny
8	Angowice		28	budynek mieszkalny
9	Angowice		31-31a	budynek mieszkalny, d. szkoła
10	Angowice		35	budynek mieszkalny
11	Angowice			cmentarz rzymskokatolicki
12	Bachorze		bd	stodoła
13	Bachorze		3	budynek mieszkalny
14	Bachorze		4	budynek mieszkalny
15	Bachorze		6	budynek mieszkalny
16	Bachorze		6	bud. gospodarczy
17	Charzykowy	Długa		kaplica
18	Charzykowy	Długa	35	budynek mieszkalny
19	Charzykowy	Długa	46	budynek mieszkalny
20	Charzykowy	Długa	68	budynek mieszkalny
21	Charzykowy	Długa	71	budynek mieszkalny szkoły
22	Charzykowy	Długa	71	budynek gospodarczy szkoły
23	Charzykowy	Długa	102	budynek mieszkalny
24	Charzykowy	Długa		cmentarz parafialny rzymskokatolicki, pow. 0,24 ha
25	Chociński Młyn		6	dwór
26	Chociński Młyn		5	budynek mieszkalny
27	Chociński Młyn		5	bud. gospodarczy
28	Chociński Młyn		2	budynek mieszkalny
29	Chociński Młyn		3	budynek mieszkalny
30	Chociński Młyn		bd	bud. gospodarczy
31	Chojnaty		6	dwór
32	Chojnaty			park dworski
33	Chojniczki			cmentarz d. ewangelicki
34	Chojniczki	Wiejska	13	budynek mieszkalny
35	Ciechocin		27	kościół filialny pw. Św. Marcina
36	Ciechocin		27	cmentarz przykościelny wraz z murem cmentarnym
37	Ciechocin		56	budynek mieszkalny
38	Ciechocin		56	budynek inwentarski w zespole folwarcznym
39	Ciechocin			park dworski, pow. ok. 0,49 ha

40	Ciechocin		50	budynek mieszkalny
41	Ciechocin		44	bud. gospodarczy
42	Cołdanki			park 1,16 ha z grobowcem rodziny
43	Cołdanki	zespół folwarczny		budynek gospodarczy w zespole folwarcznym
44	Cołdanki			kapliczka przydrożna
45	Cołdanki		4	budynek mieszkalny-czworak
46	Czarłotomie		7	dwór
47	Czarłotomie			park dworski
48	Czarłotomie			spichlerz
49	Czarłotomie		5	budynek gospodarczy-wielofunkcyjny
50	Czarłotomie		6	d. rządówka
51	Czarłotomie			ogrodzenie
52	Doręgowice		30	chata
53	Doręgowice		52-54	budynek mieszkalny
54	Doręgowice		56	bud. gospodarczy
55	Doręgowice		12	budynek mieszkalny
56	Doręgowice		6	budynek mieszkalny
57	Doręgowice		8	bud. mieszkalno-gospodarczy
58	Doręgowice		37	budynek mieszkalny-d. zespół szkoły
59	Doręgowice		13	budynek mieszkalny
60	Doręgowice		55	budynek mieszkalny
61	Doręgowice			dzwonnica i kapliczka
62	Doręgowice			cmentarz d. ewangelicki
63	Drzewicz	zagroda leśniczówki	5	budynek mieszkalny
64	Drzewicz	zagroda leśniczówki	5	budynek gospodarczy
65	Drzewicz	zagroda leśniczówki	5	stodoła
66	Funka	Leśnictwo Funka		budynek mieszkalny
67	Funka	Leśnictwo Funka		budynek gospodarczy
68	Funka	Leśnictwo Funka		stodoła
69	Gockowice			kapliczka przydrożna
70	Gockowice	przy drodze do wsi Wysoka		budynek gorzelni
71	Gockowice		22	budynek mieszkalny
72	Gockowice			cmentarz rodziny Konietzkich, pow 0,01 ha
73	Granowo		19	budynek mieszkalny
74	Granowo		19	bud. gospodarczy

75	Granowo		19	bud. gospodarczy
76	Granowo	wsch. część wsi		kapliczka przydrożna
77	Granowo	zach. część wsi		kapliczka przydrożna
78	Jarcewo	Kasztanowa	2	dwór
79	Jarcewo			park dworski
80	Jarcewo			ogrodzenie parki i dworu
81	Jarcewo	Kasztanowa		wielofunkcyjny budynek gosp.
82	Jarcewo	Kasztanowa	3	gorzelnia (pierwotnie mleczarnia) dom mieszk.
83	Jarcewo	Kasztanowa	4	dom mieszkalna, rządcówka
84	Jarcewo	założenie folwarczne		obora I
85	Jarcewo	założenie folwarczne		obora II
86	Jarcewo	założenie folwarczne		stajnia
87	Jarcewo	założenie folwarczne		stodoła
88	Jarcewo	założenie folwarczne		waga
89	Jarcewo	założenie folwarczne		remiza
90	Jarcewo	założenie folwarczne		kurnik
91	Jarcewo	założenie folwarczne		ogrodzenie, fragm.
92	Jarcewo	na starym cmentarzu ewang		kaplica na cmentarzu
93	Jarcewo			cmentarz d. ewangelicki, pow. 0,04 ha
94	Jarcewo			cmentarz rzymskokatolicki, pow. 0,19 ha
95	Jeziorki			park o pow. 1,6 ha
96	Jeziorki			bud. gorzelni
97	Jeziorki		13	zagroda poniatówka- bud. mieszkalny
98	Jeziorki		13	zagroda poniatówka- bud. gospodarczy
99	Jeziorki		13	zagroda poniatówka- stodoła
100	Jeziorki		14	zagroda poniatówka- bud. mieszkalny
101	Jeziorki		14	zagroda poniatówka- bud. gospodarczy

102	Kamionka - Swornegacie		1	budynek mieszkalny
103	Kamionka		4	budynek mieszkalny
104	Kamionka		7	budynek mieszkalny
105	Klawkowo	Chojnicka	1	budynek mieszkalny
106	Klawkowo	Leśna	3	budynek gospodarczy
107	Klawkowo	Leśna	2	budynek gospodarczy
108	Klosnowo	wyłuszcarnia szyszek		budynek przemysłowy
109	Klosnowo	wyłuszcarnia szyszek		garaż
110	Klosnowo		1A	budynek mieszkalny
111	Klosnowo		1A	budynek gospodarczy
112	Klosnowo		1B	budynek mieszkalny
113	Klosnowo		1B	budynek gospodarczy
114	Klosnowo	leśniczówka	4a	budynek mieszkalny
115	Klosnowo	leśnictwo Powalki		budynek mieszkalny
116	Klosnowo	leśnictwo Powalki		budynek gosp.
117	Klosnowo	leśnictwo Powalki		stodoła
118	Kłodawa		2	budynek mieszkalny
119	Kłodawa		14	bud. gospodarczy
120	Kłodawa		24	budynek mieszkalny
121	Kłodawa		24	stodoła
122	Kłodawa		29	bud. mieszkalny
123	Kłodawa		29	bud. gospodarczy
124	Kłodawa		29	stodoła
125	Kłodawa		22	bud. mieszkalny
126	Kłodawa		przed bud.2	kapliczka
127	Kopernica			cmentarz d. katolicki , pow. 0,06 ha
128	Kopernica			cmentarz d. ewangelicki, pow 0,04 ha
129	Krojanty	18 Pułku Ułanów Pomorskich	44	kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP
130	Krojanty	18 Pułku Ułanów Pomorskich	33	dwór
131	Krojanty	18 Pułku Ułanów Pomorskich		park dworski
132	Krojanty	18 Pułku Ułanów Pomorskich	40	budynek szkoły

133	Krojanty	18 Pułku Ułanów Pomorskich	40	budynek gosp. szkoły
134	Krojanty	Kasztanowa	1	budynek mieszk.
135	Krojanty	Szkolna	2	budynek gosp.
136	Krojanty	18 Pułku Ułanów Pomorskich	7	obora I
137	Krojanty	Lipowa	4	budynek mieszkalny - ośmiorak
138	Krojanty			cmentarz d. ewangelicki , ob. rzymskokatolicki
139	Kruszka	zespół dworsko- folwarczny	16	dwór
140	Kruszka	zespół dworsko- folwarczny		park dworski
141	Kruszka	zespół dworsko- folwarczny		stajnia z oborą
142	Kruszka		4	budynek mieszkalny
143	Kruszka		4	budynek gosp.
144	Kruszka		7	budynek mieszk.
145	Lichnowy	Szkolna	3	kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej
146	Lichnowy			cmentarz przykościelny rzymskokatolicki wraz z murem cmentarnym
147	Lichnowy			mur cmentarny
148	Lichnowy	Parkowa	7	dwór
149	Lichnowy			park dworski
150	Lichnowy	d. zespół folwarczny		owczarnia
151	Lichnowy	Okreżna	2	kamienica
152	Lichnowy	Okreżna	10	budynek mieszk.
153	Lichnowy	Okreżna	18	budynek mieszk.
154	Lichnowy	Okreżna	32	budynek mieszk.
155	Lichnowy	Okreżna	34	budynek mieszk.
156	Lichnowy	Okreżna		kapliczka przydrożna
157	Lichnowy	Okreżna	42-44	budynek mieszkalny
158	Lichnowy	Okreżna	42-44	budynek gosp.
159	Lichnowy	Szkola	6	budynek mieszkalny
160	Lichnowy	Szkolna	6	budynek gosp.
161	Lichnowy	Szkolna	7	budynek mieszkalny
162	Lichnowy	Główna	3	bud. mieszkalny
163	Lichnowy	Główna	7	bud. mieszkalny
164	Lichnowy	Główna	11	bud. mieszkalny
165	Lichnowy	Główna	15	bud. mieszkalny

166	Lichnowy	Szkolna	2	budynek gosp.
167	Lichnowy	Szkolna	3	plebania
168	Lotyń		32	dwór
169	Lotyń			park dworski
170	Lotyń	w centrum wsi		krzyż przydrożny
171	Małe Swornegacie	zespół budynków d. szkoły		bud. mieszkalny
172	Małe Swornegacie	zespół budynków d. szkoły		bud. gospodarczy
173	Moszczenica			kościół pw. św. Bartłomieja Apostoła
174	Moszczenica			kapliczka przydrożna
175	Moszczenica		41	bud. mieszkalny
176	Moszczenica		5	bud. mieszkalny
177	Moszczenica		5	bud. gospodarczy
178	Moszczenica		6	bud. gospodarczy
179	Moszczenica		31	bud. mieszkalny
180	Moszczenica		37	bud. mieszkalny, d. szkoła
181	Moszczenica		39-39a	bud. mieszkalny
182	Moszczenica		39-39a	bud. gospodarczy
183	Moszczenica			cmentarz przykościelny rzymskokatolicki wraz z murem cmentarnym
184	Nieżychowice			kościół pw. Św. Trójcy
185	Nieżychowice			cmentarz przykościelny i mur cmentarny
186	Nieżychowice			pałac, oficyny I i II
187	Nieżychowice		15	bud. mieszkalny wielorodzinny
188	Nieżychowice		16	bud. mieszkalny wielorodzinny
189	Nieżychowice		17	bud. mieszkalny wielorodzinny
190	Nieżychowice	poza zwartą zabudową wsi	68	bud. mieszkalny wielorodzinny
191	Nieżychowice			park dworski, pow. 2 ha
192	Nowa Cerkiew			kościół pw. św. Marii Magdaleny
193	Nowa Cerkiew			ogrodzenie z kapliczką
194	Nowa Cerkiew	18 Pułku Ułanów Pomorskich	32	chata
195	Nowa Cerkiew	18 Pułku Ułanów Pomorskich	30	chata
196	Nowa Cerkiew	18 Pułku Ułanów Pomorskich	17	bud. mieszkalny-wielorodzinny
197	Nowa Cerkiew	Willowa	2	bud. mieszkalno-usługowy

198	Nowa Cerkiew	przy bud. nr 13		kapliczka
199	Nowa Cerkiew			cmentarz rzymskokatolicki
200	Nowy Dwór		7	bud. mieszkalny
201	Nowy Dwór		10	bud. mieszk. - gosp.
202	Ogorzeliny			kościół parafialny pw. Św. Krzyża
203	Ogorzeliny	cmentarz przykościelny		kaplica grobowa Prądyńskich
204	Ogorzeliny			cmentarz przykościelny rzymskokatolicki
205	Ogorzeliny	zespół dworsko-folwarczny	6	dwór
206	Ogorzeliny			park dworski
207	Ogorzeliny	zespół dworsko-folwarczny		bud. mieszkalny, d. rządcówka
208	Ogorzeliny	zespół dworsko-folwarczny		bud. gospodarczy
209	Ogorzeliny	zespół dworsko-folwarczny		bud. gospodarczy
210	Ogorzeliny	zespół budynków młyna		budynek młyna
211	Ogorzeliny	zespół budynków młyna		budynek mieszkalny
212	Ogorzeliny	Sławęcińska	2	plebania
213	Ogorzeliny	Chojnicka	28	d. gorzelnia, potem mleczarnia
214	Ogorzeliny	Boczna	7	budynek mieszkalny
215	Ogorzeliny	Boczna	3	budynek mieszkalny w zagrodzie
216	Ogorzeliny	Pocztowa	5	budynek mieszkalny
217	Ogorzeliny			kapliczka przydrożna
218	Ogorzeliny	Chojnicka		kapliczka przydrożna
219	Ostrowite			kościół parafialny pw. św. Jakuba
220	Ostrowite			kaplica i ogrodzenie cmentarza
221	Ostrowite			cmentarz przykościelny rzymskokatolicki
222	Ostrowite	przy wjeździe do Ciechocina		kapliczka przydrożna
223	Ostrowite	Szkolna	3	szkoła
224	Ostrowite	Szkolna	12-14	budynek mieszkalny
225	Ostrowite	Szkolna	16-18	budynek mieszkalny
226	Ostrowite	Główna	17-19	budynek mieszkalny
227	Ostrowite	Główna	17	budynek gospodarczy
228	Ostrowite	Główna	23	bud. mieszkalny-plebania
229	Ostrowite	Główna	23	bud. gospodarczy-plebania

230	Ostrowite	Główna	29	budynek mieszkalny
231	Ostrowite			park, pow. 1,47 ha
232	Pawłowo	zespół dworsko-folwarczny		pałac
233	Pawłowo	zespół dworsko-folwarczny		park dworski
234	Pawłowo	zespół dworsko-folwarczny		bud. gospodarczy
235	Pawłowo			cmentarz rzymskokatolicki, pow. 0,06 ha
236	Pawłówko		25	dwór
237	Pawłówko	zespół dworsko-folwarczny		park
238	Pawłówko			cmentarz ewangelicki, pow. 0,19 ha
239	Powałki	Kościarska	2	bud. mieszkalny
240	Powałki	Parkowa	6-8	bud. mieszkalny
241	Powałki	Świerkowa	4	zespół dworca kolejowego-budynek mieszkalny
242	Powałki	Świerkowa	4	zespół dworca kolejowego-budynek gospodarczy
243	Powałki	Świerkowa	8	zespół dworca kolejowego-budynek mieszkalny
244	Powałki	Świerkowa	8	zespół dworca kolejowego-budynek gospodarczy
245	Powałki			cmentarz d. ewangelicki pow.0,31 ha
246	Raławki	zespół dworsko-parkowy		park dworski
247	Raławki	kolonia mieszkalna d. zespołu folwarcznego	20	budynek mieszk.-d. czworak
248	Raławki	kolonia mieszkalna d. zespołu folwarcznego	21-22	budynek mieszk.-d. czworak
249	Raławki			budynek dworca kolejowego
250	Silno	Główna	118C	dwór
251	Silno			park dworski
252	Silno	zespół folwarczny		obora
253	Silno	Główna	44	chata - Muzeum Etnograficzna
254	Silno			bud. dworca kolejowego

255	Silno	Dworcowa	106	bud. mieszkalno-gospodarczy
256	Silno	Dworcowa	52	budynek mieszkalno-gospodarczy
257	Silno	Główna	9	szkoła
258	Silno	Dworcowa	23	budynek mieszkalny
259	Silno	Główna	79	budynek mieszkalny
260	Silno	Przyrzeczna	2	budynek mieszkalny
261	Silno	Główna		cmentarz rzymskokatolicki wraz z ogrodzeniem
262	Sławęcin			kościół pw. św. Katarzyny
263	Sławęcin	przy wyjeździe na Lichnowy		kapliczka przydrożna
264	Sławęcin			kapliczka przydrożna
265	Sławęcin	Szkolna	11	budynek szkoły
266	Sławęcin	Szkolna	21	budynek mieszkalny
267	Sławęcin	Chojnicka	1-1a	budynek mieszkalny
268	Sławęcin			cmentarz przykościelny rzymskokatolicki wraz z murem cmentarnym
269	Stary Młyn		3	budynek mieszkalny
270	Sternowo	skrzyżowanie dróg do Sternowa i Lotynia		krzyż przydrożny
271	Sternowo			park dworski, pow. 0,84 ha
272	Sternowo	zespół folwarczny	17	bud. gospodarczy
273	Sternowo	zespół folwarczny	18	bud. gospodarczy
274	Swornegacie	Mestwina		kościół paraf. pw. św. Barbary
275	Swornegacie	Mestwina		cmentarz przykościelny rzymskokatolicki
276	Swornegacie	Mestwina	18	plebania-bud. mieszk.
277	Swornegacie	Mestwina	18	plebania-bud. gosp.
278	Swornegacie	Mestwina	8	szkoła
279	Swornegacie	Mestwina	9	budynek mieszkalny
280	Swornegacie	Podgórna	2	budynek mieszkalny
281	Swornegacie	Mestwina	5	budynek mieszkalny
282	Swornegacie	Międzymostowa	2	budynek mieszkalny
283	Szlachetna Nowa Cerkiew			dwór
284	Szlachetna Nowa Cerkiew			park dworski
285	Topole		1	dwór
286	Topole			park dworski
287	Wączas		4	budynek mieszkalny
288	Wączas		4	budynek gosp.

289	Wączas		8	budynek mieszk.
290	Wączas		8	bud. gosp.
291	Wączas		8	stodoła
292	Zbeniny	zespół dworsko-folwarczny		park
293	Zbeniny	zespół dworsko-folwarczny		chlewnia
294	Zbeniny	zespół dworsko-folwarczny		dwór- nie istnieje, obiekt do skreślenia z rejestru zabytków

Miasto Chojnice

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
1	Chojnice	14 Lutego	3	budynek mieszkalny
2	Chojnice	14 Lutego	5	kamienica
3	Chojnice	14 Lutego	6	budynek mieszkalny
4	Chojnice	14 Lutego	9	willa
5	Chojnice	14 Lutego	13	budynek mieszkalny
6	Chojnice	14 Lutego	20	wieża ciśnień
7	Chojnice	31 Stycznia	4	kamienica
8	Chojnice	31 Stycznia	5	kamienica
9	Chojnice	31 Stycznia	6	kamienica
10	Chojnice	31 Stycznia	7	kamienica
11	Chojnice	31 Stycznia	8	kamienica
12	Chojnice	31 Stycznia	9	kamienica
13	Chojnice	31 Stycznia	10	kamienica
14	Chojnice	31 Stycznia	11	kamienica
15	Chojnice	31 Stycznia	12	kamienica
16	Chojnice	31 Stycznia	13	kamienica
17	Chojnice	31 Stycznia	14	kamienica
18	Chojnice	31 Stycznia	15	kamienica
19	Chojnice	31 Stycznia	16	kamienica
20	Chojnice	31 Stycznia	17	kamienica
21	Chojnice	31 Stycznia	18	kamienica
22	Chojnice	31 Stycznia	20	kamienica
23	Chojnice	31 Stycznia	21/23	szkoła
24	Chojnice	31 Stycznia	22	kamienica
25	Chojnice	31 Stycznia	24	kamienica
26	Chojnice	31 Stycznia	27	budynek mieszkalny
27	Chojnice	31 Stycznia	32	budynek mieszkalny
28	Chojnice	31 Stycznia	35	budynek mieszkalny

29	Chojnice	31 Stycznia	37	kamienica
30	Chojnice	31 Stycznia	45	budynek mieszkalny
31	Chojnice	31 Stycznia	48	kamienica
32	Chojnice	31 Stycznia	50	kamienica
33	Chojnice	31 Stycznia	52	kamienica
34	Chojnice	31 Stycznia	56	budynek użyteczności publicznej Starostwo Powiatowe
35	Chojnice	31 Stycznia		Brama Człuchowska
36	Chojnice	Angowicka	1	kamienica
37	Chojnice	Angowicka	8	młyn
38	Chojnice	Angowicka	24	kamienica
39	Chojnice	Angowicka	26	kamienica
40	Chojnice	Angowicka	30	kamienica
41	Chojnice	Angowicka	32	kamienica
42	Chojnice	Angowicka	34	kamienica
43	Chojnice	Batorego	3	kamienica
44	Chojnice	Batorego	5	budynek mieszkalny z bramą
45	Chojnice	Batorego	7	kamienica
46	Chojnice	Batorego	9	budynek mieszkalny
47	Chojnice	Bytowska	1	kamienica
48	Chojnice	Cechowa	2/4	kamienica
49	Chojnice	Ceynowy	2	budynek mieszkalny
50	Chojnice	Ceynowy	4	budynek mieszkalny
51	Chojnice	Ceynowy	8	budynek mieszkalny
52	Chojnice	Ceynowy	10	budynek mieszkalny
53	Chojnice	Ceynowy	12	budynek mieszkalny
54	Chojnice	Ceynowy	14	budynek mieszkalny
55	Chojnice	Ceynowy	12	willa
56	Chojnice	Ceynowy	14	willa
57	Chojnice	Człuchowska	31	kamienica
58	Chojnice	Człuchowska	38	kamienica
59	Chojnice	Człuchowska	39	kamienica
60	Chojnice	Człuchowska	41	kamienica
61	Chojnice	Człuchowska	42	willa
62	Chojnice	Człuchowska	43	willa
63	Chojnice	Człuchowska	47	willa
64	Chojnice	Człuchowska	48	willa
65	Chojnice	Człuchowska	50	willa
66	Chojnice	Człuchowska	51	willa
67	Chojnice	Drzymały	5	kamienica
68	Chojnice	Dworcowa	1	kamienica
69	Chojnice	Dworcowa	7	kamienica
70	Chojnice	Dworcowa	8	kamienica
71	Chojnice	Dworcowa	10	kamienica
72	Chojnice	Dworcowa	11	kamienica
73	Chojnice	Dworcowa	13	kamienica

74	Chojnice	Dworcowa	14	kamienica
75	Chojnice	Dworcowa	16	kamienica
76	Chojnice	Dworcowa	20	kamienica
77	Chojnice	Dworcowa	22	kamienica
78	Chojnice	Dworcowa	23	kamienica
79	Chojnice	Dworcowa	25	willa
80	Chojnice	Dworcowa	26	kamienica
81	Chojnice	Dworcowa	28	kamienica
82	Chojnice	Dworcowa	30	budynek mieszkalny
83	Chojnice			zespół dworca kolejowego (dworzec, wiata tunelu, dwie wieże ciśnien)
84	Chojnice	Gdańska	15	willa
85	Chojnice	Gdańska	19	willa
86	Chojnice	Gdańska	69	budynek mieszkalny
87	Chojnice	Gdańska	87-91	zespół budynków mieszkalnych
88	Chojnice	Gimnazjalna	1	kamienica
89	Chojnice	Gimnazjalna	3	kamienica
90	Chojnice	Gimnazjalna	5	kamienica
91	Chojnice	Gimnazjalna	7	kamienica
92	Chojnice	Gimnazjalna	12	kamienica
93	Chojnice	Grunwaldzka	1	kościół augustianów, pw. Wniebowzięcia NMP, ob. szkoła (liceum katolickie)
94	Chojnice	Grunwaldzka	11	budynek mieszkalny
95	Chojnice	Igielska	2	budynek mieszkalny
96	Chojnice	Igielska	4	budynek mieszkalny
97	Chojnice	Igielska	6	budynek mieszkalny
98	Chojnice	Igielska	8	zespół budynków szkolnych: szkoła, internat, kaplica, portiernia, mur, stara kuchnia
99	Chojnice	Igielska	10	budynek mieszkalny
100	Chojnice	Igielska	12	budynek mieszkalny
101	Chojnice	Igły	1	dwór w zespole dworsko-parkowym
102	Chojnice	Igły	1	park w zespole dworsko-parkowym
103	Chojnice	Jeziorna	4	baszta
104	Chojnice	Kościerska	13	budynek mieszkalny
105	Chojnice	Kościerska		cmentarz
106	Chojnice	Kościuszki	4	kamienica
107	Chojnice	Kościuszki	6	kamienica
108	Chojnice	Kościuszki	8	kamienica
109	Chojnice	Kościuszki	18	kamienica
110	Chojnice	Kościuszki	20	kamienica
111	Chojnice	Kościuszki	21	kamienica
112	Chojnice	Kościuszki	23	kamienica
113	Chojnice	Kosciuszki	24	kamienica

114	Chojnice	Kościuszki	26	kamienica
115	Chojnice	Kościuszki	28	kamienica
116	Chojnice	Kościuszki	30	kamienica
117	Chojnice	Kościuszki	36	kamienica
118	Chojnice	Kościuszki	38	kamienica
119	Chojnice	Łanowa	3	kamienica
120	Chojnice	Łanowa	5	kamienica
121	Chojnice	Mickiewicza	1	kamienica
122	Chojnice	Mickiewicza	3	willa
123	Chojnice	Mickiewicza	5	willa
124	Chojnice	Mickiewicza	17	kamienica
125	Chojnice	Mickiewicza	19	kamienica
126	Chojnice	Mickiewicza	20	kamienica
127	Chojnice	Mickiewicza	22	kamienica
128	Chojnice	Mickiewicza	29	kamienica
129	Chojnice	Mickiewicza	31	kamienica
130	Chojnice	Mickiewicza	33	kamienica
131	Chojnice	Mickiewicza	36	kamienica
132	Chojnice	Mickiewicza	38	kamienica
133	Chojnice	Mickiewicza	40	kamienica
134	Chojnice	Mickiewicza	44	kamienica
135	Chojnice	Młyńska	2	kamienica
136	Chojnice	Młyńska	5	kamienica
137	Chojnice	Młyńska	6	kamienica
138	Chojnice	Młyńska	8	kamienica
139	Chojnice	Młyńska	15	d. magazyn -skład towarów kolonialnych
140	Chojnice	Młyńska	17	kamienica
141	Chojnice	Młyńska	19	kamienica
142	Chojnice	Młyńska	20	kamienica
143	Chojnice	Młyńska	21	kamienica
144	Chojnice	Młyńska	22	kamienica
145	Chojnice	Młyńska	23	kamienica
146	Chojnice	Młyńska	25	kamienica
147	Chojnice	Młyńska	26	kamienica
148	Chojnice	Młyńska	28	kamienica
149	Chojnice	Młyńska	30	gmach Sądu
150	Chojnice	Nowe Miasto	1	kamienica
151	Chojnice	Nowe Miasto	7	kamienica
152	Chojnice	Nowe Miasto	9	kamienica
153	Chojnice	Nowe Miasto	10	kamienica
154	Chojnice	Nowe Miasto	12	kamienica
155	Chojnice	Nowe Miasto	16	kamienica
156	Chojnice	Nowe Miasto	19	kamienica
157	Chojnice	Nowe Miasto	46	Gimnazjum Jezuickie
158	Chojnice	Ogrodowa	5	kamienica

159	Chojnice	Ogrodowa	7	kamienica
160	Chojnice	Ogrodowa	9	kamienica
161	Chojnice	Ogrodowa	12	kamienica
162	Chojnice	Ogrodowa	16	kamienica
163	Chojnice	Piłsudskiego	1	kamienica
164	Chojnice	Piłsudskiego	2/4	kamienica
165	Chojnice	Piłsudskiego	7	kamienica
166	Chojnice	Piłsudskiego	9	kamienica
167	Chojnice	Piłsudskiego	15	kamienica
168	Chojnice	Piłsudskiego	18	kamienica
169	Chojnice	Piłsudskiego	19	kamienica
170	Chojnice	Piłsudskiego	21	kamienica
171	Chojnice	Piłsudskiego	26/28	kamienica
172	Chojnice	Piłsudskiego	27	kamienica
173	Chojnice	Piłsudskiego	30-32	młyn
174	Chojnice	Piłsudskiego	37	kamienica
175	Chojnice	Piłsudskiego	39	willa ob. Siedziba SANEPID-u
176	Chojnice	Piłsudskiego	40	kamienica
177	Chojnice	Piłsudskiego	42	kamienica
178	Chojnice	Piłsudskiego	43	willa
179	Chojnice	Piłsudskiego	44	kamienica
180	Chojnice	Plac Kościelny	5	baszta
181	Chojnice	Plac Kościelny	6	stara plebania
182	Chojnice	Plac Kościelny		bazylika pw. Św. Jana Chrzciciela
183	Chojnice	Plac Kościelny		kościół pojezuicki pw. Zwiastowania NMP
184	Chojnice	Plac Jagielloński	2	kamienica
185	Chojnice	Plac Jagielloński	4	kamienica
186	Chojnice	Plac Jagielloński	6	kamienica
187	Chojnice	Plac Jagielloński	7	kamienica
188	Chojnice	Plac Jagielloński	8	kamienica
189	Chojnice	Plac Jagielloński	11	kamienica
190	Chojnice	Plac św. Jerzego	1	kamienica
191	Chojnice	Plac św. Jerzego	3	kamienica
192	Chojnice	Plac św. Jerzego	4	kamienica
193	Chojnice	Plac Niepodległości	1/2	kamienica
194	Chojnice	Plac Niepodległości	4	kamienica

195	Chojnice	Plac Niepodległości	6	kamienica
196	Chojnice	Plac Piastowski	20	kamienica
197	Chojnice	Plac Piastowski	27	Wodociągi Miejskie
198	Chojnice	Plac Piastowski	28	budynek mieszkalny
199	Chojnice	Plac Piastowski	29	kamienica
200	Chojnice	Podmurna	5	baszta
201	Chojnice	Podmurna	7	baszta
202	Chojnice	Podmurna	11	Baszta Szewska
203	Chojnice	Podmurna	15	Baszta Wronia (muzeum)
204	Chojnice	Prochowa	13	kamienica
205	Chojnice	Prochowa	17	kamienica
206	Chojnice	Staroszkolna	17	magazyn zbożowy
207	Chojnice	Strzelecka	3	kamienica
208	Chojnice	Strzelecka	13	kamienica
209	Chojnice	Strzelecka	14	spichlerz
210	Chojnice	Strzelecka	15	kamienica
211	Chojnice	Strzelecka	24	kamienica
212	Chojnice	Strzelecka	26	kamienica
213	Chojnice	Stary Rynek	1	ratusz
214	Chojnice	Stary Rynek	2	kamienica
215	Chojnice	Stary Rynek	3	kamienica
216	Chojnice	Stary Rynek	4	kamienica
217	Chojnice	Stary Rynek	5	kamienica
218	Chojnice	Stary Rynek	7	kamienica
219	Chojnice	Stary Rynek	8	kamienica
220	Chojnice	Stary Rynek	17	kamienica
221	Chojnice	Stary Rynek	18	kamienica
222	Chojnice	Stary Rynek	19	kamienica
223	Chojnice	Stary Rynek	20	kamienica
224	Chojnice	Stary Rynek	21	kamienica
225	Chojnice	Strzelecka	1	budynek mieszkalny
226	Chojnice	Strzelecka	2	budynek mieszkalny
227	Chojnice	Strzelecka	3	budynek mieszkalny
228	Chojnice	Strzelecka	4	kamienica
229	Chojnice	Strzelecka	6	kamienica
230	Chojnice	Strzelecka	8	kamienica
231	Chojnice	Strzelecka	20	kamienica
232	Chojnice	Strzelecka	22	kamienica
233	Chojnice	Strzelecka	24	kamienica
234	Chojnice	Strzelecka	38	kamienica
235	Chojnice	Strzelecka	40	budynek mieszkalny
236	Chojnice	Strzelecka	41	kamienica

237	Chojnice	Strzelecka	47	kamienica
238	Chojnice	Strzelecka	55	kamienica
239	Chojnice	Strzelecka	59	kamienica
240	Chojnice	Strzelecka	60	kamienica
241	Chojnice	Strzelecka	61	willa
242	Chojnice	Strzelecka	71	budynek mieszkalny
243	Chojnice	Sukienników	4	kamienica
244	Chojnice	Sukienników	16	baszta (archiwum ob. muzeum)
245	Chojnice	Szewska	6	kamienica
246	Chojnice	Szewska	8	kamienica
247	Chojnice	Szewska	20	kamienica
248	Chojnice	Szpitalna	12	kamienica
249	Chojnice	Świętopełka	3	szkoła
250	Chojnice	Świętopełka	5	kamienica
251	Chojnice	Świętopełka	12	kamienica
252	Chojnice	Towarowa	1	budynek mieszkalny
253	Chojnice	Towarowa	2	kamienica ob. przychodnia
254	Chojnice	Towarowa	15	willa
255	Chojnice	Warszawska	5	kamienica
256	Chojnice	Warszawska	9	budynek mieszkalny
257	Chojnice	Warszawska	11	budynek mieszkalny
258	Chojnice	Warszawska	13	kamienica ob. Siedziba Policji
259	Chojnice	Warszawska	15	kamienica
260	Chojnice	Warszawska	19	kamienica
261	Chojnice	Warszawska	21	kamienica
262	Chojnice	Warszawska	23	kamienica
263	Chojnice	Warszawska	27	kamienica
264	Chojnice	Wysoka	3	szpital ob. szkoła
265	Chojnice	Wysoka		Kaplica pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, z budynkiem mieszkalnym
266	Chojnice	Wysoka	38	kamienica
267	Chojnice	Wysoka	42	kamienica
268	Chojnice	Zielona	24	budynek mieszkalny

Miasto i Gmina Czersk

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
1	Brda			dwór
2	Brda			park
3	Czersk	21 Lutego	2	budynek mieszkalny
4	Czersk	21 Lutego	10	budynek mieszkalny
5	Czersk	21 Lutego	16	budynek mieszkalny

6	Czersk	21 Lutego	37	budynek mieszkalny
7	Czersk	21 Lutego	40	budynek mieszkalny
8	Czersk	21 Lutego	49	budynek mieszkalny
9	Czersk	21 Lutego	50	budynek mieszkalny
10	Czersk	21 Lutego	56	budynek mieszkalny
11	Czersk	21 Lutego	65	budynek mieszkalny
12	Czersk	Blacharska	8	budynek mieszkalny
13	Czersk	Cisowa	3	budynek mieszkalny
14	Czersk	Cisowa	8	budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym i stodołą
15	Czersk	Chojnicka	1	budynek mieszkalny
16	Czersk	Chojnicka	2	budynek mieszkalny
17	Czersk	Chojnicka	13	budynek mieszkalny
18	Czersk	Chojnicka	16	budynek mieszkalny
19	Czersk	Chojnicka	20	budynek mieszkalny
20	Czersk	Chojnicka	41	budynek mieszkalny
21	Czersk	Chojnicka	47	budynek mieszkalny
22	Czersk	Chojnicka	55	budynek mieszkalny
23	Czersk	Chojnicka		cmentarz żołnierzy radzieckich, pow. 0,10 ha, przy szosie Czersk- Chojnice
24	Czersk	Chojnicka, Kwiatowa		cmentarz dawny ewangelicki, pow. 0,90 ha
25	Czersk	Dąbrowskiego	3	budynek mieszkalny
26	Czersk	Dąbrowskiego	4	budynek mieszkalny
27	Czersk	Dąbrowskiego	7	budynek mieszkalny
28	Czersk	Dąbrowskiego	8	budynek mieszkalny
29	Czersk	Dworcowa	1	budynek (punkt skupu żywca)
30	Czersk	Dworcowa	3	budynek mieszkalny
31	Czersk	Dworcowa	5	pocztą-budynek
32	Czersk	Dworcowa	13	budynek mieszkalny
33	Czersk	Dworcowa	15	budynek mieszkalny
34	Czersk	Dworcowa	17	budynek mieszkalny
35	Czersk	Dworcowa	19/21	budynek mieszkalny
36	Czersk	Dworcowa	25	przychodnia lekarska
37	Czersk	Dworcowa	29	d. Sąd Grodzki - ob. budynek Zakładu Karnego
38	Czersk	Dworcowa		cmentarz poległych Polaków w latach 1939-1945, pow. 0,16 ha
39	Czersk	Kolejowa	7	budynek dworca PKP
40	Czersk	Kolejowa	7	wieża kolejowa I
41	Czersk	Kolejowa	7	wieża kolejowa II
42	Czersk	Kolejowa	7	budynek gospodarczy przy dworcu PKP
43	Czersk	Kolejowa	7	budynek ekspedycji towarowej
44	Czersk	Kolejowa	12	budynek mieszkalny
45	Czersk	Kolejowa	14	budynek mieszkalny

46	Czersk	Kolejowa	16	budynek mieszkalny
47	Czersk	Kolejowa	18	budynek mieszkalny
48	Czersk	Kościuszki	1	budynek mieszkalny
49	Czersk	Kościuszki	6	budynek d. szkoły ewangelickiej, ob. szkoła podstawowa nr 2
50	Czersk	Kościuszki	8	budynek mieszkalny
51	Czersk	Kościuszki	12	budynek mieszkalny
52	Czersk	Kościuszki	15	budynek mieszkalny
53	Czersk	Kościuszki	17	budynek mieszkalny
54	Czersk	Kościuszki	18	budynek mieszkalny
55	Czersk	Kościuszki	19	budynek mieszkalny
56	Czersk	Kościuszki	21	budynek mieszkalny
57	Czersk	Kościuszki	21A	budynek mieszkalny
58	Czersk	Kościuszki	23	budynek mieszkalny
59	Czersk	Kościuszki	25	budynek mieszkalny
60	Czersk	Kościuszki	27	ratusz
61	Czersk	Kościuszki	28	budynek mieszkalny
62	Czersk	Kościuszki	30	budynek mieszkalny
63	Czersk	Kościuszki	31	budynek mieszkalny
64	Czersk	Kościuszki	32	budynek mieszkalny
65	Czersk	Kościuszki	34	plebania
66	Czersk	Kościuszki	36	kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny, wraz z terenem przykościelnym
67	Czersk	Kościuszki	41	budynek mieszkalny
68	Czersk	Kościuszki	45	budynek mieszkalny
69	Czersk	Królowej Jadwigi	4	budynek, d. przedszkole, ob. przychodnia lekarska
70	Czersk	Królowej Jadwigi	11	budynek mieszkalny
71	Czersk	Królowej Jadwigi	24	budynek mieszkalny
72	Czersk	Królowej Jadwigi	32	budynek mieszkalny
73	Czersk	Królowej Jadwigi	34	budynek mieszkalny
74	Czersk	Królowej Jadwigi		cmentarz parafialny
75	Czersk	Królowej Jadwigi		brama cmentarna i mur cmentarny
76	Czersk	Lipowa	9	budynek mieszkalny
77	Czersk	Piaskowa	2	budynek mieszkalny
78	Czersk	Piaskowa	7	budynek mieszkalny
79	Czersk	Piaskowa	8	budynek mieszkalny
80	Czersk	Piaskowa		cmentarz żydowski, pow. 0,50 ha (na terenie czerskiej fabryki mebli)
81	Czersk	Pod Łubną	5	budynek mieszkalny
82	Czersk	Pod Łubną	6	budynek mieszkalny
83	Czersk	Pomorska	19	budynek mieszkalny
84	Czersk	Starego Urzędu	2	budynek mieszkalny
85	Czersk	Starogardzka	2	budynek mieszkalny
86	Czersk	Starogardzka	12	budynek mieszkalny

87	Czersk	Starogardzka	14	budynek mieszkalny
88	Czersk	Starogardzka	19	budynek mieszkalny
89	Czersk	Starogardzka	22	budynek mieszkalny
90	Czersk	Starogardzka	24	budynek mieszkalny
91	Czersk	Starogardzka	26	budynek mieszkalny
92	Czersk	Starogardzka	29	budynek mieszkalny
93	Czersk	Starogardzka	50	budynek mieszkalny
94	Czersk	Stefana Batorego	4	budynek mieszkalny
95	Czersk	Stefana Batorego	6	budynek mieszkalny
96	Czersk	Stefana Batorego	7	budynek mieszkalny
97	Czersk	Stefana Batorego	9	budynek mieszkalny
98	Czersk	Stefana Batorego	10	budynek mieszkalny
99	Czersk	Stefana Batorego	11	budynek mieszkalny
100	Czersk	Stefana Batorego	12	budynek mieszkalny
101	Czersk	Stefana Batorego	14	budynek mieszkalny
102	Czersk	Szkolna	2	budynek mieszkalny
103	Czersk	Szkolna	3	budynek szkoły (d. szkoła katolicka, ob. LO)
104	Czersk	Szkolna	6	budynek mieszkalny
105	Czersk	Szkolna	18a	budynek mieszkalny
106	Czersk	Szkolna	18b	budynek mieszkalny
107	Czersk	Targowa	2	budynek mieszkalny
108	Czersk	Targowa	4	budynek mieszkalny
109	Czersk	Targowa	13	budynek mieszkalny
110	Czersk	Tucholska	3	budynek mieszkalny
111	Czersk	Tucholska	6	budynek mieszkalny
112	Czersk	Tucholska	10	budynek mieszkalny
113	Czersk	Tucholska	21	budynek mieszkalny
114	Czersk	Tucholska	23	budynek mieszkalny
115	Czersk	Tucholska	25	budynek mieszkalny
116	Czersk	Tucholska	27	budynek mieszkalny
117	Czersk	Tucholska	38	budynek mieszkalny
118	Czersk	Tucholska	77	budynek mieszkalny
119	Czersk	Tucholska	79	budynek mieszkalny
120	Gotelp		5	budynek , poczta
121	Gotelp		8	budynek mieszkalny i gospodarczy
122	Gotelp		10	budynek mieszkalny
123	Gotelp		12	budynek , d. szkoła
124	Gutowiec	Czerska	25	szkoła
125	Gutowiec	Czerska	d.4	budynek (sklep)
126	Kamionka		5	budynek mieszkalny
127	Kłodnia		16	dwór
128	Kłodnia		16	park, pow. 2,87 ha, aleja grabowa, szpaler świerkowy , jodła pospolita - pomnik przyrody nr 194
129	Krzyż		13	szkoła

130	Krzyż		21	budynek mieszkalny
131	Krzyż		50	budynek mieszkalny
132	Kwieki		1	szkoła
133	Kwieki		9	budynek mieszkalny
134	Kwieki		11	budynek mieszkalny
135	Kwieki		13	budynek mieszkalny
136	Kwieki		14	budynek mieszkalny
137	Kwieki		16	budynek mieszkalny
138	Kwieki		18	budynek mieszkalny
139	Kwieki		19	budynek mieszkalny
140	Kwieki			kapliczka
141	Kwieki		23	budynek mieszkalny
142	Lipki Dolne		10	budynek mieszkalny
143	Lipki Dolne		17	budynek mieszkalny
144	Lipki Dolne		17a	budynek mieszkalny
145	Lipki Górne		26	szkoła
146	Lipki Górne	Długa		kapliczka (obok nr 3)
147	Lutom			kapliczka
148	Lutom		7	budynek mieszkalny
149	Lutom		8	budynek mieszkalny
150	Lutom		11	budynek mieszkalny
151	Lutom		26	budynek mieszkalny
152	Łąg	Chojnicka/Dworcowa		kapliczka
153	Łąg	Chojnicka	24	budynek mieszkalny
154	Łąg	Chojnicka	15	budynek mieszkalny
155	Łąg	Chojnicka	41	budynek mieszkalny
156	Łąg	Chojnicka	47	budynek mieszkalny
157	Łąg	Długa	2	budynek mieszkalny
158	Łąg	Długa	13	budynek mieszkalny
159	Łąg	Długa	19	budynek mieszkalny
160	Łąg	Długa	29	budynek mieszkalny
161	Łąg	Długa	35	plebania
162	Łąg	Długa		kapliczka
163	Łąg	Długa		budynek gospodarczy przy plebanii
164	Łąg	Długa		kościół parafialny pw. św. Narodzenia NMP
165	Łąg	Długa	37	budynek mieszkalny
166	Łąg	Długa	42	budynek mieszkalny
167	Łąg	Długa	44	budynek mieszkalny
168	Łąg	Długa	45	budynek mieszkalny
169	Łąg	Długa	46	budynek mieszkalny
170	Łąg	Długa	47	budynek mieszkalny
171	Łąg	Długa	48	budynek mieszkalny
172	Łąg	Długa	50	budynek mieszkalny
173	Łąg	Długa	53	budynek mieszkalny

174	Łąg	Długa	56	budynek mieszkalny
175	Łąg	Długa	58	budynek mieszkalny
176	Łąg	Długa	74	budynek mieszkalny
177	Łąg	Długa	103	budynek mieszkalny
178	Łąg	Długa	118	budynek mieszkalny
179	Łąg	Dworcowa	3	budynek mieszkalny
180	Łąg	Dworcowa	7	budynek mieszkalny
181	Łąg	Dworcowa	15	budynek mieszkalny
182	Łąg	Dworcowa	19	budynek -dworzec PKP
183	Łąg	Dworcowa	20	budynek mieszkalny
184	Łąg	Dworcowa	22	budynek mieszkalny
185	Łąg	Kościelna	2	budynek mieszkalny
186	Łąg	Kościelna	3	budynek mieszkalny
187	Łąg	Kościelna	10	budynek mieszkalny
188	Łąg	Kościelna	(d. 18)	budynek mieszkalny (chata , obiekt przeniesiony)
189	Łąg	Kościelna	35	budynek mieszkalny
190	Łąg	Kościelna	41	budynek mieszkalny
191	Łąg	Kościelna		cmentarz rzymskokatolicki
192	Łąg	Ogrodowa	3	budynek mieszkalny
193	Łubna		34	budynek mieszkalny
194	Łubna		28	budynek mieszkalny
195	Łukowo			cmentarz rosyjskich jeńców wojennych
196	Łukowo		14	budynek mieszkalny
197	Łukowo		14	budynek gospodarczy
198	Łukowo		obok nr 16	kapliczka
199	Łukowo		18	budynek mieszkalny
200	Łukowo		24	budynek mieszkalny
201	Malachin	Cisowa	12	park (pow. 0,77 ha) z pomnikiem przyrody nr 192, dz. 149/7 LP
202	Malachin	Główna	10	budynek mieszkalny
203	Malachin	Główna	11	budynek
204	Malachin	Główna	33	budynek mieszkalny
205	Malachin	Ogrodowa	3	budynek mieszkalny
206	Malachin	Ogrodowa		budynek mieszkalny
207	Mokre		3	budynek -szkoła
208	Mokre		4	budynek (sklep)
209	Mokre		16	budynek mieszkalny
210	Mokre			kaplica w zespole folwarcznym
211	Mokre		27	budynek mieszkalny w zespole folwarcznym
212	Mokre		28	budynek mieszkalno-gospodarczy w zespole folwarcznym

213	Mokre		30	budynek gospodarczy w zespole folwarcznym
214	Mokre		32	budynek mieszkalny - d. dom właściciela folwarku w zespole folwarcznym
215	Mokre		33	budynek mieszkalny
216	Mokre	południowa część założenia folwarcznego		park (pow. 0,33 ha)-relikt
217	Mokre			cmentarz d. ewangelicki, ob. rzymskokatolicki (pow. 0,94 ha)
218	Mosna			kapliczka
219	Mosna		2	budynek mieszkalny
220	Mosna		3	budynek mieszkalny
221	Mosna		4	budynek mieszkalny
222	Mosna		5	budynek mieszkalny
223	Mosna		7	budynek mieszkalny
224	Mosna		9	budynek mieszkalny
225	Mosna		10	budynek mieszkalny
226	Mosna		23	budynek mieszkalny
227	Odry	Długa	1	budynek-szkola
228	Odry	Długa	8	budynek mieszkalny
229	Odry	Długa	9	budynek mieszkalny
230	Odry	Księdza J. Zawadzińskiego	15	budynek mieszkalny
231	Odry	Księdza J. Zawadzińskiego	17	budynek mieszkalny
232	Odry	Księdza J. Zawadzińskiego	18	budynek mieszkalny
233	Odry	Księdza J. Zawadzińskiego	30	budynek mieszkalny
234	Odry	Księdza J. Zawadzińskiego	31	budynek mieszkalny
235	Odry	Polna	1	budynek mieszkalny
236	Odry	Polna	1	budynek gospodarczy
237	Odry			kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP wraz z terenem przykościelnym położonym na części działki o nr ewidencyjnym 112/1
238	Odry	Strażacka	5	budynek mieszkalny
239	Odry	Strażacka	8	budynek mieszkalny
240	Odry-Młyn	Księdza J. Zawadzińskiego	1	budynek mieszkalny
241	Odry-Młyn			budynek-młyn wodny
242	Ostrowite	Nadjeziorna	3	budynek mieszkalny
243	Przyjaźnia		1	budynek mieszkalny

244	Przyjaźnia		4	budynek mieszkalny
245	Rytel	Chojnicka		cmmentarz rzymskokatolicki z kaplicą grobową
246	Rytel	Chojnicka	10	budynek mieszkalny
247	Rytel	Chojnicka	33	budynek (poczta , d. ul 30-lecia 14)
248	Rytel	Dworcowa	1	budynek mieszkalny
249	Rytel	Dworcowa		ośrodek zdrowia (d. nr 4)
250	Rytel	Dworcowa		budynek mieszkalny
251	Rytel	Gdańska		kapliczka
252	Rytel	Księdza A. Kowalkowskiego	1	kościół parafialny pw. NMP Królowej Różańca Św. wraz z terenem przykościelnym
253	Rytel	Księdza A. Kowalkowskiego	3	plebania
254	Rytel	Księdza A. Kowalkowskiego	6	budynek -szkoła
255	Rytel	Księdza A. Kowalkowskiego	14	budynek mieszkalny
256	Rytel	Księdza A. Kowalkowskiego	18	kapliczka
257	Rytel	Księdza A. Kowalkowskiego	18	d. poczta
258	Rytel	Księdza A. Kowalkowskiego	16	budynek mieszkalny (d. ul. 30-lecia 13)
259	Rytel	Zapora	1	magazyn
260	Rytel	Zapora	4	budynek mieszkalny
261	Rytel	Zapora	5	budynek mieszkalny
262	Rytel	Zapora	14	budynek mieszkalny
263	Stodółki		7	budynek mieszkalny
264	Stodółki		18	budynek mieszkalny
265	Uboga	osada leśna		relikt parku, pow. 28 ha
266	Wojtal			kapliczka
267	Wojtal		3a	budynek -szkoła
268	Zapędowo		10	budynek mieszkalny
269	Zapędowo		12	budynek -szkoła
270	Zapędowo		12	budynek gospodarczy przy szkole
271	Zapędowo		14	budynek mieszkalny
272	Zapędowo		17	budynek mieszkalny
273	Zapędowo		24	budynek mieszkalny
274	Zapędowo		31	budynek mieszkalny
275	Złe Mięso		31	budynek mieszkalny

Gmina Konarzyny

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt
1	Ciecholewy			cmentarz ewangelicki
2	Konarzynki		12	dwór w zespole dworsko parkowym z folwarkiem
3	Konarzynki			park w zespole dworsko parkowym
4	Konarzynki		11	dom mieszkalny dla pracowników folwarcznych
5	Konarzynki			gołębnik w zespole dworsko parkowym
6	Konarzynki			budynki gospodarcze w zespole dworsko parkowym z folwarkiem
7	Konarzynki		5	dom
8	Konarzynki		7	dom
9	Konarzyny	Pl. Ks. Otto Konrada	1	budynek mieszkalny i gospodarczy (przy ul Lotniczej
10	Konarzyny	Lotnicza	bn	budynek gospodarczy przy domu nr 1, Pl. Ks. Otto Konrada
11	Konarzyny	Szeroka	16	dom
12	Konarzyny	Szeroka	8	dom
13	Konarzyny	Szeroka	2 (d. 76)	chałupa
14	Konarzyny	Szeroka	2/A	kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła
15	Konarzyny			cmentarz katolicki
16	Korne	Parkowa	16	park
17	Korne	Parkowa	16	dwór
18	Nierostowo		18	dom
19	Nierostowo		nr 20	chałupa oraz zagroda
20	Nierostowo		nr 22	chałupa
21	Nierostowo		nr 27	chałupa
22	Nierostowo		nr 27	stodoła
23	Nierostowo		nr 27	budynek inwentarski
24	Nierostowo		nr 27	budynek gospodarczy
25	Parszczenica		1 (d.nr 2)	chałupa
26	Parszczenica		6	dom mieszkalny i obora
27	Parszczenica			kapliczka z figurą MB przy domu nr 4
28	Zielona Huta		23	dom
29	Żychce			cmentarz ewangelicki
30	Żychce			park z bramą wjazdową - z zespołu dworsko-parkowego z folwarkiem
31	Żychce		3	zagroda
32	Żychckie Osady		6	zagrody osadnicze
33	Żychckie Osady		7	zagrody osadnicze
34	Żychckie Osady		9	zagrody osadnicze

35	Żychckie Osady		10	zagrody osadnicze
36	Żychckie Osady		17	zagrody osadnicze
37	Żychckie Osady		18	zagrody osadnicze
38	Żychckie Osady		20	zagrody osadnicze
39	Żychckie Osady		21	zagrody osadnicze
40	Żychckie Osady		23	zagrody osadnicze
41	Żychckie Osady		24	zagrody osadnicze

3.2.3. ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE

Zabytki archeologiczne stanowią jedną z najciekawszych kategorii dziedzictwa kulturowego. W wielu przypadkach są jedynym źródłem informacji o rozwoju i charakterze osadnictwa na konkretnym terenie. Ważna rola dziedzictwa archeologicznego została także podkreślona w zapisach „Europejskiej konwencji o ochronie archeologicznego dziedzictwa kulturowego” z La Valetta, która uznała je za *źródło zbiorowej pamięci europejskiej i instrument dla badań historycznych i naukowych*. Z zapisu tego wynika konieczność umiejętnego pogodzenia dwóch podstawowych celów działań ochronnych i opiekuńczych w odniesieniu do dziedzictwa archeologicznego:

- 1) dokładne rozpoznanie, zadokumentowanie i popularyzacja zabytków archeologicznych narażonych na zniszczenie (inwestycje, przyczyny naturalne);
- 2) zachowanie dla przyszłych pokoleń jak największej liczby zabytków archeologicznych (możliwych do rozpoznania nowszymi metodami, zwłaszcza nieinwazyjnymi).

A. Ochrona zabytków archeologicznych

Ochrona zabytków archeologicznych jest w Polsce uregulowana przepisami *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* oraz pakietem odpowiednich aktów wykonawczych (rozporządzeń Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Ochronę dziedzictwa archeologicznego (znajdującą się w gestii właściwej administracji państwowej i w części samorządowej) oraz określenie definicji zabytku archeologicznego i badań archeologicznych zapewniają w szczególności przepisy ww. *Ustawy...*:

art. 3, pkt. 4

zabytek archeologiczny – zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;

art. 3, pkt. 11

badania archeologiczne – działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego;

art. 6, ust. 1, pkt. 3

Ochronie i opiece podlegają bez względu na stan zachowania:

1) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,*
- b) cmentarzyskami,*
- c) reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.*

art. 7

Formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;*
- 2) uznanie za pomnik historii;*
- 3) utworzenie parku kulturowego;*
- 4) ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.*

A. OCHRONA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH

1. Wymóg uzgadniania z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku wszystkich planów i projektów dotyczących stref ochrony archeologicznej.
2. Konieczność inwentaryzacji i dokumentacji obszarów archeologicznych objętych strefami ochronnymi przed podjęciem tam prac ziemnych.
3. Zakaz inwestowania na terenie stanowisk o własnej formie krajobrazowej, a także na obszarze przylegającym bezpośrednio do nich.

B. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH WŁĄCZONYCH DO WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Gmina Brusy

Lp.	Miejscowość	Nr stan.	Rodzaj stanowiska	Chronologia	nr ob. AZP; nr st.
1	BRUSY	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH?	HALLSTATT D	21-35;14;
2	BRUSY	2	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	21-35;15;
3	BRUSY	3	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;10;
4	BRUSY	4	ZNALEZISKO LUŻNE; PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;11;
5	BRUSY	5	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	21-35;16;
6	BRUSY	6	CMENTARZYSKO KURHANOWE	I OKRES EPOKI BRĄZU	21-35;17;
7	BRUSY	7	CMENTARZYSKO	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	21-31;18;
8	BRUSY	8	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	EPOKA BRĄZU; ŚREDNIOWIECZE	21-35;115;
9	BRUSY	9	CMENTARZYSKO	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	21-35;13;
10	BRUSY	10	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-35;116;
11	BRUSY	11	CMENTARZYSKO	OKRES WĘDRÓWEK LUDÓW	21-35;12;
12	BRUSY	12	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;117;
13	BRUSY	13	OSADA	ŚREDNIOWIECZE	21-35;118;
14	BRUSY	14	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;119;
15	BRUSY	15	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;120;
16	BRUSY	16	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;121;
17	BRUSY	17	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;122;
18	BRUSY	18	PUNKT OSADNICZY;	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE;	21-35;123;
19	BRUSY	19	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLADY OSADNICTWA	MEZOLIT / NEOLIT; PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;124;
20	BRUSY	20	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;125;

21	BRUSY	21	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;126;
22	BRUSY	22	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;127;
23	BRUSY	23	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;128;
24	BRUSY	24	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;129;
25	BRUSY	25	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;130;
26	BRUSY	26	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;131;
27	BRUSY	27	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;132;
28	BRUSY	28	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; OSADA; PUNKT OSADNICZY	NEOLIT/EPOKA BRĄZU; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;133;
29	BRUSY	29	OSADA; PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;134;
30	BRUSY	30	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;135;
31	BRUSY	31	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;136;
32	BRUSY	32	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;137;
33	BRUSY	33	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;138;
34	BRUSY	34	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;139;
35	CZYCZKOWY	1	CMENTARZYSKO	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	22-35;1
36	CZYCZKOWY	2	ZNALEZISKO LUŻNE	I OKRES EPOKI BRĄZU	22-35;2;
37	CZYCZKOWY	3	CMENTARZYSKO	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	21-35;19;
38	CZYCZKOWY	4	OSADA; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA;	IV-V OKRES EPOKI BRĄZU; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE;	21-35;20;
39	CZYCZKOWY	5	CMENTARZYSKO	HALLSTATT D/OKRES LATEŃSKI	21-35;21;
40	CZYCZKOWY	6	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;148;
41	CZYCZKOWY	7	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;149;
42	CZYCZKOWY	8	PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;150;
43	CZYCZKOWY	9	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;151;

44	CZYCZKOWY	10	PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;152;
45	CZYCZKOWY	11	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;153;
46	CZYCZKOWY	12	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;154;
47	CZYCZKOWY	13	ZNALEZISKO LUŻNE	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	22-35;3;
48	CZYCZKOWY	14	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;4;
49	CZYCZKOWY	15	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;52;
50	CZYCZKOWY	16	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;6;
51	CZYCZKOWY	17	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;7;
52	CZYCZKOWY	18	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;8;
53	CZYCZKOWY	19	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;9;
54	CZYCZKOWY	20	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;10;
55	CZYCZKOWY	21	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;11;
56	CZYCZKOWY	22	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;12;
57	CZYCZKOWY	23	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;13;
58	CZYCZKOWY	24	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;14;
59	CZYCZKOWY	25	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;15;
60	CZYCZKOWY	26	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;16;
61	CZYCZKOWY	27	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES LATENSKI; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;17;
62	CZYCZKOWY	28	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;18;
63	CZYCZKOWY	29	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU; ŚREDNIOWIECZE	22-35;19;
64	CZYCZKOWY	30	PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;20;
65	CZYCZKOWY	31	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;21;
66	CZYCZKOWY	32	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;22;
67	CZYCZKOWY	33	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;23;
68	CZYCZKOWY	34	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;24;
69	CZYCZKOWY	35	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;25;
70	CZYCZKOWY	36	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;26;
71	CZYCZKOWY	37	ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT	22-35;27;
72	CZYCZKOWY	38	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;28;

73	CZYCZKOWY	39	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES LATEŃSKI; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;29;
74	CZYCZKOWY	40	PUNKT OSADNICZY; ŚLADY OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;30;
75	CZYCZKOWY	41	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;31;
76	CZYCZKOWY	42	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;32;
77	CZYCZKOWY	43	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;33;
78	CZYCZKOWY	44	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;34;
79	CZYCZKOWY	45	PUNKT OSADNICZY; OSADA	OKRES WPLÝWÓW RZYMSKICH; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;35;
80	CZYCZKOWY	46	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;36;
81	CZYCZKOWY	47	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;37;
82	CZYCZKOWY	48	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;38;
83	CZYCZKOWY	49	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;39;
84	CZYCZKOWY	50	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	NEOLIT; ŚREDNIOWIECZE	22-35;40;
85	KOSOBUDY	1	CMĘTARZYSKO GROBÓW SKRZYŃKOWYCH	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	21-35;22;
86	KOSOBUDY	2	SKARB	IV OKRES EPOKI BRĄZU	21-35;23;
87	KOSOBUDY	3	CMĘTARZYSKO CIAŁOPALNE	OKRES WPLÝWÓW RZYMSKICH	
88	KOSOBUDY	4	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;155;
89	KOSOBUDY	5	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;156;
90	KOSOBUDY	6	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;157;
91	KOSOBUDY	7	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;158;
92	KOSOBUDY	8	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;159;
93	KOSOBUDY	9	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;160;
94	KOSOBUDY	10	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-35;161;
95	KOSOBUDY	11	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;162;
96	KOSOBUDY	12	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;163;
97	KOSOBUDY	13	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;164;
98	KOSOBUDY	14	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;165;
99	KOSOBUDY	15	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;166;
100	KOSOBUDY	16	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;167;
101	KOSOBUDY	17	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;168;

102	KOSOBUDY	18	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;41;
103	KOSOBUDY	19	ŚLADY OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE	22-35;42;
104	KOSOBUDY	20	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;43;
105	KOSOBUDY	21	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;44;
106	KOSOBUDY	22	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;45;
107	KOSOBUDY	23	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;46;
108	KOSOBUDY	24	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;47;
109	KOSOBUDY	25	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;48;
110	KOSOBUDY	26	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	26-35;49;
111	KOSOBUDY	27	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;50;
112	KOSOBUDY	28	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	22-35;51;
113	LEŚNO	1	CMENTARZYSKO	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	20-35;10;
114	LEŚNO	2	CMENTARZYSKO; CMENTARZYSKO	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	20-35;12;
115	LEŚNO	3	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;9;
116	LEŚNO	4	CMENTARZYSKO; OSADA	V OKRES EPOKI BRĄZU; V OKRES EPOKI BRĄZU	20-35;11;
117	LEŚNO	5	CMENTARZYSKO	OKRES LATEŃSKI	20-35;1;
118	LEŚNO	6	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;21;
119	LEŚNO	7	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;22;
120	LEŚNO	8	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;23;
121	LEŚNO	9	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;24;
122	LEŚNO	10	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;25;
123	LEŚNO	11	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;26;
124	LEŚNO	12	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;27;
125	LEŚNO	13	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;28;
126	LEŚNO	14	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;29;
127	LEŚNO	15	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;30;
128	LEŚNO	16	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;31;
129	LEŚNO	17	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;32;
130	LEŚNO	18	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;33;
131	LEŚNO	19	CMENTARZYSKO	HALLSTATT	20-35;7;
132	LEŚNO	20	GRODZISKO	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	20-35;120;
133	LEŚNO	21	OSADA	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI	20-35;8;

134	LEŚNO	22	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;34;
135	LEŚNO	23	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY; OSADA	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	20-35;35;
136	LEŚNO	24	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;36
137	LEŚNO	25	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY; ŚREDNIOWIECZE	20-35;37;
138	LEŚNO	26	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;38;
139	LEŚNO	27	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;39;
140	LEŚNO	28	OSADA; OSADA; OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	MŁODSZA EPOKA BRĄZU; HALLSTATT; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;40;
141	LEŚNO	29	OSADA; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;41;
142	LEŚNO	30	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;42;
143	LEŚNO	31	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;43;
144	LEŚNO	32	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;44;
145	LEŚNO	33	OSADA; OSADA; OSADA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	MŁODSZA EPOKA BRĄZU; HALLSTATT; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; HALLSTATT D/OKRES LATEŃSKI; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;45;
146	LEŚNO	34	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;46;
147	LEŚNO	35	PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI	20-35;47;
148	LEŚNO	36	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;48;
149	LEŚNO	37	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;49;
150	LEŚNO	38	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;50;
151	LEŚNO	39	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;51;
152	LEŚNO	40	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; ŚREDNIOWIECZE	20-35;52;
153	LEŚNO	41	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;53;

154	LEŚNO	42	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;54;
155	LEŚNO	43	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;55;
156	LEŚNO	44	PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI	20-35;56;
157	LEŚNO	45	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;57;
158	LEŚNO	46	ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI	20-35;58;
159	LEŚNO	47	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;59;
160	LEŚNO	48	PUNKT OSADNICZY	EPOKA BRĄZU	20-35;60;
161	LEŚNO	49	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; ŚREDNIOWIECZE	20-35;61;
162	MAŁE CHEŁMY	1	CMENTARZYSKO	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	21-34;1
163	MAŁE CHEŁMY	2	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	21-34;2;
164	MAŁE CHEŁMY	3	PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	21-34;3
165	MAŁE CHEŁMY	4	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA?; ŚREDNIOWIECZE	21-34;5
166	MAŁE CHEŁMY	5	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-34;6
167	MAŁE CHEŁMY	6	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;7
168	MAŁE CHEŁMY	7	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;8;
169	MAŁE CHEŁMY	8	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE/OKRE S NOWOŻYTNY	21-34;9
170	MAŁE CHEŁMY	9	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE/OKRE S NOWOŻYTNY	21-34;10
171	MAŁE CHEŁMY	10	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA?; OKRES NOWOŻYTNY	21-34;11
172	MAŁE CHEŁMY	11	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE/OKRE S NOWOŻYTNY	21-34;12
173	MAŁE CHEŁMY	12	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE/ OKRES NOWOŻYTNY	21-34;13
174	MAŁE CHEŁMY	13	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE/ OKRES NOWOŻYTNY	21-34;14
175	MAŁE CHEŁMY	14	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE/ OKRES NOWOŻYTNY	21-34;15
176	MAŁE CHEŁMY	15	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-34;16
177	MAŁE CHEŁMY	16	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIO- WIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-34;17;

178	MAŁE CHEŁMY	17	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE/ OKRES NOWOŻYTNY	21-34;18
179	MAŁE CHEŁMY	18	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE/ OKRES NOWOŻYTNY	21-34;19
180	MAŁE CHEŁMY	19	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNY OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY; EPOKA NIEOKREŚLONA	21-34;20
181	MAŁE CHEŁMY	20	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;21
182	MAŁE CHEŁMY	21	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;22
183	MAŁE CHEŁMY	22	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE/ OKRES NOWOŻYTNY	21-34;23
184	MAŁE CHEŁMY	23	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;24
185	MAŁE CHEŁMY	24	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE/OKRE S NOWOŻYTNY	21-34;25
186	MAŁE CHEŁMY	25	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-34;26;
187	MAŁE CHEŁMY	26	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;27
188	MAŁE CHEŁMY	27	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	21-34;28
189	MAŁE CHEŁMY	28	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;29
190	MAŁE CHEŁMY	29	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE/ OKRES NOWOŻYTNY	21-34;30
191	MAŁE CHEŁMY	30	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;31
192	MAŁE CHEŁMY	31	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE/OKRE S NOWOŻYTNY	21-34;32
193	MAŁE CHEŁMY	32	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;33
194	MAŁE CHEŁMY	33	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; ŚREDNIOWIECZE	21-34;34
195	MAŁE CHEŁMY	34	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA		21-34;35
196	MAŁE CHEŁMY	35	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-34;36
197	MAŁE CHEŁMY	36	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNOŚĆ	21-34;37
198	MAŁE CHEŁMY	37	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNOŚĆ	21-34;38
199	MAŁE CHEŁMY	38	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNOŚĆ	21-34;39
200	MAŁE CHEŁMY	39	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;40;

				WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	
201	MAŁE CHEŁMY	40	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY		21-34;41;
202	MAŁE CHEŁMY	41	PUNKT OSADNICZY	V OKRES EPOKI BRĄZU	21-34;42;
203	MAŁE CHEŁMY	42	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;43;
204	MAŁE CHEŁMY	43	PUNKT OSADNICZY; ŚLADY OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; EPOKA NIEOKREŚLONA	21-34;44;
205	MAŁE CHEŁMY	44	WYCHODNIA WARSTWY KULTUROWEJ	ŚREDNIOWIECZE?	21-34;45;
206	MAŁE CHEŁMY	45	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;46;
207	MAŁE CHEŁMY	46	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;47;
208	MAŁE CHEŁMY	47	ŚLADY OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-34;47;
209	MAŁE CHEŁMY	48	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	NEOLIT; OKRES NOWOŻYTNY	21-34;49;
210	MAŁE CHEŁMY	49	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-34;50;
211	MAŁE CHEŁMY	50	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;51;
212	MAŁE CHEŁMY	51	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-34;52;
213	MAŁE CHEŁMY	52	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;53;
214	MAŁE CHEŁMY	53	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-34;54;
215	MAŁE CHEŁMY	54	PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT D/OKRES LATEŃSKI	21-34;55;
216	MAŁE CHEŁMY	55	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-34;56;
217	MAŁE CHEŁMY	56	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-34;57;
218	MAŁE CHEŁMY	57	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-34;58;
219	ORLIK	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH; CMENTARZYSKO; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;2;
220	ORLIK	2	CMENTARZYSKO	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	20-35;3;
221	ORLIK	3	CMENTARZYSKO	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI	20-35;4;
222	ORLIK	4	CMENTARZYSKO	HALLSTATT	20-35;5;
223	ORLIK	5	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;62
224	ORLIK	6	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;63;
225	ORLIK	7	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;64;
226	ORLIK	8	PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI	20-35;65
227	ORLIK	9	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;66;
228	ORLIK	10	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY; ŚREDNIOWIECZE	20-35;67;

229	ORLIK	11	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES LATEŃSKI; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;68;
230	ORLIK	12	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PALEOLIT; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;69;
231	ORLIK	13	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	20-35;70;
232	ORLIK	14	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;71;
233	ORLIK	15	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;72;
234	ORLIK	16	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;73;
235	ORLIK	17	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;74
236	ORLIK	18	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;75;
237	ORLIK	19	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT / OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;76;
238	ORLIK	20	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;77;
239	ORLIK	21	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;78;
240	ORLIK	22	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
241	CZARNOWO	1	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;5;
242	CZARNOWO	2	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;6;
243	CZARNOWO	3	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; NEOLIT/EPOKA BRAZU; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;7;
244	CZARNOWO	4	PUNKT OSADNICZY	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	21-35;4;
245	CZARNOWO	5	PUNKT OSADNICZY	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	21-35;9;
246	CZARNOWO	6	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	21-35;2;
247	CZARNOWO	7	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	21-35;3;
248	CZARNOWO	8	ZNALEZISKO LUŻNE	NEOLIT	21-35;1;
249	CZARNOWO	9	OSADA?; PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;8;

250	CZARNOWO	10	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;89;
251	CZARNOWO	11	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;90;
252	CZARNOWO	12	PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE	21-35;91;
253	CZARNOWO	13	PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE	21-35;92;
254	CZARNOWO	14	ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE	21-35;93;
255	CZARNOWO	15	PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;94;
256	CZARNOWO	16	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; OKRES NOWOŻYTNY; EPOKA NIEOKREŚLONA	21-35;95;
257	CZARNOWO	17	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;96;
258	CZARNOWO	18	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;97;
259	CZARNOWO	19	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;98;
260	CZARNOWO	20	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;99;
261	CZARNOWO	21	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;100;
262	CZARNOWO	22	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY; EPOKA NIEOKREŚLONA	21-35;101;
263	CZARNOWO	23	ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE	21-35;102;
264	CZARNOWO	24	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;103;
265	CZARNOWO	25	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;104;
266	CZARNOWO	26	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;105;
267	CZARNOWO	27	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;106;
268	CZARNOWO	28	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;107;
269	CZARNOWO	29	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	EPOKA ŻELAZA; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;108;
270	CZARNOWO	30	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;109;
271	CZARNOWO	31	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;110;
272	CZARNOWO	32	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;111;
273	CZARNOWO	33	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;112;
274	CZARNOWO	34	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;113;
275	CZARNOWO	35	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT/EPOKA BRĄZU	21-35;114;
276	CZARNOWO	36	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	-	21-45;115;
277	LUBNIA	1	CMENTARZYSKO	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI	20-35;14;

278	LUBNIA	2	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH; CMENTARZYSKO; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;13;
279	LUBNIA	3	CMENTARZYSKO	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI	20-35;15;
280	LUBNIA	4	CMENTARZYSKO	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	20-35;16;
281	LUBNIA	5	CMENTARZYSKO	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	20-35;17;
282	LUBNIA	6	ZNALEZISKO LUŻNE	NEOLIT	20-35;18;
283	LUBNIA	7	ZNALEZISKO LUŻNE	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	20-35;19;
284	LUBNIA	8	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;93;
285	LUBNIA	9	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;94;
286	LUBNIA	10	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;95;
287	LUBNIA	11	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES LATEŃSKI; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;96;
288	LUBNIA	12	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;97;
289	LUBNIA	13	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;98;
290	LUBNIA	14	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;99;
291	LUBNIA	15	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;100;
292	LUBNIA	16	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;101;
293	LUBNIA	17	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;102;
294	LUBNIA	18	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;103;
295	LUBNIA	19	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;104;
296	LUBNIA	20	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;105;
297	LUBNIA	21	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;106;
298	LUBNIA	22	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;107;
299	LUBNIA	23	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;108;
300	LUBNIA	24	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;109;
301	LUBNIA	25	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;110;
302	LUBNIA	26	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;111;
303	LUBNIA	27	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;112;
304	LUBNIA	28	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;113;

305	LUBNIA	29	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;114;
306	LUBNIA	30	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;115;
307	LUBNIA	31	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;116;
308	LUBNIA	32	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;82;
309	LUBNIA	33	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;83;
310	LUBNIA	34	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;84;
311	LUBNIA	35	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;85;
312	LUBNIA	36	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;86;
313	LUBNIA	37	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;87;
314	LUBNIA	38	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;88;
315	WIDNO	1	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	20-33;1;
316	WIDNO	2	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY; OKRES NOWOŻYTNY	20-33;2;
317	WIDNO	3	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY; OKRES NOWOŻYTNY	20-33;3;
318	SKOSZEWO	1	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES LATEŃSKI; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	18-34;1;
319	SKOSZEWO	2	OSADA	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI	18-34;2;
320	SKOSZEWO	3	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	18-34;3;
321	SKOSZEWO	4	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	18-34;4;
322	SKOSZEWO	5	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	18-34;5;
323	MĘCIKAŁ	2	OBOZOWISKO	MEZOLIT	23-34;7;
324	MĘCIKAŁ	3	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?	23-34;9;
325	MĘCIKAŁ	4	PUNKT OSADNICZY; ŚLADY OSADNICTWA	MEZOLIT?; NEOLIT/EPOKA BRĄZU	23-34;8;
326	MĘCIKAŁ	6	OBOZOWISKO; PUNKT OSADNICZY	NEOLIT; NEOLIT/EPOKA BRĄZU	23-34;
327	MĘCIKAŁ	9	ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?	23-35;13;
328	MĘCIKAŁ	14	OBOZOWISKO	MEZOLIT	23-35;14;
329	MĘCIKAŁ	18	OBOZOWISKO	MEZOLIT	23-35;34;
330	MĘCIKAŁ	19	ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?	23-35;16;
331	MĘCIKAŁ	20	ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?	23-35;17;
332	MĘCIKAŁ	21	ŚLAD OSADNICTWA;	MEZOLIT?;	23-35;18;
333	MĘCIKAŁ	22	OBOZOWISKO?; ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?; III-V OKRES EPOKI BRĄZU	23-35;19;
334	MĘCIKAŁ	23	ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?	23-35;20;

335	MĘCIKAŁ	24	ŚLAD OSADNICTWA;	MEZOLIT?;	23-35;21;
336	MĘCIKAŁ	25	OBOZOWISKO; ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	23-35;22;
337	MĘCIKAŁ	26	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-35;26;
338	MĘCIKAŁ	27	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-35;24;
339	MĘCIKAŁ	28	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT	23-35;25;
340	MĘCIKAŁ	29	PUNKT OSADNICZY;	MEZOLIT?;	23-35;26;
341	MĘCIKAŁ	30	OBOZOWISKO?	MEZOLIT?	23-35;15;
342	MĘCIKAŁ	31	OBOZOWISKO	MEZOLIT?	23-35;31;
343	MĘCIKAŁ	32	OBOZOWISKO; OBOZOWISKO	PALEOLIT; MEZOLIT	23-35;2;
344	MĘCIKAŁ	33	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLADY OSADNICTWA	MEZOLIT; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	23-35;3;
345	MĘCIKAŁ	34	OBOZOWISKO?	MEZOLIT?	23-35;4;
346	MĘCIKAŁ	35	OBOZOWISKO; ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	23-35;5;
347	MĘCIKAŁ	36	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-35;6;
348	MĘCIKAŁ	37	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-35;7;
349	MĘCIKAŁ	38	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-35;8;
350	MĘCIKAŁ	39	ŚLADY OSADNICTWA	MEZOLIT?	23-35;9;
351	MĘCIKAŁ	40	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-35;10;
352	MĘCIKAŁ	41	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-35;11;
353	MĘCIKAŁ	42	OBOZOWISKO?; ŚLADY OSADNICTWA	MEZOLIT?; HALLSTATT	25-35;27;
354	MĘCIKAŁ	43	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-35;28;
355	MĘCIKAŁ	44	ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?	23-35;29;
356	MĘCIKAŁ	45	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-35;30;
357	MĘCIKAŁ	46	ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?	23-35;31;
358	MĘCIKAŁ	47	OBOZOWISKO	MEZOLIT?	23-35;32;
359	MĘCIKAŁ	48	ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?	23-35;33;
360	MĘCIKAŁ	49	OBOZOWISKO	-	23-35;35;
361	MĘCIKAŁ	50	OBOZOWISKO; OBOZOWISKO; PUNKT OSADNICZY; CMENTARZYSKO?	HALLSTATT	23-35;36;
362	MĘCIKAŁ	52	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;
363	MĘCIKAŁ	53	ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE	22-35;53;
364	MĘCIKAŁ	54	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	54;
365	MĘCIKAŁ	55	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	22-35;55;
366	CZAPIEWICE	1	ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE	21-35;24;
367	CZAPIEWICE	2	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;25;
368	CZAPIEWICE	3	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;26;
369	CZAPIEWICE	4	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;27;
370	CZAPIEWICE	5	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;28;
371	CZAPIEWICE	6	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;29;

372	CZAPIEWICE	7	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-35;30;
373	CZAPIEWICE	8	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;31;
374	CZAPIEWICE	9	ŚLAD OSADNICTWA;	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE;	21-35;32;
375	CZAPIEWICE	10	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;33;
376	CZAPIEWICE	11	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;34;
377	CZAPIEWICE	12	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;35;
378	CZAPIEWICE	13	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;36;
379	CZAPIEWICE	14	PUNKT OSADNICZY;	OKRES NOWOŻYTNY;	21-35;37;
380	CZAPIEWICE	15	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;15;
381	CZAPIEWICE	16	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-34;4;
382	CZAPIEWICE	17	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;39;
383	CZAPIEWICE	18	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;40;
384	CZAPIEWICE	19	PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE	21-35;41;
385	CZAPIEWICE	20	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;42;
386	CZAPIEWICE	21	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; ŚREDNIOWIECZE	21-35;43;
387	CZAPIEWICE	22	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;44;
388	CZAPIEWICE	23	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;23;
389	CZAPIEWICE	24	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;46;
390	CZAPIEWICE	25	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;47;
391	CZAPIEWICE	26	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;48;
392	CZAPIEWICE	27	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;49;
393	CZAPIEWICE	28	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;28;
394	CZAPIEWICE	29	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-35;51;
395	CZAPIEWICE	30	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;52;
396	CZAPIEWICE	31	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;53;
397	CZARNIŻ	1	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-35;56;
398	CZARNIŻ	2	ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	22-35;57;
399	CZARNIŻ	3	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-35;58;
400	MAŁE GLIŚNO	1	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;140;
401	MAŁE GLIŚNO	2	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;141;
402	MAŁE GLIŚNO	3	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;142;

403	MAŁE GLIŚNO	4	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;143;
404	MAŁE GLIŚNO	5	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;144;
405	MAŁE GLIŚNO	6	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;145;
406	MAŁE GLIŚNO	7	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; OKRES NOWOŻYTNY	21-34;146;
407	MAŁE GLIŚNO	8	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-35;147;
408	ZALESIE	1	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;20;
409	ZALESIE	2	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;117;
410	ZALESIE	3	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;118;
411	ZALESIE	4	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;119;
412	ZALESIE	5	PUNKT OSADNICZY; ŚLADY OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;120;
413	ZALESIE	6	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;121;
414	ZALESIE	7	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	20-35;122;
415	ZALESIE	8	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	20-35;123;
416	ZALESIE	9	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	20-35;124;
417	ZALESIE	10	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;54;
418	ZALESIE	11	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;55;
419	ZALESIE	12	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;56;
420	ZALESIE	13	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;57;
421	ZALESIE	14	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY;	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY;	21-35;58;
422	ZALESIE	15	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;59;
423	ZALESIE	16	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;60;
424	ZALESIE	17	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;61;
425	ZALESIE	18	ŚLADY OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;62;
426	ZALESIE	19	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-35;63;
427	ZALESIE	20	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;64;
428	ZALESIE	21	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;65;
429	ZALESIE	22	ŚLADY OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;66;

430	ZALESIE	23	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;67;
431	ZALESIE	24	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;68;
432	ZALESIE	25	ŚLAD OSADNICTWA;	OKRES NOWOŻYTNY;	21-35;69;
433	ZALESIE	26	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;70;
434	ZALESIE	27	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	WCZESNA EPOKA BRAZU; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; ŚREDNIOWIECZE	21-35;71;
435	ZALESIE	28	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;72;
436	ZALESIE	29	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;73;
437	ZALESIE	30	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;74;
438	ZALESIE	31	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;75;
439	ZALESIE	32	PUNKT OSADNICZY	ŚREDNIOWIECZE	21-35;76;
440	ZALESIE	33	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;77;
441	ZALESIE	34	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-35;78;
442	ZALESIE	35	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	21-35;79;
443	ZALESIE	36	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-35;80;
444	ZALESIE	37	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-35;81;
445	GAPOWO	1	ZNALEZISKO LUŻNE	WCZESNA EPOKA BRAZU	
446	GŁÓWCZEWICE	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
447	GIEŁDOŃ	1	ZNALEZISKO LUŻNE	NEOLIT	
448	MAŁE GLIŚNO	1	CMENTARZYSKO	EPOKA NIEOKREŚLONA	
449	MAŁE GLIŚNO	2	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	EPOKA ŻELAZA	

Gmina Chojnice

Lp.	Miejscowość	Nr stan.	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Nr ob. AZP; nr st.
1	CHARZYKOWY	1	GRODZISKO	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	
2	CHARZYKOWY	2	OSADA	NEOLIT	
3	CHARZYKOWY	3	STANOWISKO NIEOKREŚLONE	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	
4	CHARZYKOWY	9	OBOZOWISKO	MEZOLIT?	23-34;1;
5	CHARZYKOWY	10	OBOZOWISKO?	MEZOLIT?	23-34;2;
6	CHARZYKOWY	11	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT?	23-34;3;
7	CHARZYKOWY	12	OBOZOWISKO?	MEZOLIT?	23-34;4;
8	CHARZYKOWY	13	OBOZOWISKO	MEZOLIT	23-34;5;

9	CHARZYKOWY	14	OBOZOWISKO; ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT; II-III OKRES EPOKI BRĄZU	23-24;6;
10	CHARZYKOWY	15	OBOZOWISKO	MEZOLIT?	23-34;15;
11	LIPIENICE	1	OSADA; OSADA; OSADA	PRADZIEJE; MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI; WCZESNY OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	
12	LIPIENICE	2	OSADA; OSADA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	25-34;3;
13	LIPIENICE	3	OSADA	ŚREDNIOWIECZE	25-34;4;
14	NIEŻYCHOWICE	1	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	IV-V OKRES EPOKI BRĄZU; PRADZIEJE	25-33;2;
15	CHOJNATY	1	OSADA; OSADA; OSADA; OSADA; OSADA; OSADA; OSADA; OSADA	HALLSTATT; OKRES NOWOŻYTNY; PRADZIEJE; MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNA EPOKA ŻELAZA	26-34;4;
16	CHOJNATY	2	OSADA; OSADA; OSADA; OSADA; OSADA; ŚLAD OSADNICTWA; CMENTARZYSKO; OSADA	IV-V OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; EPOKA KAMIENIA; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	26-34;5;
17	CHOJNATY	3	OSADA; CMENTARZYSKO; OSADA; ŚLAD OSADNICTWA		
18	CHOCIŃSKI MŁYN	1	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	
19	CHOCIŃSKI MŁYN	2	ZNALEZISKO LUŻNE	NEOLIT	

				PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY; OKRES NOWOŻYTNY; OKRES NOWOŻYTNY; OKRES NOWOŻYTNY; PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY; PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; NIE STWIERDZONO; ŚREDNIOWIECZE; PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	
20	CHOJNICE	1	MIASTO; MIASTO; SKARB MONET W NACZYNIU GLINIANYM; KOŚCIÓŁ; CMENTARZ; CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY; KOŚCIÓŁ; MIASTO; STANOWISKA NIE STWIERDZONO; MIASTO; MURY MIEJSKIE; FOSA		
21	CHOJNICE	2	ZNALEZISKO LUŻNE	HALLSTATT C	
22	CHOJNICE	3	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH;	WCZESNA EPOKA ŻELAZA?;	
23	CHOJNICE	4	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	HALLSTATT D	
24	CHOJNICE	5	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA?	
25	CHOJNICE	6	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA?	
26	CHOJNICE	7	OSADA	NEOLIT	
27	CHOJNICE	8	ZNALEZISKO LUŻNE	NEOLIT	
28	CHOJNICE	9	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	
29	CHOJNICZKI	1	SKARB	MŁODSZA EPOKA BRĄZU	
30	COŁDANKI	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
31	COŁDANKI	2	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
32	GOCKOWICE	1	CMENTARZYSKO	EPOKA NIEOKREŚLONA	
33	JARCEWO	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	
34	JARCEWO	2	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH?	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
35	JARCEWO	3	CMENTARZYSKO	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
36	JARCEWO	4	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	

37	KRUSZKA	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	-	
38	MELANÓWEK	1	ZNALEZISKO LUŻNE	HALLSTATT D	
39	MOSZCZENICA	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	
40	PAWŁOWO	1	CMENTARZYSKO?	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
41	PAWŁOWO	2	ZNALEZISKO LUŻNE?	HALLSTATT D	
42	PAWŁOWO	3	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
43	PAWŁOWO	4	ZNALEZISKO LUŻNE?	NEOLIT	
44	OGORZELINY	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
45	SŁAWĘCIN	1	SKARB?	HALLSTATT D	
46	SWORNEGACIE	1	OBOZOWISKO; ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	
47	SWORNEGACIE	2	ŚLAD OSADNICTWA	PALEOLIT PÓŻNY	
48	SWORNEGACIE	3	OBOZOWISKO?	MEZOLIT	
49	SWORNEGACIE	4	ZNALEZISKO LUŻNE; ZNALEZISKO LUŻNE; ZNALEZISKO LUŻNE	MEZOLIT; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	
50	SWORNEGACIE	5	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	
51	SWORNEGACIE	6	OBOZOWISKO	MEZOLIT	
52	SWORNEGACIE	7	OSADA; OSADA	NEOLIT; WCZESNA EPOKA BRĄZU	
53	SWORNEGACIE	8	ZNALEZISKO LUŻNE	MEZOLIT	
54	OSTROWITE	1	GRODZISKO?	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	
55	OSTROWITE	2	OSADA; OSADA; OSADA; OSADA; CMENTARZYSKO; OSADA; CMENTARZYSKO; ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; GRODZISKO?	MŁODSZA EPOKA BRĄZU; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; HALLSTATT; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; PRADZIEJE; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; WCZESNA EPOKA ŻELAZA; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	
56	PAWŁÓWKO	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
57	PAWŁÓWKO	2	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	

Miasto i Gmina Czersk

Lp.	Miejscowość	Nr stan.	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Nr ob. AZP; nr st.
1	BĘDŹMIROWICE	1	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	23-38;3;
2	BĘDŹMIROWICE	2	PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE	23-38;4;
3	BĘDŹMIROWICE	3	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	23-38;18;
4	BĘDŹMIROWICE	4	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	23-38;19;
5	BĘDŹMIROWICE	5	OSADA	IV-V OKRES EPOKI BRAŻU	23-38;22;
6	BĘDŹMIROWICE	6	ŚLAD OSADNICTWA; CMENTARZYSKO; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; OKRES NOWOŻYTNY	23-35;23;
7	BĘDŹMIROWICE	7	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	23-38;24;
8	BĘDŹMIROWICE	8	OSADA	PRADZIEJE	23-38;28;
9	BĘDŹMIROWICE	9	PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE	23-38;29;
10	BĘDŹMIROWICE	10	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-38;30;
11	BĘDŹMIROWICE	11	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-38;31;
12	BĘDŹMIROWICE	12	OSADA	IV/V OKRES EPOKI BRAŻU / HALLSTATT	23-38;32;
13	BĘDŹMIROWICE	13	ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT D	23-38;33;
14	BĘDŹMIROWICE	14	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;34;
15	BĘDŹMIROWICE	15	OSADA; ŚLADY OSADNICTWA	OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	23-38;35;
16	BĘDŹMIROWICE	16	PUNKT OSADNICZY	IV-V OKRES EPOKI BRAŻU	23-38;36;
17	BĘDŹMIROWICE	17	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;37;
18	BĘDŹMIROWICE	18	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	IV-V OKRES EPOKI BRAŻU; OKRES NOWOŻYTNY	23-38;18;
19	BĘDŹMIROWICE	19	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;39;
20	BĘDŹMIROWICE	20	ŚLAD OSADNICTWA	-	23-38;40;
21	BĘDŹMIROWICE	21	PUNKT OSADNICZY	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	23-38;42;
22	BĘDŹMIROWICE	22	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	23-38;44;
23	BĘDŹMIROWICE	23	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	23-38;45;
24	BĘDŹMIROWICE	24	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	23-38;46;
25	BĘDŹMIROWICE	25	OSADA	HALLSTATT D/OKRES LATEŃSKI	23-38;55;
26	BĘDŹMIROWICE	26	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; EPOKA KAMIENIA	23-38;56;
27	BĘDŹMIROWICE	27	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;71;
28	BĘDŹMIROWICE	28	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	23-38;72;
29	BĘDŹMIROWICE	29	PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI	23-38;73;

30	BĘDŹMIROWICE	30	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-38;74;
31	BĘDŹMIROWICE	31	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	IV-V OKRES EPOKI BRAŻU; OKRES NOWOŻYTNY	23-38;75;
32	BĘDŹMIROWICE	32	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; PRADZIEJE?	23-38;76;
33	BĘDŹMIROWICE	33	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	23-38;80;
34	BĘDŹMIROWICE	34	ZNALEZISKO LUŻNE	NEOLIT	
35	CZERSK	1	SKARB	IV OKRES EPOKI BRAŻU	23-37;1;
36	CZERSK	2	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	HALLSTATT D	23-37;2;
37	CZERSK	3	OSADA; OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	23-38;7;
38	CZERSK	4	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	23-38;11;
39	CZERSK	5	ŚLADY OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	23-38;12;
40	CZERSK	6	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;48;
41	CZERSK	7	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; PRADZIEJE?	23-38;49;
42	CZERSK	8	ŚLAD OSADNICTWA	-	23-37;19;
43	CZERSK	9	OSADA; OSADA; PUNKT OSADNICZY	OKRES LATEŃSKI; WCZESNE ŚREDNIOWIECZE/PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;22;
44	CZERSK	10	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	EPOKA KAMIENIA; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;58;
45	CZERSK	11	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;59;
46	CZERSK	12	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY; OSADA	V OKRES EPOKI BRAŻU; OKRES NOWOŻYTNY; EPOKA NIEOKREŚLONA	23-37;60;
47	CZERSK	13	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;61;
48	CZERSK	14	OSADA; PUNKT OSADNICZY	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE/PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;62;
49	CZERSK	15	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; V OKRES EPOKI BRAŻU; ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;63;
50	CZERSK	16	OBOZOWISKO?; OSADA?; OSADA?	MEZOLIT; NEOLIT; NEOLIT	23-37;64;
51	CZERSK	17	SKARB?	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE	23-37;65;
52	ŁĄG KOLONIA	1	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	23-38;17;
53	ŁĄG KOLONIA	2	PUNKT OSADNICZY	-	23-38;26;
54	ŁĄG KOLONIA	3	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	23-38;63;
55	ŁĄG KOLONIA	4	PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-38;65;
56	ŁĄG KOLONIA	5	PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE	23-38;69;
57	ŁĄG KOLONIA	6	PUNKT OSADNICZY	IV OKRES EPOKI BRAŻU	23-38;70;
58	ŁĄG KOLONIA	7	ŚLAD OSADNICTWA	IV-V OKRES EPOKI BRAŻU	22-38;43;
59	ŁĄG KOLONIA	8	PUNKT OSADNICZY	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	22-38;44;

60	ŁĄG KOLONIA	9	PUNKT OSADNICZY; ŚLADY OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;45;
61	ŁĄG KOLONIA	10	ŚLADY OSADNICTWA; ŚLADY OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;46;
62	ŁĄG KOLONIA	11	ŚLADY OSADNICTWA; ŚLADY OSADNICTWA	HALLSTATT C; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;47;
63	ŁĄG KOLONIA	12	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;48;
64	ŁĄG KOLONIA	13	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;49;
65	ŁĄG KOLONIA	14	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;50;
66	ŁĄG KOLONIA	15	ŚLADY OSADNICTWA	-	22-38;51;
67	ŁĄG KOLONIA	16	PUNKT OSADNICZY	-	22-38;52;
68	ŁĄG KOLONIA	17	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;53;
69	ŁĄG KOLONIA	18	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;54;
70	ŁĄG KOLONIA	19	CMENTARZYSKO; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT D	22-38;55;
71	ŁĄG KOLONIA	20	CMENTARZYSKO; OSADA; PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT C; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;56;
72	ŁĄG KOLONIA	21	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;57;
73	ŁĄG KOLONIA	22	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	V OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;58;
74	ŁĄG KOLONIA	23	OSADA	-	22-38;59;
75	ŁĄG KOLONIA	24	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;60;
76	ŁĄG KOLONIA	25	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;25;
77	ŁĄG KOLONIA	26	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	V OKRES EPOKI BRĄZU/ HALLSTATT C; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;62;
78	ŁĄG KOLONIA	27	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;63;
79	ŁĄG KOLONIA	28	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;64;
80	ŁĄG KOLONIA	29	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; OSADA	OKRES NOWOŻYTNY; HALLSTATT C	22-38;65;
81	ŁĄG KOLONIA	30	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;66;
82	ŁĄG KOLONIA	31	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;67;
83	ŁĄG KOLONIA	32	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;68;
84	ŁĄG KOLONIA	33	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;69;
85	ŁĄG KOLONIA	34	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;70;
86	ŁĄG KOLONIA	35	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;71;
87	ŁĄG KOLONIA	36	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;72;
88	ŁĄG KOLONIA	37	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;73;
89	ŁĄG KOLONIA	38	OSADA	V OKRES EPOKI BRĄZU/ HALLSTATT C	22-38;9;
90	ŁĄG KOLONIA	39	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	22-38;75;
91	ŁĄG KOLONIA	40	PUNKT OSADNICZY	-	22-38;70;

92	ODRY	1	CMENTARZYSKO	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	21-38;1;
93	ODRY	2	OSADA; OSADA; OSADA	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; NEOLIT; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;2;
94	ODRY	3	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH; -	WCZESNA EPOKA ŻELAZA; -	
95	ODRY	4	CMENTARZYSKO	IV OKRES EPOKI BRĄZU	21-38;3;
96	ODRY	5	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;14;
97	ODRY	6	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; OSADA	PRADZIEJE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;15;
98	ODRY	7	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;16;
99	ODRY	8	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-38;17;
100	ODRY	9	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	21-38;18;
101	ODRY	10	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLADY OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;19;
102	ODRY	11	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	21-38;20;
103	ODRY	12	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	21-38;21;
104	ODRY	13	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; EPOKA KAMIENIA; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;22;
105	ODRY	14	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	21-38;23;
106	ODRY	15	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;24;
107	ODRY	16	OSADA; OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;25;
108	ODRY	17	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-38;26;
109	ODRY	18	OSADA; OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;27;
110	ODRY	19	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	EPOKA KAMIENIA; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;28;
111	ODRY	20	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	21-38;29;
112	ODRY	21	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-38;30;
113	ODRY	22	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;31;
114	ODRY	23	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	21-38;32;
115	ODRY	24	OSADA; OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;33;
116	ODRY	25	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	21-38;34;
117	ODRY	26	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;35;
118	ODRY	27	OSADA	IV OKRES EPOKI BRĄZU	21-38;36;

119	ODRY	28	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	IV OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;38;
120	ODRY	29	OSADA	-	21-38;39;
121	ODRY	30	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-38;40;
122	ODRY	31	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-38;41;
123	ODRY	32	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA;	IV OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY;	21-38;42;
124	ODRY	33	ŚLAD OSADNICTWA	-	21-38;33;
125	ODRY	34	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;44;
126	ODRY	35	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-38;45;
127	ODRY	36	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	IV OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;46;
128	ODRY	37	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	21-38;47;
129	ODRY	38	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;48;
130	ODRY	39	ŚLADY OSADNICTWA; OSADA	EPOKA KAMIENIA; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;49;
131	ODRY	40	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	EPOKA KAMIENIA; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;50;
132	ODRY	41	ZNALEZISKO LUŻNE	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
133	ODRY	42	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYŃKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
134	ŁĄG	1	ŚLAD OSADNICTWA	II OKRES EPOKI BRĄZU	23-38;2;
135	ŁĄG	2	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-38;20;
136	ŁĄG	3	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;21;
137	ŁĄG	4	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-38;25;
138	ŁĄG	5	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-38;64;
139	ŁĄG	6	PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT/OKRES LATEŃSKI	23-38;77;
140	ŁĄG	7	PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT D/OKRES LATEŃSKI	23-38;78;
141	ŁĄG	8	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;79;
142	ŁĄG	9	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYŃKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
143	MOKRE	1	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA NIEOKREŚLONA	22-37;1;
144	MOKRE	2	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-37;2;
145	MOKRE	3	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-37;3;
146	MOKRE	4	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;4;
147	MOKRE	5	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	22-37;5;

148	MOKRE	6	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;6;
149	MOKRE	7	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-37;7;
150	MOKRE	8	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;8;
151	MOKRE	9	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	22-37;9;
152	MOKRE	10	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;10;
153	MOKRE	11	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-37;11;
154	MOKRE	12	PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT	22-37;12;
155	MOKRE	13	ŚLAD OSADNICTWA	-	22-37;13;
156	MOKRE	14	PUNKT OSADNICZY	-	22-37;14;
157	MOKRE	15	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	22-37;15;
158	MOKRE	16	OSADA	-	22-37;16;
159	MOKRE	17	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	IV-V OKRES EPOKI BRAŻU; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	22-37;17;
160	MOKRE	18	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;18;
161	MOKRE	19	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;19;
162	MOKRE	20	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;20;
163	MOKRE	21	ŚLADY OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	22-37;21;
164	MOKRE	22	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;22;
165	MOKRE	23	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;23;
166	MOKRE	24	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;24;
167	MOKRE	25	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	22-37;25;
168	MOKRE	26	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;26;
169	MOKRE	27	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;27;
170	MOKRE	28	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-37;28;
171	MOKRE	32	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;37;
172	GOTELP	1	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-37;31;
173	GOTELP	2	OSADA	IV-V OKRES EPOKI BRAŻU	22-37;29;
174	GOTELP	3	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT; OKRES NOWOŻYTNY	22-37;30;
175	GOTELP	4	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	EPOKA KAMIENIA; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	22-38;12;
176	GOTELP	5	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;13;
177	GOTELP	6	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;14;
178	GOTELP	7	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;15;
179	GOTELP	8	PUNKT OSADNICZY;	V OKRES EPOKI BRAŻU;	22-38;16;
180	GOTELP	9	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;17;
181	GOTELP	10	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	22-38;18;

182	GOTELP	11	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;19;
183	GOTELP	12	PUNKT OSADNICZY	-	22-38;20;
184	GOTELP	13	OSADA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	22-38;21;
185	GOTELP	14	OSADA; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	V OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY; NEOLIT/EPOKA BRĄZU; HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; OKRES NOWOŻYTNY; NEOLIT/EPOKA BRĄZU	22-38;22;
186	GOTELP	15	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;23;
187	GOTELP	16	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	EPOKA KAMIENIA; PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;24;
188	GOTELP	17	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA;	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY;-	22-38;25;
189	GOTELP	18	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;26;
190	GOTELP	19	OSADA	V OKRES EPOKI BRĄZU	22-38;27;
191	GOTELP	20	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	V OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;28;
192	GOTELP	21	OSADA	V OKRES EPOKI BRĄZU	22-38;29;
193	GOTELP	22	OSADA; ŚLADY OSADNICTWA	OKRES WĘDRÓWEK LUDÓW; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;30;
194	GOTELP	23	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	-; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;31;
195	KLONIA	1	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	MEZOLIT?;	23-35;12;
196	MALACHIN	1	OSADA	HALLSTATT D	23-37;
197	MALACHIN	2	OSADA	OKRES LATEŃSKI	23-37;10;
198	MALACHIN	3	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;11;
199	MALACHIN	4	ŚLAD OSADNICTWA	-	23-37;12;
200	MALACHIN	5	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-37;13;
201	MALACHIN	6	DWÓR	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;14;
202	MALACHIN	7	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; OKRES LATEŃSKI; ŚREDNIOWIECZE	23-37;15;
203	MALACHIN	8	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; V OKRES EPOKI BRĄZU/ HALLSTATT C; OKRES LATEŃSKI; ŚREDNIOWIECZE	23-37;16;
204	MALACHIN	9	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT?	23-37;17;
205	MALACHIN	10	OSADA	-	23-37;18;
206	MALACHIN	11	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	EPOKA KAMIENIA; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;20;

207	MALACHIN	12	OSADA; ŚLADY OSADNICTWA	V OKRES EPOKI BRĄZU; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	23-37;21;
208	MALACHIN	13	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;35;
209	MALACHIN	14	ŚLADY OSADNICTWA	-	23-37;36;
210	MALACHIN	15	OSADA; PUNKT OSADNICZY	IV-V OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;37;
211	MALACHIN	16	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	EPOKA KAMIENIA; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	23-37;38;
212	MALACHIN	17	PUNKT OSADNICZY	-	23-37;39;
213	MALACHIN	18	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;40;
214	MALACHIN	19	PUNKT OSADNICZY	V OKRES EPOKI BRĄZU/ HALLSTATT C	23-37;41;
215	MALACHIN	20	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;42;
216	MALACHIN	21	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;43;
217	MALACHIN	22	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;44;
218	MALACHIN	23	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;45;
219	MALACHIN	24	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;46;
220	MALACHIN	25	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-37;47;
221	MALACHIN	26	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;48;
222	MALACHIN	27	ŚLADY OSADNICTWA; OSADA	EPOKA KAMIENIA; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;49;
223	MALACHIN	28	PUNKT OSADNICZY	V OKRES EPOKI BRĄZU	23-37;50;
224	MALACHIN	29	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;51;
225	MALACHIN	30	PUNKT OSADNICZY	-	23-30;52;
226	MALACHIN	31	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	EPOKA KAMIENIA; V OKRES EPOKI BRĄZU	23-34;53;
227	MALACHIN	32	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	V OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY	54;23-37;
228	MALACHIN	33	OSADA	-	23-37;55;
229	MALACHIN	34	OSADA	V OKRES EPOKI BRĄZU	23-37;56;
230	MALACHIN	35	OSADA; PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;57;
231	ŁUBNA	1	CMENTARZYSKO	WCZESNY I ŚRODKOWY OKRES LATEŃSKI	23-38;1;
232	ŁUBNA	2	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;8;
233	ŁUBNA	3	ŚLADY OSADNICTWA	HALLSTATT C	23-38;9;
234	ŁUBNA	4	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	23-38;10;
235	ŁUBNA	5	OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	HALLSTATT D/OKRES LATEŃSKI; OKRES NOWOŻYTNY	23-38;13;
236	ŁUBNA	6	OSADA	HALLSTATT D/OKRES LATEŃSKI	23-38;14;
237	ŁUBNA	7	OSADA	IV-V OKRES EPOKI BRĄZU	23-38;15;
238	ŁUBNA	8	OSADA	IV/V OKRES EPOKI BRĄZU / HALLSTATT	23-38;16;
239	ŁUBNA	9	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH; EPOKA NIEOKREŚLONA	23-38;61;

240	ŁUBNA	10	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	IV-V OKRES EPOKI BRĄZU; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;62;
241	ŁUBNA	11	OSADA	IV/V OKRES EPOKI BRĄZU/ HALLSTATT	23-38;66;
242	ŁUBNA	12	OSADA	OKRES LATEŃSKI	23-38;67;
243	ŁUBNA	13	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	28-38;68;
244	ZŁOTOWO	1	OSADA	HALLSTATT C	23-38;5;
245	ZŁOTOWO	2	OSADA	-	23-38;6;
246	ZŁOTOWO	3	PUNKT OSADNICZY	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-38;27;
247	ZŁOTOWO	4	PUNKT OSADNICZY	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	23-38;41;
248	ZŁOTOWO	5	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	23-38;43;
249	ZŁOTOWO	6	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	23-38;47;
250	ZŁOTOWO	7	PUNKT OSADNICZY	OKRES LATEŃSKI?	23-38;50;
251	ZŁOTOWO	8	ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE	23-38;51;
252	ZŁOTOWO	9	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	PRADZIEJE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	23-38;52;
253	ZŁOTOWO	10	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	23-38;53;
254	ZŁOTOWO	11	PUNKT OSADNICZY	IV-V OKRES EPOKI BRĄZU	23-38;58;
255	ZŁOTOWO	12	PUNKT OSADNICZY	HALLSTATT /OKRES LATEŃSKI	23-38;59;
256	ZŁOTOWO	13	OSADA	III-IV OKRES EPOKI BRĄZU	23-38;60;
257	WIECK	1	OSADA	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE/PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-38;7;
258	WIECK	2	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-38;8;
259	WIECK	3	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	EPOKA KAMIENIA; PRADZIEJE; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE	21-38;9;
260	WIECK	4	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; NEOLIT	21-38;10;
261	WIECK	5	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	EPOKA KAMIENIA; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;2;
262	WIECK	6	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA	EPOKA KAMIENIA; OKRES NOWOŻYTNY	21-38;12;
263	WIECK	7	PUNKT OSADNICZY	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	21-38;13;
264	WIECK	8	OBOZOWISKO	MEZOLIT	22-38;1;
265	WIECK	9	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	22-38;74;
266	WIECK	10	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;2;

267	WIECK	11	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; OSADA; OSADA; ŚLADY OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; NEOLIT/STARSZA EPOKA BRAŻU; NEOLIT/STARSZA EPOKA BRAŻU; IV OKRES EPOKI BRAŻU; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;3;
268	WIECK	12	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; OSADA; OSADA; ŚLADY OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; NEOLIT/STARSZA EPOKA BRAŻU; NEOLIT/STARSZA EPOKA BRAŻU; NEOLIT/STARSZA EPOKA BRAŻU; OKRES NOWOŻYTNY	22-28;12;
269	WIECK	13	PUNKT OSADNICZY	MEZOLIT	22-38;5;
270	WIECK	14	PUNKT OSADNICZY	EPOKA KAMIENIA	22-38;6;
271	WIECK	15	MŁYN	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;7;
272	WIECK	16	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	22-38;11;
273	WIECK	17	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	22-38;10;
274	KRZYŻ	1	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;3;
275	KRZYŻ	2	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-37;4;
276	KRZYŻ	3	OSADA	-	23-37;5;
277	KRZYŻ	4	ŚLAD OSADNICTWA; OSADA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; IV-V OKRES EPOKI BRAŻU; OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	23-37;6;
278	KRZYŻ	5	ŚLAD OSADNICTWA	V OKRES EPOKI BRAŻU	23-37;7;
279	KRZYŻ	6	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;8;
280	KRZYŻ	7	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;23;
281	KRZYŻ	8	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;24;
282	KRZYŻ	9	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;25;
283	KRZYŻ	10	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;26;
284	KRZYŻ	11	CMENTARZYSKO	PRADZIEJE	23-37;27;
285	KRZYŻ	12	PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;28;
286	KRZYŻ	13	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA	23-37;29;
287	KRZYŻ	14	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	EPOKA KAMIENIA; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;30;
288	KRZYŻ	15	OSADA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE / OKRES NOWOŻYTNY	23-37;31;
289	KRZYŻ	16	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	EPOKA KAMIENIA; PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE; OKRES NOWOŻYTNY	23-37;32;
290	KRZYŻ	17	OSADA	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;33;
291	KRZYŻ	18	ŚLAD OSADNICTWA; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	23-37;34;
292	KLASKAWA	1	PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE	23-38;54;
293	KLASKAWA	2	PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE	23-38;57;
294	KAMIENNA GÓRA	1	CMENTARZYSKO	-	22-38;8;

295	KAMIENNA GÓRA	2	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	EPOKA KAMIENIA; V OKRES EPOKI BRĄZU	22-38;32;
296	KAMIENNA GÓRA	3	ŚLAD OSADNICTWA	V OKRES EPOKI BRĄZU	22-38;33;
297	KAMIENNA GÓRA	4	PUNKT OSADNICZY; ŚLADY OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;34;
298	KAMIENNA GÓRA	5	PUNKT OSADNICZY; ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;35;
299	KAMIENNA GÓRA	6	ŚLAD OSADNICTWA	-	22-38;36;
300	KAMIENNA GÓRA	7	OSADA	V OKRES EPOKI BRĄZU	22-38;37;
301	KAMIENNA GÓRA	8	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	OKRES NOWOŻYTNY	22-38;38;
302	KAMIENNA GÓRA	9	PUNKT OSADNICZY; PUNKT OSADNICZY	V OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;39;
303	KAMIENNA GÓRA	10	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY; ŚLADY OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA; V OKRES EPOKI BRĄZU; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;40;
304	KAMIENNA GÓRA	11	ŚLAD OSADNICTWA; PUNKT OSADNICZY	PRADZIEJE; OKRES NOWOŻYTNY	22-38;41;
305	KAMIENNA GÓRA	12	PUNKT OSADNICZY	V OKRES EPOKI BRĄZU	22-38;42;
306	RYTEL	1	SKARB	V OKRES EPOKI BRĄZU	
307	RYTEL	2	SKARB	V OKRES EPOKI BRĄZU	
308	RYTEL	3	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	
309	WOJTAL	1	ZNALEZISKO LUŻNE	NEOLIT	
310	KAMIONKA	1	CMENTARZYSKO GROBÓW SKRZYNKOWYCH?	HALLSTATT	
311	KAMIONKA	2	CMENTARZYSKO?	WCZESNA EPOKA ŻELAZA	

Gmina Konarzyny

Lp.	Miejscowość	Nr stan.	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Nr ob. AZP; nr st.
1	KONARZYN	1	CMENTARZYSKO SZKIELETOWE	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH	
2	CIECHOLEWY	1	OSADA	EPOKA NIEOKREŚLONA	
3	CIECHOLEWY	2	OSADA	EPOKA NIEOKREŚLONA	
4	CIECHOLEWY	3	ZNALEZISKO LUŻNE	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE	

3.2.4. MUZEA

Muzeum Historyczno-Etnograficzne im. Juliana Rydzkowskiego w Chojnicach, ul. Podmurna 15

Muzeum Regionalne w Chojnicach powstało w 1932 r. w Domu Schreibera przy Rynku pod patronatem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Jego pierwszym kierownikiem był Julian Rydzkowski. Podczas wojny zbiory muzeum zostały zniszczone. Reaktywacja muzeum nastąpiła w 1960 r. Siedzibą muzeum był początkowo ratusz, a od 1962 r. – Brama Człuchowska wraz z zespołem basztowym.

Muzeum Historyczno-Etnograficzne w Chojnicach posiada obecnie pięć działów:

- archeologii południowego Pomorza,
- historii Chojnic i regionu,
- etnografii południowych Kaszub,
- sztuki pomorskiej i polskiej
- zbiorów specjalnych z księgozbiorem pomoroznawczym.

W muzeum prezentowana jest też regionalna kolekcja historyczna Albina Makowskiego. Muzeum Historyczno-Etnograficzne w Chojnicach prowadzi także warsztaty rękodzieła dla dzieci, spotkania z twórcami ludowymi oraz inną działalność edukacyjną. Ponadto organizuje *Noce muzealne*.

Oddziałem muzeum jest **Ekspozycja archeologiczno-przyrodnicza „Kręgi Kamienne” w Odrach**, gdzie prezentowana jest wystawa dotycząca kręgów kamiennych w Odrach – ich historii, badań archeologicznych oraz otaczającej je przyrody. Same kręgi kamienne są chronione w Rezerwacie Archeologiczno-Przyrodniczym „Kręgi Kamienne” w Odrach na terenie Nadleśnictwa Czersk. Na jego terenie znajduje się 10 kamiennych kręgów i 29 kurhanów.

Chata kaszubska w Brusach - Jagliach

Muzeum Kaszubskie w Brusach – Jagliach powstało w 2005 r. w wybudowanej specjalnie w tym celu chacie kaszubskiej. Ekspozycja składa się z około 400 dawnych przedmiotów codziennego użytku zebranych z terenu gminy Brusy. Wśród eksponatów są stare noże i widelce, szklanki, maszynki do wyciskania soków, maszyny do wyrobu kielbas, kolekcje koszyków, szafy kuchenne, stare biurka, druciane kosze, szatkownice do kapusty, maselnice, garnki, a także inne przedmioty używane dawniej w gospodarstwach na Zaborach.

4. ANALIZA STRATEGICZNA SWOT

Perspektywy rozwoju powiatu – mocne i słabe strony oraz wynikające stąd szanse i zagrożenia dla ochrony środowiska kulturowego

Mocne strony	Słabe strony	Szanse dla ochrony środowiska kulturowego	Zagrożenia dla ochrony środowiska kulturowego
wybitne walory krajobrazowe powiatu: – Park Narodowy „Bory Tucholskie”; – położenie wśród Borów Tucholskich; – jeziora, w tym Charzykowskie; – górny bieg Wdy i Brdy zabytkowe historyczne centra Chojnic i Czerska jeden z najznakomitszych w skali kraju pomników prehistorii – „kręgi kamienne” w Odrach znaczna ilość obiektów zabytkowych – 45 wpisanych do rejestru zabytków i ponad 1000 włączonych do	znaczna odległość od większych ośrodków miejskich nienajlepsza infrastruktura drogowa i połączenia kolejowe z najbliższymi aglomeracjami zbyt mała wiedza o walorach przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych powiatu wśród potencjalnych	wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki zwiększenie wiedzy o walorach powiatu wśród potencjalnych turystów promowanie tworzenia gospodarstw agroturystycznych kontynuowanie działań na rzecz włączenia dziedzictwa kulturowego w budowanie tożsamości społeczności lokalnej rozwój turystyki wodnej	potencjalna groźba utraty części obiektów zabytkowych zagrożonych dewastacją i popadnięciem w ruinę tendencja do modernizacji obiektów zabytkowych bez liczenia się z wartością oryginalnej substancji zabytkowej

Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków			
docenianie przez mieszkańców i samorządy wagi dziedzictwa kulturowego dla umacniania tożsamości regionalnej			

5. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO NA LATA 2014 – 2017 DLA POWIATU CHOJNICKIEGO

5.1. WSTĘP

W artykule 87. Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. cele „Programu ...” zostały sformułowane w sposób następujący:

- 1) *włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;*
- 2) *uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;*
- 3) *zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;*
- 4) *wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;*
- 5) *podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;*
- 6) *określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;*
- 7) *podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.*

Cele te, w zakresie odpowiedzialności samorządu powiatu chojnickiego, przekładają się na przedstawione poniżej priorytety, cele szczegółowe i działania.

5.2. PRIORYTETY I CELE STRATEGICZNE**PRIORYTET 1. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania**

CEL STRATEGICZNY 1. Wykorzystanie środków prawnych i organizacyjnych dla zabezpieczenia obiektów zabytkowych

CEL STRATEGICZNY 2. Dbłość o stan zachowania zabytków będących własnością powiatu

CEL STRATEGICZNY 3. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych przeznaczonych na opiekę nad zabytkami

PRIORYTET 2. Wzmacnianie tożsamości kulturowej oraz upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym i walorach turystycznych powiatu

CEL STRATEGICZNY 4. Włączenie społeczności lokalnej w działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego

CEL STRATEGICZNY 5. Wyeksponowanie oraz promowanie dziedzictwa kulturowego powiatu

5.3. TABELA – CELE I DZIAŁANIA USTALANE W PROGRAMIE OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA POWIATU CHOJNICKIEGO NA LATA 2014 – 2018 (WRAZ Z TERMINARZEM)

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE	Działania	Terminarz Działań
CEL STRATEGICZNY 1. Wykorzystanie środków prawnych i organizacyjnych dla zabezpieczenia obiektów	CEL OPERACYJNY 1. Uwzględnianie problematyki ochrony zabytków w programach strategicznych opracowywanych przez powiat oraz wspieranie	Działanie 1. Zapisy w powiatowych programach strategicznych respektujące wysoką pozycję ochrony dziedzictwa kulturowego	sukcesywnie

zabytkowych	tej problematyki w opracowaniach gminnych		
		Działanie 2. Rekomendowanie w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązku stosowania elementów tradycyjnego budownictwa lokalnego	sukcesywnie
		Działanie 3. Sporządzenie sprawozdania z wykonania zadań przewidzianych przez niniejszy „Program...”	grudzień 2016 r. oraz grudzień 2018 r.
		Działanie 4. Opracowanie następnej edycji „Programu opieki nad zabytkami”	grudzień 2018 r.
	CEL OPERACYJNY 2. Wykorzystanie środków organizacyjnych do ochrony środowiska kulturowego	Działanie 5. Ustanawianie przez starostę na wniosek Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków oraz cofanie ich ustanowienia ⁷	sukcesywnie
		Działanie 6. prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków	sukcesywnie

⁷ Osoba starająca się o zostanie społecznym opiekunem zabytków powinna złożyć wniosek w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Gdańsku zawierający informację o dotąd podejmowanych działaniach na rzecz ochrony zabytków, opieki nad zabytkami i popularyzowaniu wiedzy o nich oraz następujące dokumenty:

1. Oświadczenie o posiadanej pełnej zdolności do czynności prawnych;
2. Aktualne (z ostatnich trzech miesięcy) zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Sądowego;
3. Program działania na rzecz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami jako społeczny opiekun zabytków.

		Działanie 7. Wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków; a osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków - zaświadczeń	sukcesywnie
		Działanie 8. Umieszczanie przez starostę (przy współpracy z gminami wchodzącymi w skład powiatu chojnickiego oraz w uzgodnieniu z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków) na zabytkach rejestrowych oznaczeń wskazujących, że podlegają one ochronie ustawowej	sukcesywnie
CEL STRATEGICZNY 2. Dbłość o stan zachowania zabytków będących własnością powiatu	CEL OPERACYJNY 3. Zachowanie oryginalnej substancji zabytkowej obiektów będących własnością powiatu	Działanie 9. Remonty i restaurowanie obiektów zabytkowych będących własnością powiatu, w sposób zgodny z zaleceniami konserwatorskimi	lista obiektów zabytkowych remontowanych i odrestaurowanych znajduje się w sprawozdaniach z wykonania niniejszego „Programu ...”
		Działanie 10. Zabezpieczenie i utrzymanie obiektów zabytkowych będących własnością powiatu oraz ich	stale

		otoczenia we właściwym stanie oraz eksploatacja tych obiektów w sposób zapewniający zachowanie ich wartości zabytkowej.	
		Działanie 11. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych.	w miarę potrzeb
CEL STRATEGICZNY 3. Wsparcie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych przeznaczonych na opiekę nad zabytkami	CEL OPERACYJNY 4. Pomoc przy pozyskiwaniu środków budżetowych i unijnych przeznaczonych na remonty i restauracje obiektów zabytkowych	Działanie 12. Podjęcie starań w Urzędzie Marszałkowskim na rzecz włączenia zabytków z terenu powiatu do projektów mających na celu finansowanie ochrony dziedzictwa kulturowego, działania na rzecz opracowania i realizacji takich projektów	sukcesywnie
CEL STRATEGICZNY 4. Włączenie społeczności lokalnej w działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego	CEL OPERACYJNY 5. Zwiększanie liczby podmiotów zaangażowanych w ochronę zabytków	Działanie 5. Ustanawianie przez starostę na wniosek Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków	sukcesywnie
CEL STRATEGICZNY 5. Wyeksponowanie oraz promowanie dziedzictwa kulturowego powiatu	CEL OPERACYJNY 6. Promocja dziedzictwa kulturowego powiatu za pośrednictwem publikacji	Działanie 13. Opracowanie przewodnika dla żeglarzy i kajakarzy uwzględniającego atrakcje krajobrazowe i kulturowe powiatu	do grudnia 2016 r.

		Działanie 14. Umieszczenie przewodnika na portalu internetowym powiatu	do grudnia 2016 r.
		Działanie 15. Publikacja przewodnika	do grudnia 2017 r.
		Działanie 16. Inicjowanie i pomoc przy publikacji opracowań dotyczących dziedzictwa kulturowego i atrakcji turystycznych powiatu	sukcesywnie
		Działanie 17. Współpraca z gminami powiatu chojnickiego w zakresie: - uporządkowania i oznakowania istniejących szlaków turystycznych. - wytyczenia i oznakowania szlaków konnych. - rozbudowy systemu ścieżek i szlaków rowerowych. - utworzenie w oparciu o „Kaszubską Marszrutę” szlaków narciarstwa biegowego	stale
	CEL OPERACYJNY 7. Szkolenia w zakresie promocji atrakcji turystycznych oraz dziedzictwa kulturowego powiatu	Działanie 18. Szkolenie osób i firm w zakresie przewodnictwa turystycznego	sukcesywnie

		Działanie 19. Wykorzystanie pracowników Muzeum Historyczno-Etnograficznego w Chojnicach jako prelegentów w instytucjach NGO	sukcesywnie
	CEL OPERACYJNY 8. Wykorzystanie imprez masowych oraz będących w gestii samorządu powiatowego instytucji na rzecz promocji dziedzictwa kulturowego powiatu	Działanie 20. Wykorzystanie imprez masowych organizowanych przez samorząd powiatowy oraz innych okazji budzących zainteresowanie mediów do promocji dziedzictwa kulturowego powiatu	sukcesywnie
		Działanie 21. Rozbudowa i zwiększenie zakresu działania Muzeum Historyczno-Etnograficznego w Chojnicach	do grudnia 2018 r.
		Działanie 22. Organizacja konferencji naukowych promujących i przybliżających wybitne walory dziedzictwa kulturowego regionu	sukcesywnie

5.4. MONITORING REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Zgodnie z Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zarząd powiatu ma obowiązek sporządzania, co dwa lata sprawozdań z realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania go do akceptacji przez Radę Powiatu.

Wyniki osiągnięte przy realizacji Programu Opieki nad Zabytkami powinny być oceniane na podstawie stopnia realizacji działań wyszczególnionych powyżej.

5.5. INSTRUMENTARIUM POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

5.5.1. INSTRUMENTY PRAWNE:

- 1) przepisy ustawowe
- 2) programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.
- 3) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- 4) wynikające z przepisów ustawowych dokumenty wydawane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków;

5.5.2. INSTRUMENTY KOORDYNACJI:

- 1) strategia rozwoju powiatu;
- 2) programy rozwoju infrastruktury powiatu;
- 3) programy ochrony środowiska przyrodniczego;
- 4) programy prac konserwatorskich;
- 5) studia i analizy, koncepcje;
- 6) umowy i porozumienia;
- 7) kontrakty;
- 8) prowadzenie instytucji, w tym tworzenie podmiotów prawnych;
- 9) współpraca z wojewódzkim konserwatorem zabytków
- 10) współpraca z innymi samorządami w celu wypracowania wspólnej polityki ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego
- 11) współpraca z ośrodkami naukowymi i akademickimi;
- 12) współpraca z diecezją w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami.

5.5.3. INSTRUMENTY FINANSOWE:

- 1) dotacje;
- 2) subwencje;
- 3) dofinansowania;
- 4) nagrody;
- 5) zachęty finansowe;
- 6) zbiórki społeczne;
- 7) programy operacyjne uwzględniające finansowanie z funduszy Wspólnoty Europejskiej.

5.5.4. INSTRUMENTY SPOŁECZNE:

- 1) pozyskanie poparcia społecznego na rzecz ochrony środowiska kulturowego;
- 2) edukacja kulturowa;
- 3) informacja nt. znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju powiatu;
- 4) współdziałanie z organizacjami społecznymi;

5.5.5. INSTRUMENTY KONTROLNE:

- 1) monitoring stanu środowiska kulturowego.
- 2) aktualizacja bazy danych geodezji i gospodarki gruntami, infrastruktury technicznej, stanu zagospodarowania przestrzennego powiatu, stanów technicznych obiektów zabytkowych.